

ROMÂNIA
JUDEȚUL MUREȘ
PRIMĂRIA ORAȘULUI MIERCUREA NIRAJULUI
MIERCUREA NIRAJULUI, PIAȚA BOCSKAI ISTVÁN, NR. 54, JUD. MUREȘ, 547410

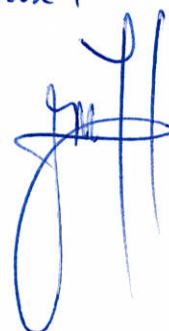
Tel: 0265-576004; Fax: 0265-576080

e-mail: mniraj@cjmures.ro

Nr. 9.106/17.09.2021

Afișat la data de:

17.09.2021

ANUNȚ

În conformitate cu prevederile art. 7 din Legea nr. 52/2003, privind transparența decizională în administrația publică, republicată, se aduce la cunoștința publică inițiativa Primarului orașului Miercurea Nirajului - dl. Tóth Sándor, referitoare la elaborarea:

„Proiect de hotărâre privind stabilirea și aprobarea impozitelor și taxelor locale pe anul 2022.”

„Proiect de hotărâre privind aprobarea Strategiei de Dezvoltare Locală a orașului Miercurea Nirajului pentru perioada 2021 – 2027.”

Textul complet al proiectelor de acte normative se va afișa la avizierul Primăriei Orașului Miercurea Nirajului.

Eventualele propuneri, sugestii, recomandări, opinii privind Proiectul de hotărâre, exprimate în scris, conținând numele, prenumele, domiciliul și nr. de telefon al semnatarului se vor depune la secretariatul primăriei sau la adresa de mail: mniraj@cjmures.ro, până la data de 20.10.2021.

PRIMAR
TÓTH SÁNDOR

ROMÂNIA
JUDEȚUL MUREȘ
ORAȘUL MIERCUREA NIRAJULUI
PRIMAR

PROIECT DE HOTĂRÂRE

89/2021

*privind aprobarea Strategiei de Dezvoltare Locală a orașului Miercurea Nirajului
pentru perioada 2021 – 2027*

Având în vedere temeiurile juridice, respectiv prevederile:
art. 7 din Legea nr. 52/2003, privind transparența decizională în administrația publică, republicată, art. 129 alin. (1), (2) litera "b", alin. (4) lit. „e” din O.U.G. nr. 57/2019, privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,
în temeiul prevederilor art. 139, art. 196 alin. (1) lit. „a” din O.U.G. nr. 57/2019, privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

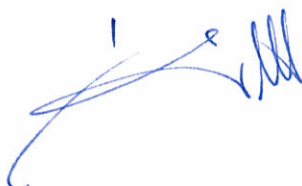
PROPUNE SPRE HOTĂRÂRE

Art. 1. Se aprobă Strategia de Dezvoltare Locală a orașului Miercurea Nirajului pentru perioada 2021 – 2027, în conformitate cu **anexa nr. 1** la prezenta hotărâre.

Art. 2. Primarul orașului Miercurea Nirajului și aparatul de specialitate al Primarului orașului Miercurea Nirajului vor duce la îndeplinire prevederile prezentei hotărâri.

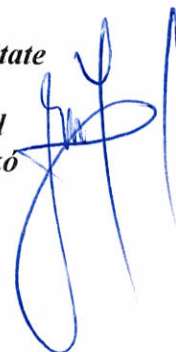
Art. 3. - Prezenta hotărâre se comunică, prin intermediul secretarului general al orașului, în termenul prevăzut de lege: Prefectului județului Mureș, Primarului orașului Miercurea Nirajului și se aduce la cunoștință publică prin afișarea la sediul Primăriei.

**Inițiator
Primar
Tóth Sándor**

Avizat pentru legalitate

**Secretar General
Szentgyörgyi Ildiko**

Nr.9100/17.09.2021

REFERAT DE APROBARE

la proiectul de hotărâre

privind aprobarea Strategiei de Dezvoltare Locală a orașului Miercurea Nirajului pentru perioada 2021 – 2027

Strategia de dezvoltare locală a orașului Miercurea Nirajului pentru perioada 2021 – 2027 prezintă acțiunile pe care administrația locală le va iniția pentru a crea condițiile necesare dezvoltării viitoare a orașului Miercurea Nirajului și relevă proiectele și oportunitățile pe care ni le oferă perioada 2021 – 2027. Orașul Miercurea Nirajului are nevoie de o viziune clară pentru a putea orienta eforturile proprii și de o strategie care să sublinieze principalele direcții de dezvoltare prin valorificarea potențialului de absorbție a finanțărilor din surse publice (europene, naționale, regionale și județene) precum și din resurse private.

O asemenea viziune, pe care, acum, suntem în măsură să o prezentăm cetățenilor, are în vedere principalele direcții de dezvoltare ce ar trebui urmate. Aceste direcții sunt aliniată strategiilor de dezvoltare regională și națională, dar și directivelor, valorilor și principiilor europene.

Strategia orașului Miercurea Nirajului pentru anii 2021 – 2027 își propune să aducă toți factorii implicați în îndeplinirea sa, la o stare de colaborare sub aceeași viziune, pentru utilizarea cu un mai mare folos a Strategiei de Dezvoltare Locală 2021 – 2027, atât cu resursele proprii, cât și a celor ce pot veni din exteriorul unității administrativ - teritoriale.

În considerarea celor expuse, propun spre analiză și aprobare Consiliului Local Proiectul de hotărâre privind aprobarea Strategiei de Dezvoltare Locală a orașului Miercurea Nirajului pentru perioada 2021 – 2027.

Primar

/ **Tóth Sándor**

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ 2021-2027 ORAȘUL MIERCUREA NIRAJULUI

Cuprins

INTRODUCERE	3
Încadrare planului strategic local în sistemul de planificare al Uniunii Europene.....	4
Contextul general al dezvoltării comunităților rurale și fondurile europene: Strategia Europa 2030 ...	5
Politica de coeziune	6
Fondul European pentru Dezvoltare Regională și Fondul de Coeziune.....	7
CET/Interreg.....	8
Mecanismul de soluționare a obstacolelor legale și administrative în contextul transfrontalier	9
Bugetul	9
A. Concentrare pe investiții de prioritate, unde Uniunea este capabilă să aducă sprijin:.....	10
B. Politică de coeziune pentru toate regiunile și o abordare mai adaptată a dezvoltării regionale: 10	
C. Mai puține, mai clare, mai scurte reguli, precum și un cadru mai flexibil	10
D. Consolidarea legăturii cu semestrul european pentru îmbunătățirea mediului investițional în Europa	11
Acordul de Parteneriat al Comisiei Europene	11
”Obiective prin Politici” :.....	11
Arhitectura programelor operaționale	12
Cadru Politicii de Dezvoltare Teritorială.....	15
CAPITOLUL I.....	19
PREZENTAREA TERITORIULUI,.....	19
ANALIZA DIAGNOSTIC	19
I.1. Prezentare generală.....	20
I.1.1. Prezentarea principalelor caracteristici geografice (amplasament, relief, altitudine)	20
I. 1.2. Infrastructură	28
I.1.2 Demografie, populație	38
I.1.3 Patrimoniul de mediu	47
I.1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural	50
I.2 Economia.....	56
I.2.2. Agricultură.....	60
I.2.3 Industrie – IMM – Micro-întreprinderi, comerț.....	65
I.2.4 Turism	75
I.3. Servicii pentru populație și infrastructuri medico-sociale	78
I.4. Activități sociale și instituții locale	81
I.5. Bilanțul politicilor întreprinse în teritoriu	89

CAPITOLUL II.....	90
ANALIZA SWOT.....	90
• Lipsa programului prelungit la grădiniță și la școală;.....	94
• Existența unor resurse naturale;.....	96
• Lipsa persoanelor calificate în anumite domenii;.....	96
CAPITOLUL III.....	98
STRATEGIA DE DEZVOLTARE A.....	98
ORAȘULUI MIERCUREA NIRAJULUI	98
III.1 Viziune, misiune, obiective strategice	101
III.3. Analiza efectelor sociale, economice și cele asupra mediului.....	113
III.4 Portofoliul de proiecte	116

INTRODUCERE

Strategia de dezvoltare locală a Orașului Miercurea Nirajului stabilește o imagine clară a obiectivelor strategice pentru perioada 2021-2027. Acest document este un instrument de lucru care permite focalizarea și ajustarea continuă a eforturilor administrației publice locale în vederea creșterii gradului de bunăstare, a nivelului de trai al comunității locale. Este un instrument util, care permite identificarea nevoilor de dezvoltare, a potențialului de dezvoltare a comunei, permite utilizarea eficientă a resurselor și identificarea unor soluții pentru rezolvarea problemelor existente. Prin acest document va fi posibilă atragerea unor fonduri din surse rambursabile și/sau nerambursabile.

Programarea dezvoltării locale este deosebit de complexă și necesită consultarea tuturor actorilor din unitatea administrativ-teritorială a comunei, proces care permite transparența decizională. Orașul Miercurea Nirajului își propune să devină un nucleu de dezvoltare durabilă prin valorificarea poziției geo-strategice și a resurselor naturale.

De abilitatea și determinarea comunității locale depinde în procesul de aplicare a acestui document atingerea obiectivului final: o comună dezvoltată, cu activități culturale bogate și atractivă pentru turiști.

În cadrul elaborării strategiei Orașului Miercurea Nirajului au fost realizate studii orientate spre efectuarea unui diagnostic socio-economic al localității paralel cu analiza cadrului național, regional și județean, ținând cont de orientările strategice privind politica de coeziune la nivel european și național, de prioritățile determinate de Strategia Europa 2030.

Analiza cuprinde informații privind potențialul uman, economic, natural al comunității, factorii de atractivitate a comunei din punct de vedere economic, oportunitățile și riscurile de dezvoltare, precum și percepția cetățenilor vis-à-vis de realizările și problemele cu care se confruntă comunitatea.

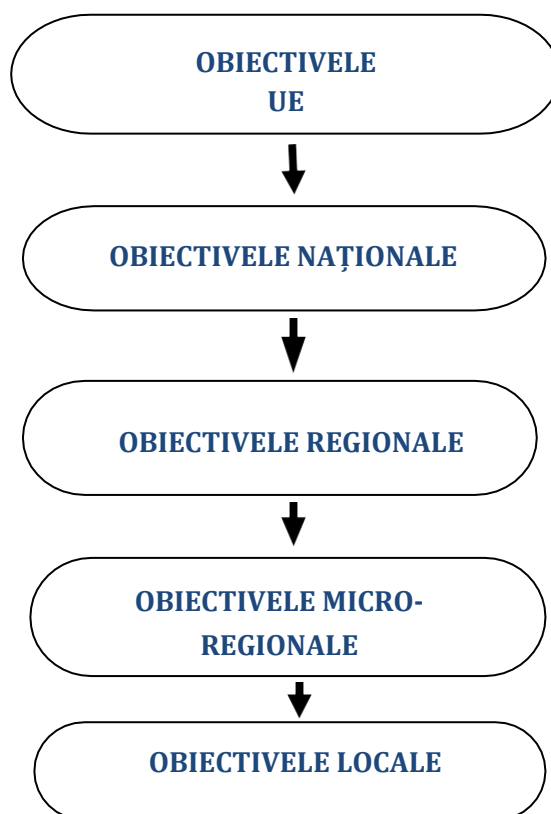
Strategia de dezvoltare a Orașului Miercurea Nirajului este rezultatul activităților derulate împreună cu membrii comunității locale. Obiectivele strategice ale Orașului Miercurea Nirajului pentru perioada 2021-2027 au fost definite urmărindu-se realismul în evaluarea resurselor financiare existente și a posibilităților de dezvoltare, cu urmărirea respectării principiilor dezvoltării durabile.

Încadrare planului strategic local în sistemul de planificare al Uniunii Europene

Planurile strategice de dezvoltare teritorială au rolul de a legifera planificarea strategică a localităților și a unităților teritoriale mai mari (microregiune, județ, regiune, țară, Uniunea Europeană), de a stabili obiectivele globale și specifice pe termen lung ale unității în cauză, principiile și directivele necesare elaborării programelor de dezvoltare, prin urmare asigurând informațiile necesare pentru autoritățile responsabile cu dezvoltarea sectorială și regională.

Astfel se pot distinge planuri și programe strategice pe mai multe nivele teritoriale: comunitare, naționale, regionale, județene, microregionale, și chiar din diferite sectoare. Aceste nivele trebuie să fie realizate în concordanță, nivelele inferioare trebuie să se sprijine pe cele superioare și invers: nivelele superioare trebuie construite luând în considerare strategiile relevante la nivele mai scăzute. Având în vedere faptul că România este o țară membră a Uniunii Europene, aceasta se identifică cu obiectivele comunitare și, prin urmare, este obligatoriu ca municipiile, orașele și comunele din România să urmeze strategiile planificate pe nivelele superioare. Schema de mai jos prezintă modul în care diferitele nivele de planificare sunt structurate.

Fig.1. Ierarhia nivelelor de planificare

Contextul general al dezvoltării comunităților rurale și fondurile europene: Strategia Europa 2030

Strategia Europeană 2030 este centrată pe dezvoltare durabilă, aceasta fiind considerată ca un mecanism pentru a răspunde nevoilor generațiilor actuale fără a compromite posibilitatea generațiilor următoare de a își satisface propriile nevoi. Termenul de dezvoltare durabilă are origini bine înrădăcinate în istoria Uniunii Europene și a politicilor acesteia. De-a lungul celor 40 de ani, Europa a implementat o mulțime de norme de mediu, cu ușurință fiind considerate printre cele mai ambițioase la nivel global. De asemenea, Uniunea a aprobat și a răspândit valorile Acordului de la Paris.

Comisia Europeană lansează acum o dezbatere referitoare la dezvoltarea durabilă pe termen foarte lung, luând în considerare și reflecțiile asupra Cărții Albe publicate în 2017.

Uniunea deține capacitatea instituțională pentru a îmbunătăți competitivitatea, pentru a putea investi în dezvoltare durabilă, pentru a stimula guvernele statelor membre, precum și instituțiile și cetățenii acesteia cu scopul de a îi face un model pentru restul lumii. Punctul de reper de la care a pornit strategia Europa 2030 decurge din obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) a Organizației Națiunilor Unite, documentul de reflecție al Uniunii identificând elementele cheie pentru a face pasul către durabilitate. Acest document definește 3 scenarii care ar contribui la atingerea într-un timp cât mai scurt a ODD-urilor stabilite:

- **Scenariu 1:** *O strategie globală a UE în materie de ODD, care să orienteze toate acțiunile UE și ale statelor membre* – în acest scenariu, ODD sunt reglementate la cel mai înalt nivel politic al Uniunii, acestea devenind baza politicilor naționale, regionale și locale a fiecărui stat membru. De altfel, se va institui un proces de implementare și monitorizare a progreselor înregistrate pentru a atinge țintele în anul 2030;
- **Scenariu 2:** *Integrarea continuă de către Comisie a ODD în toate politicile relevante ale UE* – în acest scenariu ODD ar inspira procesul decizional al Comisiei, fără a exclude alte priorități politice și fără a impune statelor membre condiții care ar permite atingerea ODD în mod colectiv și la nivelul UE. Prin acest scenariu, statele membre ar avea mai multă libertate, asta incluzând și autoritățile regionale și locale;
- **Scenariu 3:** *Evidențierea relevanței acțiunilor externe, combinate cu ambițiile la nivelul intern al Uniunii Europene* - prin acest scenariu se presupune că Uniunea va fi un lider la nivel global în ceea ce privește îndeplinirea ODD. Practic, Uniunea se va angaja active în sprijinirea altor țări în numele progresului mondial, în colaborare cu alte organizații internaționale (ex: ONU)¹.

Uniunea Europeană se angajează în adoptarea celor 17 ODD-uri la Conferința de la Rio+20. Cele 17 obiective sunt următoarele:²

1. Fără sărăcie – prin eradicarea sărăciei sub toate formele, în orice context;
2. Zero foamete – eradicarea foametei, asigurării securității alimentare, îmbunătățirea nutriției;
3. Asigurarea unei vieți sănătoase;
4. Educație incluzivă, echitabilă și oportunități de "life-long learning" pentru toți;

---

¹ "O Europă Sustenabilă până în 2030", https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030_en

² Ministerul Afacerilor Externe, <https://www.mae.ro/node/35919>

5. Lupta pentru egalitatea de gen;
6. Acces la apă curată și sanitare;
7. Energie curată și la prețuri accesibile;
8. Promovarea creșterii economice sustenabile și incluzive prin muncă decentă pentru toți;
9. Industrie, inovație și infrastructură;
10. Reducerea inegalităților – atât la nivel orizontal, cât și la nivel vertical;
11. Orașe și comunități durabile;
12. Consum și producție responsabile;
13. Acțiune climatic;
14. Viața acvatică prin conservarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine;
15. Viața terestră prin protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre;
16. Pace, justiție și instituții eficiente;
17. Parteneriate pentru realizarea ODD-urilor.

În domeniul dezvoltării durabile, UE află într-o poziție avansată. Pentru a aplica obiectivele din cadrul ODD ONU, Uniunea le-a integrat în cadrul celor 10 priorități de acțiune ale Comisiei:

- locuri de muncă, creștere economică și investiții;
- piața unică digitală;
- uniune energetică și combaterea schimbărilor climatice;
- piața internă;
- Uniune economică și monetară mai profundă și mai echitabilă;
- politică comercială echilibrată și progresivă care să valorifice oportunitățile oferite de globalizare;
- justiție și drepturi fundamentale;
- migrație;
- un actor mai puternic pe plan mondial;
- schimbări democratice.

Aceste obiective sunt conectate între ele și reprezentative pentru prioritățile Uniunii, dar nu sunt exhaustive. Pentru a facilita adaptarea Strategiei Europa 2030 la situația sa specifică, Comisia propune ca aceste obiective ale Uniunii Europene să fie transpuse în obiective și traiectorii naționale particulare.

Politica de coeziune

Politica de coeziune are în vedere investițiile în regiunile pe baza a 3 clasificări (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate). Mecanismul pe care se bazează alocarea fondurilor este încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. În acest Cadru Financiar Multianual se introduc noi criterii, precum șomajul în rândul tinerilor, nivelul scăzut de educație, schimbări climatice și primire și integrarea migranților), pentru a ilustra mai bine situația din realitate. Cele mai favorizate regiuni pentru alocarea fondurilor sunt cele ultra-periferice. Prin politica de coeziune se sprijină în mod direct inițiativele la nivel local, precum este și cea a comunei pentru care s-a elaborat prezentul document strategic, prin autonomizarea gestionării fondurilor de către autoritățile locale. Pe 29 Mai 2018, Comisia Europeană a prezentat un cadru cu propuneri pentru dezvoltarea regională și politica de coeziune post-2020. Aceste propuneri au rolul de a adapta Politica de Coeziune a Uniunii pentru noile provocări în contextual Cadrelor Financiare Multianuale 2021-2027.

Există 4 documentele legale cheie care reglementează Politica Regională a Uniunii pentru Cadru Financiar Multianual 2021-2027, acestea fiind următoarele:

- Regulamentul privind Dispozițiile Comune (RDC) – care acoperă toate cele 7 fonduri: Fondul de Coeziune, Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime, Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European +, Fondul pentru Azil și Migrație, Instrumentul pentru Managementul Frontierelor și Vize, Fondul pentru Securitate Internă, conform COM/2018/372 final – 2018/0197 (COD);³
- Decizie privind FEDR și FC – unde sunt stipulate prioritățile și obiectivele, conform COM/2018/372 final – 2018/0197 (COD);⁴
- Decizie privind Cooperarea Europeană Teritorială (interreg) – aceasta include sprijinul extern + noul mecanism inter-regional de inovare, conform COM(2018) 460 final – 2018/0243(COD)⁵
- Regulamentul privind mecanismul de soluționare a obstacolelor legale și administrative în contextul transfrontalier, conform COM(2018) 373 final 2018/0198(COD).⁶

Conform Comisiei Europene, noul cadru oferă un proces de accesare a fondurilor mult mai simplificat (solicitarea plăților de exemplu), pentru a favoriza întreprinderile și antreprenorii. Pentru facilitarea sinergiilor, s-a creat un cadrul unic de reglementare a celor 7 fonduri UE implementate în parteneriat cu Statele Membre (prin mecanismul de gestionare partajată). Această propunere a Comisiei, prin care s-au format cele 7 fonduri, este inclusă în Regulamentul privind Dispozițiile Comune. Cele 7 fonduri sunt următoarele:⁷

- Fondul de Coeziune (FE);
- Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (FEPAM);
- Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FDR);
- Fondul Social European Plus (FSE +);
- Fondul pentru Azil și Migrație (FAM);
- Instrumentul pentru Managementul Frontierelor și Vize (IMFV);
- Fondul pentru Securitatea Internă (FSI).

Fondul European pentru Dezvoltare Regională și Fondul de Coeziune

În propunerea Comisiei, există provizii care sunt aplicabile atât pentru FEDR cât și pentru FC, cum ar fi în obiectivul "Investiții pentru locuri de muncă și dezvoltare" și în obiectivul "Cooperare Teritorială Europeană" (Interreg).

- Mai exact, se stipulează faptul că se va menține o concentrare tematică, cu două priorități, acestea fiind asistența pentru invocare (economie digitală și întreprinderi mici și mijlocii) – P1, și o economie circulară fără emisii de carbon în linie cu obiectivul climatic de 25% - P2. Majoritatea fondurilor de investiții din cadrul FEDR și FC vor fi axate pe aceste două priorități P1 și P2.
- De altfel, sunt definite obiective specifice pentru a asigura că FEDR și FC contribuie la cele 5 obiective ale Politicii de Coeziune (O Europă mai inteligentă, O Europă mai verde, O Europă mai conectată, O Europă mai socială, O Europă mai apropiată de cetățenii săi) detaliate în capitolul 1.3 al acestei Strategii.
- Se menționează și domeniile care nu intră sub finanțare, cum ar fi ajutorul pentru companiile mari, infrastructură aviatică și operațiuni de management al deșeurilor

Regulamentele susțin în mod direct dezvoltarea sustenabilă urbană, cu 6% din valoarea totală a bugetului FEDR fiind alocat pentru acest domeniu sub forma de dezvoltare locală condusă de comunitate. Instrumentele urbane folosite în vederea acestui obiectiv vor fi ghidate de un

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018PC0375&from=EN>, 29.05.2018

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018PC0372&from=EN>, 29.05.2018

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018PC0374&from=EN>, 29.05.2018

⁶ Comisia Europeană,

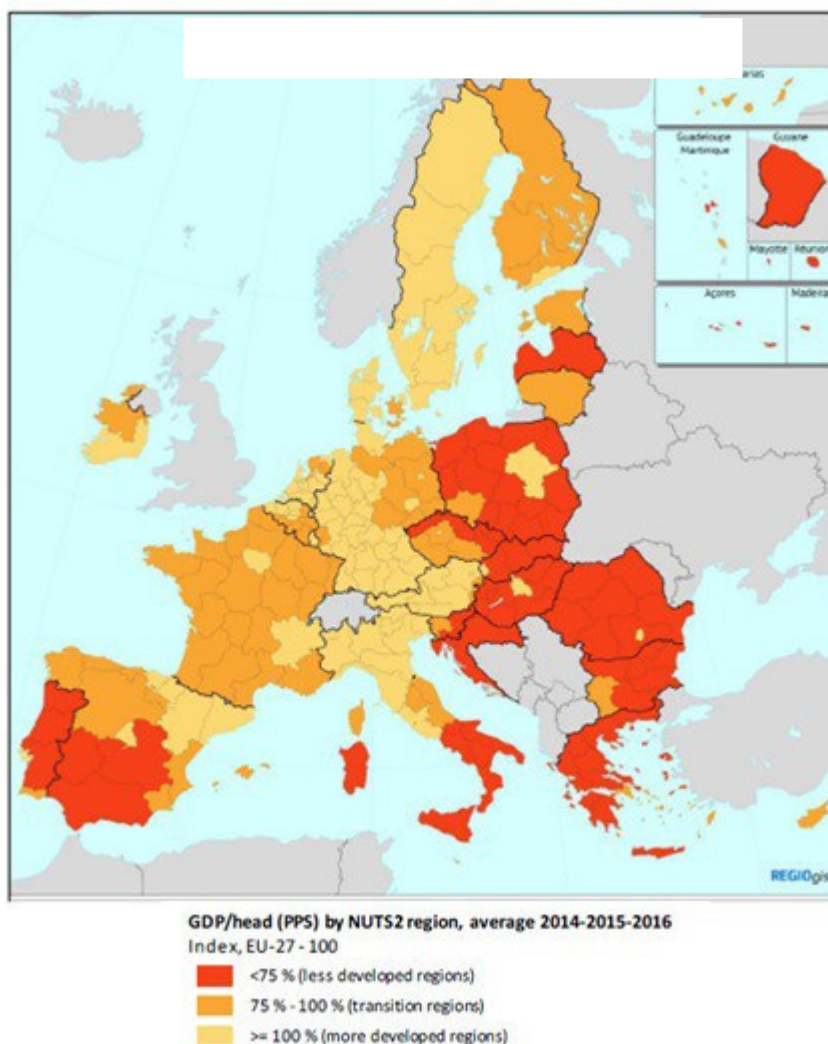
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018PC0373&from=EN>, 29.05.2018

⁷ Comisia Europeană, "Regulament al Parlamentului European și al Consiliului", 29.05.2018, 2018/0196, p. 1, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018PC0375&from=EN>

program unic, numit Inițiativa Urbană Europeană, care include schimburi de experiență, acțiuni pilot, comunicare și consolidarea capacităților.

Fondurile de Coeziune sunt acordate tuturor țărilor care au un GNI pe cap de locuitor mai mic de 90% în comparație cu media Uniunii Europene. Comisia a propus alocarea a 41,3 miliarde EUR pentru FC, o scădere de aproximativ 45% față de cadrul financiar anterior. Deși scăderea este una aparent semnificativă, aceasta a fost complementată cu o creștere substanțială la FEDR și FSE+, care reprezintă ajutorul pentru regiunile mai puțin dezvoltate ca fiind în mare parte egal cu cel din cadrul financiar 2014-2020. În perioada 2021-2027 Comisia a stabilit că rata de co-finanțare a Fondului de Coeziune nu trebuie să depășească valorarea de 70%.

Fig. 2 – Harta eligibilității 2021-2027

Sursa: Comisia Europeană

CET/Interreg

Regulamentul propus acoperă nu doar cooperarea teritorială dintre țările membre, dar și dezvoltarea prin cooperare economică, socială, financiară și tehnică privind țările din afara Uniunii.

Prin această propunere, Comisia dorește să simplifice regulile privind proiectele similare între Statele Membre, precum și cele cu state terțe, prin instrumentele financiare externe ale Uniunii, care sunt IPA III (Instrumentul de asistență pentru pre-aderare), IVDCI (Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională), PTTPM (Decizia Consiliului

privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări și de stabilire a finanțării sub forma unui program).

În perioada 2021-2027, Interreg va avea 5 componente:

- Cooperare transfrontalieră – cu un total de 4.400.000.000 EUR alocați;
- Cooperare maritimă și transnațională - cu un total de 2.649.900.000 EUR alocați;
- Cooperare cu regiunile ultraperiferice - cu un total de 270.100.000 EUR alocați;
- Cooperare interregională- cu un total de 100.000.000 EUR alocați;
- Investiții în inovare - cu un total de 970.000 EUR alocați.

Obiective specifice ale acestei regulații sunt de a îmbunătăți guvernanta în cadrul Interreg, precum și consolidarea unei Europe mai sigure. Rata de cofinanțare la nivelul fiecărui program Interreg nu trebuie să depășească 70%, în afara unor cazuri excepționale menționate în legislația IPA III, IVDCI și OCTP.

Mecanismul de soluționare a obstacolelor legale și administrative în contextul transfrontalier

Deși programele Interreg facilitează cooperarea și sprijinul dezvoltării pieței unice interne, există totuși obstacole relevante atât pentru cetățeni, cât și pentru afaceri când vine vorba de a beneficia de potențialul teritoriilor la graniță. Acestea sunt bariere legale (mai ales cele referitoare la servicii sanitare, la regulile muncii și taxe), bariere legate de administrațiile și cadrele legale a fiecărei culturi. Aceste obstacole nu pot fi surmontate doar cu ajutorul instrumentelor financiare, tocmai din acest motiv Comisia propune mecanismul de soluționare a obstacolelor legale și administrative care deja există la nivel inter-guvernamental, regional și local, însă se dorește aplicarea lui și la un context trans- frontalier.

Legislația propusă stabilește obligațiile Statelor Membre în vederea definirii unui mecanism de soluționare a obstacolelor legale pe care le întâmpină în cadrul transfrontalier. Aceasta regulație presupune luarea în considerare a legislației ambelor țări vizate de proiect. Mecanismul presupune următoarele măsuri:

- Angajamentul European Trans-frontalieră, care este direct aplicabil, sau
- Declarație Europeană Trans-frontalieră, care necesită o procedură legislative în Țările Membre.

Bugetul

Resursele alocate politicii de coeziune din perioada 2021-2027 sunt prevăzute în articolul 103 al RDC. Angajamentele ajung la cca 330.624.000.000 EUR, calculat în prețurile din 2018

Tabelul1 – Bugetul Politicii de Coeziune (milioane Eur)

Total Politică de Coeziune	330.624
Fondul European pentru Dezvoltarea Regională (FEDR)	220.629
<ul style="list-style-type: none"> ● Investiții pentru locuri de muncă și dezvoltare ● Cooperarea teritorială Europeană (TEC) ● Regiunile periferice și zonele cu densitatea populației scăzută 	190.752 8.430 1.447
Fondul de Coeziune (FC)	41.349
<ul style="list-style-type: none"> ● Din care contribuția pentru CEF Transport 	10.000
Fondul Social European +	88.646

Sursa: Curtea Europeană de Audit, "Alocarea fondurilor Politicii de Coeziune pentru Statele Membre 2021-2027", Martie 2019

Tabelul 2 – Distribuția fondurilor Politicii de Coeziune pe regiuni (în milioane Eur)

Fondul/Tipul de Regiune	2021-2027
Fondul de Coeziune	13 %
FEDR/FSE+ Regiuni mai puțin dezvoltate	62 %
FEDR/FSE+ Regiuni în tranziție	14 %
FEDR/ESF+ Regiuni mai dezvoltate	11 %

Sursa: Curtea Europeană de Audit, "Alocarea fondurilor Politicii de Coeziune pentru Statele Membre 2021-2027", Martie 2019

Comisia își propune modernizarea Politicii de Coeziune (în comparație cu cea din 2014-2020) prin următoarele proceduri:⁸

A. Concentrare pe investiții de prioritate, unde Uniunea este capabilă să aducă sprijin:

Acest lucru va fi realizat prin Fondul de Dezvoltare Regională și prin Fondul de Coeziune, care vor fi direcționate către inovare, întreprinderi mici, tehnologii digitale și modernizare industrială.

B. Politică de coeziune pentru toate regiunile și o abordare mai adaptată a dezvoltării regionale:

Investiții în toate regiunile: Regiunile care au rămas în urmă din punct de vedere al dezvoltării sau al veniturilor – cele din Sudul și Estul Europei în principal – vor beneficia în continuare de sprijin din partea Uniunii. Politica de coeziune va continua să investească în toate regiunile din Europa, deoarece multe dintre ele - inclusiv în Statele Membre mai bogate - luptă pentru a realiza tranziția industrială, luptă împotriva șomajului și pentru a-și menține propria activitate într-o economie globalizată.

O abordare personalizată: Politica de coeziune menține 3 categorii de regiuni: regiuni mai puțin dezvoltate, de tranziție și mai dezvoltate. Pentru a reduce disparitățile și a ajuta regiunile cu venituri mici și cu creștere redusă, PIB-ul pe cap de locuitor rămâne criteriul predominant pentru alocarea fondurilor. În plus, noi criterii care vizează o mai bună reflecție asupra realității la fața locului - șomajul tinerilor, nivelul scăzut de educație, schimbările climatice și primirea și integrarea migrantilor.

Condusă la nivel local: Politica de Coeziune 2021-2027 este definită prin o Europă care pune accent pe sprijinul strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local. Autoritățile locale, urbane și teritoriale vor fi mai implicate în managementul fondurilor Uniunii, în timp ce creșterile privind ratele de cofinanțare vor avea un impact pozitiv asupra proiectelor implementate în regiuni și orașe cu ajutorul fondurilor Europene.

C. Mai puține, mai clare, mai scurte reguli, precum și un cadru mai flexibil

Simplificarea accesului la fonduri: Comisia propune ca regulile să fie mai puțin complexe în următorul buget al UE pe termen lung, cu mai puține birocratii și proceduri de control, mai ușoare pentru întreprinderile și antreprenorii care beneficiază de sprijinul UE; Simplificarea accesului la fonduri: Comisia propune ca regulile să fie mai puțin complexe pentru următorul buget al Uniunii, cu mai puțină birocratie și procedură de control pentru afaceri și întreprinderi care beneficiază de sprijin din partea Uniunii.

Un singur manual de reguli: Un set de reguli care acoperă 7 tipuri de fonduri implementate în parteneriat cu Statele Membre (management împărțit), ceea ce va ușura munca managerilor de programe. De altfel, va facilita singeriile, cum ar fi cea dintre Fondul de Coeziune și Fondul pentru Migrație și Azil când vine vorba despre strategii în vederea integrării locale a migrantilor. De asemenea, cadrul permite legături mai eficiente cu alte fonduri din instrumentele Uniunii Europene; de exemplu, Statele Membre își pot transfera din resursele Politiei de Coeziune către programul InvestEU.

⁸ Comisia Europeană, "EU Budget: Regional Development and Cohesion Policy beyond 2020", May 2018
https://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3885_en.htm

Adaptarea la nevoi: noul cadru combină, de asemenea, stabilitatea necesară planificării investițiilor pe termen lung și nivelul adecvat de flexibilitate pentru a face față evenimentelor neprevăzute. O revizuire la jumătatea perioadei va determina dacă sunt necesare modificări ale programelor pentru ultimii 2 ani din perioada de finanțare și vor fi posibile transferuri de resurse în cadrul programelor de fonduri ale UE.

D. Consolidarea legăturii cu semestrul european pentru îmbunătățirea mediului investițional în Europa

Comisia propune consolidarea legăturii dintre politica de coeziune și semestrul european, pentru a crea un mediu favorabil creșterii și afacerilor în Europa, investițiile naționale își pot oferi întregul potențial. Acest sprijin mai puternic al politicii de coeziune pentru reformele structurale va asigura complementaritatea și coordonarea deplină cu noul program de sprijin pentru reformă îmbunătățit.

Acordul de Parteneriat al Comisiei Europene

În Cadrul Financiar Multianual 2021-2027, sunt prevăzute **5 obiective**, numite

”Obiective prin Politici”:⁹

- O Europă mai inteligentă, prin digitalizare, inovare, tranziție economică și prin investiții în întreprinderi mici și mijlocii;
- O Europă mai verde, fără emisii de carbon, o tranziție energetică curată și eficientă prin punerea în aplicare a Acordului de la Paris, investiții verzi și albastre, economie circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea unor riscuri;
- O Europă mai conectată – mobilitate ridicată și investiții în TIC (Tehnologiile Informației și Comunicațiilor);
- O Europă mai socială, pentru consolidarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității la locul de muncă, a educației, a abilităților indivizilor, a incluziunii sociale și a accesului echitabil la sistemul de sănătate;
- O Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin suport acordat strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și al dezvoltării urbane sustenabile în UE.

Acordurile de Parteneriat semnate între Comisie și Statele Membre reprezintă un pas esențial în elaborarea și pre-implementarea proiectelor – precum și în realizarea celor 5 *Obiective prin Politici*. La momentul de față, Comisia a propus crearea programului InvestEU, care va continua obiectivul setat de către așa-numitul ”Planul Juncker”. Fondul de investiție va mobiliza investiții publice și private în UE, pentru a contribui la acoperirea deficitului de investiții încă semnificativ. Mai exact, fondul își propune următoarele:

- Sa facă mai mult cu mai puține resurse;
- Crearea unui portofoliu diversificat și flexibil;
- Raționalizare și simplificare;
- Valorizarea expertizei locale, naționale și Europene;
- Asistență pentru Statele Membre în vederea accesării fondurilor puse la dispoziție de Uniune¹⁰.

Prin acest Acord Preliminar, România va beneficia de un total de 676 milioane de EUR din fondul European pentru Investiții Strategice. Aceste sume pot atrage investiții suplimentare de până la 2,6 mld EUR. Proiectele sunt direcționate către infrastructură și inovare (16 proiecte aprobate în valoare de 561 milioane de EUR) și către întreprinderi mici și mijlocii (13 acorduri aprobate, cu o finanțare de 115 milioane de EUR).¹¹

⁹ Site oficial Fonduri Structurale, <https://www.fonduri-structurale.ro/2021-2027>

¹⁰ Comisia Europeană, ”Bugetul UE: programul InvestEU va sprijini crearea de locuri de muncă, creșterea economică și inovarea în Europa”, 2018 https://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-4008_ro.htm

¹¹ Comisia Europeană, ”Bugetul UE pentru 2021-2027: Comisia salută acordul preliminar privind InvestEU”

În cele 80 de reforme propuse pentru Cadrul Financiar Multianual 2021-2027,¹² nu mai există **Cadrul Strategic Comun**, deoarece acesta reprezenta un pas birocratic inutil și anacronistic – Comisia angajându-se de acum în colo în simplificarea procesului de acordare a fondurilor.

Arhitectura programelor operaționale

În momentul întocmirii și redactării a prezentului document strategic local potrivit informațiilor disponibile publicate de către Ministerul Fondurilor Europene pentru perioada 2021-2021 arhitectura programelor operaționale se prezintă după cum urmează¹³.

MFE	MLPDA	MADR	MAI
<ul style="list-style-type: none"> • Coordonator Politica de Coeziune	<ul style="list-style-type: none"> • Programele de cooperare teritoriala	<ul style="list-style-type: none"> • Politica Agricolă Comună, Politica Comună în domeniul pescuitului și Fondul aferent afacerilor maritime	<ul style="list-style-type: none"> • Fondurile aferente domeniului afaceri interne • Fondul azil, migrație și integrare (FAMI) • Fondul securitate internă (FSI) • Instrumentul pentru managementul frontierei și vize (IMFV)

Programele operaționale aferente implementării politicii de coeziune la nivel național respectiv prioritățile de investiții/axele prioritare ale acestora sunt:

1. Programul Operațional **Dezvoltare Durabilă (PODD)**

Priorități:

---

1. Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare

---

2. Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI

---

3. Creșterea competitivității economice prin digitalizare

---

4. Dezvoltarea infrastructurii Broadband

---

5. Instrumente financiare pentru întreprinderi

---

6. Creșterea capacității administrative

2. Programul Operațional **Transport (POT)**

¹² Martie 2019, https://ec.europa.eu/romania/news/20190321_buget_ue_acord_preliminar_invest_EU_ro

¹³ Ministerul Fondurilor Europene: [http://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/](http://mfe.gov.ro/minister/ perioade-de-programare/perioada-2021-2027/)

-
- 1. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier**

  - 2. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială**

  - 3. Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată**

  - 4. Îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată**

  - 5. Îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov**

  - 6. Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată**

  - 7. Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal**

  - 8. Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor**

  - 9. Creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport**

  - 10. Asistență tehnică**

3. Programul Operațional **Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)**

-
- 1. Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare**

  - 2. Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI**

  - 3. Creșterea competitivității economice prin digitalizare**

  - 4. Dezvoltarea infrastructurii Broadband**

  - 5. Instrumente financiare pentru întreprinderi**

  - 6. Creșterea capacității administrative**

4. Programul Operațional **Sănătate (multifond) (POS)**

---

1. Continuarea investițiilor în spitale regionale: Craiova, Cluj, Iași- faza a II-a

---

2. Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu

---

3. Servicii de recuperare, paliativă și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității

---

4. Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii

---

5. Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical

---

6. Informatizarea sistemului medical

---

7. Măsuri FSE care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizare metode moderne de investigare, intervenție, tratament

5. Programul Operațional Capital Uman (POCU)

---

1. Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii

---

2. Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională

---

3. Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională

---

4. Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic

---

5. Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic

---

6. Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți

---

7. Antreprenariat și economie socială

---

8. Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii

---

9. Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității

6. Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)

---

1. Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (intervenții adresate grupurilor de acțiune locală)

---

2. Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității

---

3. Comunități marginalizate

---

4. Reducerea disparităților între copiii în risc de săracie și/sau excluziune socială și ceilalți copii

---

5. Servicii pentru persoane vârstnice

---

6. Sprijin pentru persoanele cu dizabilități

---

7. Sprijin pentru grupuri vulnerabile

---

8. Ajutorarea persoanelor defavorizate

---

7. Programele Operaționale **Regionale** – implementate la nivel de regiune (8 POR)

---

1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice (intervenții OP1 adresate mediului privat, organizațiilor CDI, parteneriate)

---

2. O regiune cu orașe Smart

---

3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

---

4. Dezvoltarea sistemelor de încălzire centralizate

---

5. O regiune accesibilă

---

6. O regiune educată

---

7. O regiune atractivă

---

8. Asistență tehnică

---

8. Programul Operațional **Asistență Tehnică** (multifond) (**POAT**)

9. Programul Operațional pentru **Tranziție Echitabilă**

Cadrul Politicii de Dezvoltare Teritorială

În conformitate cu Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare, activitățile principale de amenajare a teritoriului constau în transpunerea la nivelul întregului teritoriu național a strategiilor, politicilor și programelor de dezvoltare durabilă respective monitorizarea implementării acestora în mod corespunzător. Strategiile, politicile și programele de dezvoltare durabilă se bazează pe Strategia de Dezvoltare Teritorială a României (SDTR).

Documentul SDTR este stabilit pe un termen lung, în interiorul căruia sunt stipulate liniile principale în vederea dezvoltării teritoriale a României, precum și direcțiile de implementare pentru o perioadă de 20 de ani. Ultima strategie adoptată de către guvernul României este cea din 2016.

Autoritatea care se ocupă de elaborarea SDTR este Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, sub directa coordonare a primului-ministru, fiind avizată prin Hotărârea Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente, și este aprobată prin lege cu modificările și actualizările ulterioare.

În redactarea SDTR s-au luat în considerare principiile strategice privind următoarele:

- Racordarea teritoriului național la rețeaua europeană și intercontinentală a polilor de dezvoltare și a coridoarelor de transport;
- dezvoltarea rețelei de localități și structurarea zonelor funcționale urbane;
- promovarea solidarității urban-rural și dezvoltarea adecvată a diferitelor categorii de teritorii;
- consolidarea și dezvoltarea rețelei de legături interregionale;
- protejarea, promovarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural.

Strategia adoptată în 2016 are un termen de valabilitate pentru 2035, pentru a putea valorifica oportunitățile la nivelul fiecărui teritoriu al României. Așadar, Strategiile de Dezvoltare Locale ale comunei intră sub umbrela acestei Strategii Naționale.

Pentru elaborarea SDTR, s-au realizat 25 de studii de fundamentare, acestea analizând o serie de domenii relevante pentru planificarea strategică teritorială. Domeniile pe care s-au axat studiile sunt următoarele:¹⁴

- structură demografică și evoluție socială (3 studii);
- dezvoltare economică (5 studii);
- protecția mediului și valorificarea resurselor naturale (4 studii);
- rețeaua de localități (5 studii);
- comunicații și infrastructură de transport (2 studii);
- cultură și patrimoniu (2 studii);
- zonele transfrontaliere (1 studiu);
- zonele cu specific geografic (1 studiu);
- administrație publică și planificare (2 studii).

Există **5 obiective generale** care au fost luate în considerare când s-a elaborat SDTR, acestea fiind următoarele:¹⁵

- 1) Asigurarea unei integrări a teritoriului național prin sprijinirea interconectării eficiente a rețelei energetice, de transporturi și broadband;
- 2) Creșterea calității vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare și a serviciilor publice;
- 3) Dezvoltarea unei rețele de localități competitive și coezive prin sprijinirea specializării teritoriale;
- 4) Conservarea patrimoniului natural precum și valorificarea elementelor de identitate teritorială;
- 5) Creșterea capacității administrative și instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorială.

---

¹⁴ Comisia Europeană, ”80 măsuri de simplificare în politica de coeziune 2021-2027”, https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/factsheet/new_cp/simplification_handbook_ro.pdf

¹⁵ Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, ”Strategia de Dezvoltare teritorială a României”, <https://www.mdrap.ro/dezvoltare-teritoriala/-2979>, p. 137

În ceea ce privește regiunea Centru – cea în care se încadrează și comuna pentru care s-a întocmit prezenta strategie, se pot identifica subregiuni care prezintă un număr semnificativ de centre urbane de-a lungul marilor axe morfohidrografice ce formează adevărate grupări industriale, care în prezent au suferit restructurări economice sau se află în declin industrial: pe Mureș - Reghin, Târgu Mureș, Luduș, pe Târnava Mare: Odorheiu Secuiesc, Cristuru Secuiesc, Sighișoara, Dumbrăveni, Mediaș, Copșa Mică, pe Târnava Mică: Sovata, Târnăveni, la confluența Târnavelor: Blaj. În județele Covasna, Harghita și Alba s-au restructurat zonele miniere Baraolt, Bălan și zona minieră Apuseni. Același proces este parcurs și de orașele cu structuri productive monoindustriale în domeniile metalurgiei, chimiei și industriei constructoare: Abrud, Zlatna, Luduș, Iernut, Aiud, Făgăraș, Victoria, Copșa Mică, Ocna Mureș, Râșnov, Gheorgheni, Toplița, Întorsura Buzăului, Reghin, Codlea, Ghimbav.

Atribuțiile Autorității Publice Locale privind implementarea planului strategic de dezvoltare locală

Principala autoritate care are angajamentul de a implementa proiectele din cadrul planului strategic de dezvoltare locală este Primăria Orașului.

Primăria are capacitatea instituțională corespunzătoare pentru a implementa proiectele din cadrul Planului Strategic de Dezvoltare Locală, deținând următoarele departamente:¹⁵

- Biroul taxe și impozite;
- Fond funciar și cadastru;
- Registrul Agricol;
- Compartiment de urbanism;
- Compartiment de stare civilă;
- Compartiment asistență socială;
- Biroul financiar contabil;
- Consilier personal;
- Serviciul public de gospodărie locală

Pe lângă departamentele din cadrul Primăriei, orașul deține o serie de asociații organizații și fundații cu activitate culturală, educațională, de tineret și sportivă, care aduc un input valoros în vederea implementării proiectelor.

Metodologia de elaborare a SDL

Planificarea strategică locală reprezintă un instrument important și indispensabil în ceea ce privește dezvoltarea locală, regională. Dezvoltarea locală poate fi definită ca procesul susținut și durabil al modificărilor intenționate și prudente sociale, economice, culturale și de mediu, care a fost proiectat să îmbunătățească nivelul de trai al populației.

Planul strategic de dezvoltare cuprinde metode integrale pentru analiza socio- economică a situației actuale (*care constă în aplicarea metodei de analiză SWOT, analiza programelor actuale ale comunei, respectiv a datelor statistice naționale, regionale, județene și locale*), identificarea problemelor (și analiza legăturilor dintre cauze și efecte), identificarea necesităților localității, stabilirea viziunii, obiectivelor, direcțiilor de dezvoltare a comunei, planurilor de proiect pentru remedierea problemelor actuale și atingerea obiectivelor stabilite pe termen mediu și lung în privința dezvoltării sustenabile a comunei.

Metoda de analiză a situației actuale o constituie analizarea datelor statistice cu privire la comuna, a programelor existente ale comunei, precum și a informațiilor culese prin metode cantitative și calitative de cercetare sociologică: au fost organizate 6 focus grupuri¹⁶ destinate diferitor actori ai

---

¹⁶ Denumit și interviu de grup în profunzime, focus grupul este o tehnică de colectare a datelor prin interacțiunea dintre membrii grupului cu privire la experiențele, credințele, atitudinile, percepțiile, opiniile, etc. legate de o anumită problemă

comunității locale (agricultori, antreprenori, educatori, tineri, reprezentanții sectorului de sănătate și turism), respectiv pe un eșantion

reprezentativ au fost desfășurate interogări în cadrul localității pe bază de chestionare (interviuri PAPI (*Pen and Paper Interviewing*)¹⁷¹⁷. Evaluarea situației actuale vizează economia, resursele umane, infrastructura, sistemul de instituții și serviciile oferite de acestea (sănătate, educație, servicii sociale), mediu, societatea civilă, cooperările existente între localități și resursele locale.

Datele colectate au fost analizate și sistematizate într-o analiză **SWOT** (**S**trengths=puncte tari, **W**eaknesses=puncte slabe, **O**pportunities=oportunități, **T**hreats=amenințări) multidimensională, axată pe aspectele menționate mai sus (economia, resursele umane, infrastructura, sistemul de instituții și serviciile oferite de acestea (sănătate, educație, servicii sociale), mediu, societatea civilă, cooperările existente între localități, și resursele locale) și prin care a devenit posibilă stabilirea direcțiilor strategice.

Identificarea problemelor locale și analiza relațiilor dintre cauze și probleme se realizează cu ajutorul metodei arborele problemelor, care reflectă problemele identificate pe parcursul evaluării situației și relațiile dintre acestea. Metoda ajută la identificarea priorităților de dezvoltare ale localității și la **elaborarea viziunii comunității**.

Metoda pentru determinarea **sistemului de obiective** o constituie **arborele obiectivelor**, care înseamnă sistemul obiectivelor de dezvoltare și se elaborează pornind de la arborele problemelor. Relațiile cauză-efect pe care le reprezintă arborele problemelor se transformă aici în mijloace - scopuri: problemele sunt redefinite ca obiective, adică se indică care sunt așteptările pozitive în legătură cu problema dată. Principalul rol al arborelui obiectivelor constă în faptul că permite alegerea diferitelor variante de mijloace - scopuri, care devin pe urmă **planurile de proiect** propriu-zise **pentru atingerea obiectivelor**. În descrierea acestor planuri de proiecte am stabilit obiectivele, grupurile țintă, precum și rezultatele așteptate.

---

¹⁷ Interviu PAPI (Pen and Paper) constă în administrarea de către operatorul de interviu a chestionarului în timp ce toate răspunsurile sunt notate pe hârtie. Interviu se realizează „face to face” la domiciliul subiecților (aleși prin diferite metode de eșantionare adaptate specificului fiecărei cercetări) sau în spații comerciale, instituții publice. Avantajul major al interviului PAPI îl reprezintă flexibilitatea acordată operatorului, care poate nota în mod ad-hoc informații suplimentare în orice moment al chestionarului

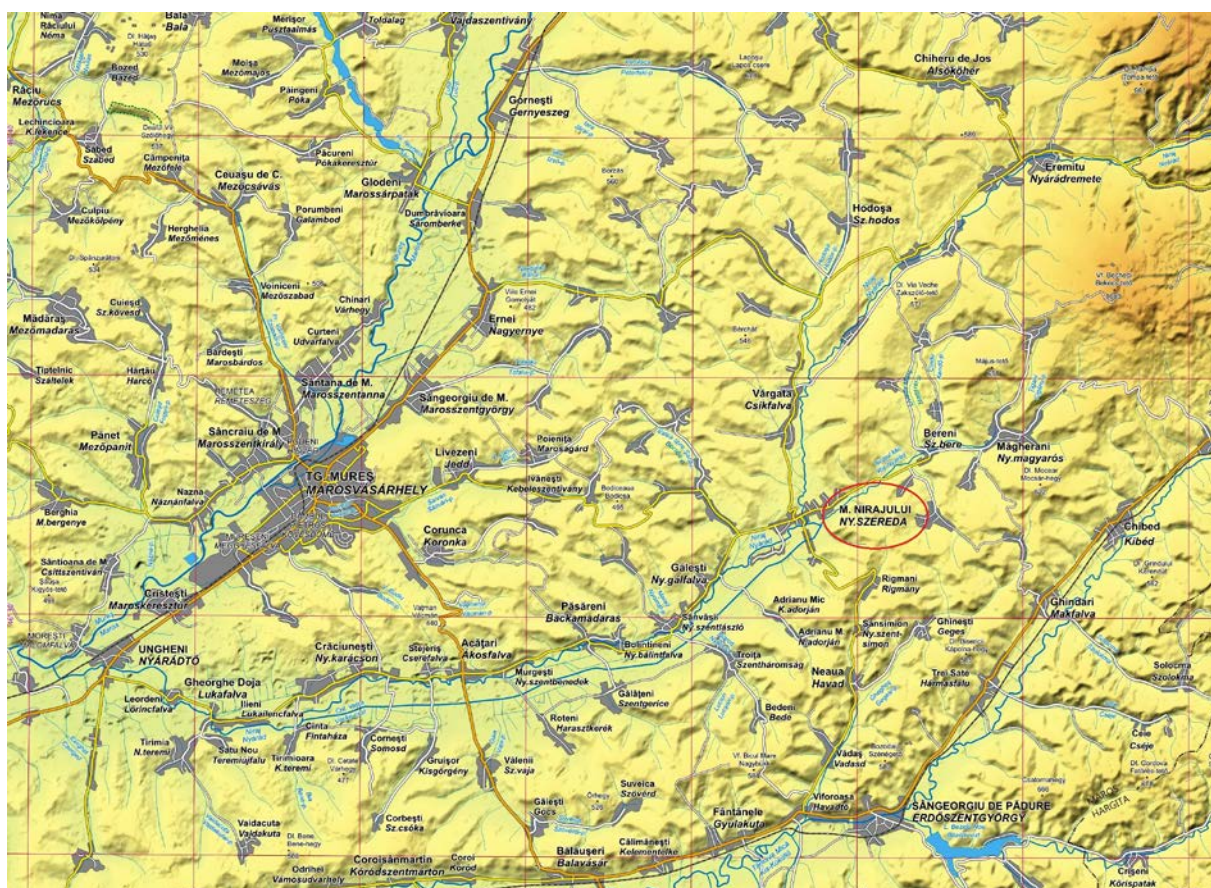
CAPITOLUL I PREZENTAREA TERITORIULUI, ANALIZA DIAGNOSTIC

În cele ce urmează, analiza diagnostic nu se va limita exclusiv la prezentarea situației Orașului Miercurea Nirajului și a localităților sale componente, ci, în fiecare subcapitol, se va face mai întâi o analiză a contextului microregional – Valea Nirajului –, teritoriu omogen și zonă istorică a cărui centru economic este Orașul Miercurea Nirajului face parte integrantă, context ce este definitoriu din perspectiva evoluției și dezvoltării comunităților care trăiesc pe raza acestei unități administrativ teritoriale.

I.1. Prezentare generală

I.1.1. Prezentarea principalelor caracteristici geografice (amplasament, relief, altitudine)

Teritoriul Orașului se situează pe ambele maluri ale cursului mijlociu al râului Niraj și valea acestuia, la o distanță de aproximativ 22 km de municipiul reședință de județ, Târgu Mureș, cu o altitudine medie de 345 m. Orașul este situat la poalele dealurilor Bekecs (1081 m), la 347 m deasupra nivelului

mării și la intersecția râurilor Nirajul Mic și Nirajul Mare. Până la 1861 Miercurea Nirajului a fost sediul al Comitatului Maroszek, mai târziu a devenit sediu central. După o nouă reorganizare Sîntandrei și Sîntana au fost legate de Miercurea Nirajului, iar în 2003 Miercurea Nirajului a reprimat statutul de oraș. Dumitrești, Tâmpa, Șardu Nirajului, Lăureni, Moșuni, Beu, Veța aparțin pe plan administrativ de Miercurea Nirajului. Orașul Miercurea Nirajului este traversat de drumul județean nr. 151D.

Relieful

Caracteristica generală a reliefului județului Mureș o constituie etajarea de la est la vest, județul Mureș coboară în trepte de pe crestele Carpaților Orientali înspre Câmpia Transilvaniei și Podișul Tîrnavelor. În limitele județului se deosebește un sector mai înalt de munți și unul mai coborât, de

podiş. Toate aceste caracteristici pun amprentă pe distribuția florei și faunei din această regiune. Relieful zonei este dominat de Dealurile Nirajului, dealuri care ajung la peste 450 metri, altitudinile regiunii variind între cotele de 330 și 1079 m, purtând caracteristicile bine cunoscute a regiunii de deal.

Hidrografic, ținutul este situat în bazinul Nirajului Mic și a Nirajului Mare (care se unesc în localitatea Miercurea Nirajului) și care au doar puține pâraie secundare, unele doar temporare.

Orașul Miercurea Nirajului este localizat în partea de est a municipiului Tîrgu Mureș și s-a dezvoltat pe ambele maluri ale râului Niraj, la intersecția Nirajului Mic cu Nirajul Mare. În imediata apropiere a orașului se află un dom de joasă altitudine (între 600 și 2.000 m).

Prezentare succintă a localităților arondate

Localitatea Veța este situată în zonă de dealuri, pe valea pârâului Moșuni, afluent al Nirajului; are altitudini cuprinse între 350-400 m, este amplasată într-o vale formată de dealurile înconjurătoare care au un pitoresc deosebit. Localitatea Veța este străbătută de pâraie cu debite mici, dar care în condiții de viitură crează pagube și necazuri deosebite, cele mai importante fiind pârâul: Moșuni, afluent al văii Spre Șardu.

Localitatea Tâmpa este situată în zona de deal a Podișului Târnavelor, pe valea pârâului Șardu, afluent al Nirajului, cu altitudini cuprinse între 300-350 m. Vârfurile mai importante din preajma satului sunt: dealul Cimitirului Tâmpei la est, și dealul Maiadului la vest.

Localitatea Tâmpa este străbătută de pâraie cu debite mici, dar care în condiții de viitură crează pagube și necazuri deosebite, cele mai importante fiind pârâul: Șardu.

Localitatea Șardu Nirajului este situată în zona de dealuri a Podișului Târnavelor, pe valea râului Niraj, afluent al Târnavei, cu altitudini cuprinse între 350,0- 400,0 m.

Fig. nr13.. Imagini din satul Șardu Nirajului

Localitățile Tîmpa, Lăureni și Șardu Nirajului sunt singurele care sunt legate cu orașul Miercurea Nirajului prin drum județean.

Localitatea Moșuni este situată în nord-vestul teritoriului administrativ al orașului Miercurea Nirajului; este situată în zona de luncă a pârâului Șardu, afluent al Nirajului, având altitudini în jur de 400,0 m. Localitatea Moșuni este străbătută de la vest la sud de DC 24A, cale de acces care favorizează legături directe și rapide cu reședința de județ.

Localitatea Lăureni este situată în estul teritoriului administrativ al orașului Miercurea Nirajului; este situată în zona de luncă a pârâului Recea, afluent al Nirajului, având altitudini în jurul valorii de 400,0m. Localitatea Lăureni este străbătută de la est la sud-vest de DJ135, cale de acces care favorizează legături directe și rapide cu reședința de județ.

Localitatea Dumitrești este situată în sudul teritoriului administrativ al orașului Miercurea Nirajului; este situată în zona de luncă a râului Niraj, având altitudini sub 350,0 m. Localitatea Dumitrești este străbătută de la est la vest de DC 37, iar la nord este limitată de digurile de protecție împotriva inundațiilor și la sud de calea ferată îngustă.

Localitatea Beu este situată în extremitatea zonei de dealuri a Podișului Târnavelor, între dealurile Popii, dl. Viilor și Coasta Moșunului, pe valea pârâului ce deversează în valea Spre Șardu, afluent al Nirajului, cu altitudini cuprinse între 350-400 m.

Clima

Oraşului Miercurea Nirajului îi sunt specifice verile mai călduroase, iernile relativ lungi și reci, mai ales spre sectorul montan din partea de N și NE a regiunii.

Datorită etajării reliefului, temperaturile aerului prezintă diferențieri regionale. Urmărind valorile anuale ale temperaturii medii lunare din Valea Nirajului, se constată, că luna cea mai rece este ianuarie (cu medii de $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$, $-8\text{ }^{\circ}\text{C}$), iar cea mai caldă, iulie ($+18\text{ }^{\circ}\text{C}$, $+19\text{ }^{\circ}\text{C}$). Numărul zilelor de vară oscilează între 65–85. Numărul cel mai mare de zile cu îngheț aparține lunii februarie. Cantitatea medie anuală a precipitațiilor însumează cca 700 – 900 mm în această parte a județului Mureș. Cantitățile medii în luna iulie se încadrează între 80 și 180 mm, iar în ianuarie între 30 și 50 mm. Cantitățile maxime căzute în 24 ore au înregistrat valori mari de peste 100 mm, valoarea maximă a fost de 145,5 mm la Miercurea Nirajului (18.06.1929). Grosimea medie a stratului de zăpadă variază între 25 – 40 cm. Umiditatea relativă scade sub 76% în zona Văii Nirajului.

Datorită localizării înspre partea centrală a țării, zona este supusă în cea mai mare parte a anului circulației maselor de aer dinspre vest și nord-vest, cu intensitate și frecvență mijlocie, viteza medie fiind de 3,1 m/s. În timpul iernii sunt destul de frecvente vânturile dinspre nord-est care ating uneori viteze ce depășesc 45 m/s.

Istoricul localității

Din vestigiile arheologice scoase la iveală se atestă că orașul este locuit încă din epoca neolitică. Pe teritoriul orașului Miercurea Nirajului s-au găsit topoare din piatră (2000 – 1700 î.Ch). La Lăureni s-au găsit monezi bizantine din epoca împăratului Iustinian. Hotarul satelor Moșuni și Beu este traversat de drumul roman spre castrul de la Călugăreni. În Moșuni s-au găsit cioburi de lut din perioada provinciei Dacia. La Tâmpa a fost găsit un denar din timpul lui Iulius Cesar. Mai menționăm monezile romane scoase la suprafață în anii 80, în timpul modernizării drumului Miercurea Nirajului – Bereni.

Denumirea localității (Szereda) provine din cuvântul de origine slavă „sreda”, care înseamnă „loc de târguri” dar are și înțelesul de „centru”. Nu există dovezi scrise în acest sens, dar cei mai mulți dintre istorici consideră Miercurea Nirajului, primul oraș din scaunul Mureșului.

Prima atestare documentară a orașului este din anul 1493, într-un hrisov al voievodului Losonczi Laszló. Miercurea Nirajului este numit „oppidium” într-o scrisoare a lui Sigismund Báthori. În 1527 Principele Báthori scutește Miercurea Nirajului, alături de Tg.Mureș de plata tuturor dărilor. Miercurea plătește dări numai pentru Poartă. În 1585 orașul trimite reprezentanți în Dietă. Evenimentele din anii 1600–1603 au pustiit regiunea. Generalul Basta părăsește Transilvania în 1604. În 1605 este convocată Dieta Transilvaniei în orașul Miercurea Nirajului. Aici este ales la 21 februarie 1605 Bocskai István ca principe al Transilvaniei, numele orașului este înscris în analele istoriei. O perioadă îndelungată Miercurea Nirajului este centrul administrativ al scaunului Mureșului. Din surse istorice se cunoaște că adunările scăunale obștești erau ținute aici. În secolul XVIII-a centrul administrativ al scaunului se deplasează tot mai mult spre Tg.Mureș.

Lipsit de gloria de odinioară, Miercurea Nirajului își pierde tot mai mult din importanță și se degradează la rangul unei așezări rurale.

După revoluția burgheză din 1848 începe o dezvoltare spectaculoasă. În 1863 se înființează prima stație poștală, în 1916 funcționează serviciul de telefonie, în 1914 se pune în funcțiune linia ferată îngustă. După prima conflagrație mondială începe un proces de dezvoltare a capitalului aproape inexistent până la acel moment (exceptând târgurile săptămânale din fiecare miercuri).

După anul 1919 apar pe lângă cultivarea pământului și creșterea animalelor, primele ateliere de mici meseriași și fabrici. Centrul Microregiunii Valea Nirajului (zonă cu potențial agricol considerabil și cu

caracter preponderent agricol) se transformă încet într-o comunitate cu caracter civic, bazată pe industria mică locală și dotată cu infrastructură edilitară cea mai modernă în acea vreme.

Sistemul financiar – bancar se dezvoltă prin înființarea primei Case de Depunere în 1866, în 1883 ia ființă prima bancă, din 1894 funcționează Cooperativa de Credit, în 1915 se înființează Cooperativa Furnica. În 1923 se pune în funcțiune stația de electrificare, care furnizează electricitate pentru populație și pentru iluminatul public. În 1941 începe exploatarea zăcămintelor de gaz metan.

După războiul devastator, în 1949 se înființează Cooperativa Meșteșugărească Nirajul, cu semnificații importante în viața locuitorilor zonei.

În anul 1950 intră în vigoare noua Lege a administrației, care desființează judecătoria locală. În anul 1950 se înființează Stația de Mecanizare. În anul 1956 se înființează Liceul Teoretic

În anul 1966 pentru prima dată în țară se începe producerea făinii de lemn, necesară pentru producerea explozibililor, și care este a patra fabrică de acest profil din lume.

Piața mare din centrul comunei se amenajează într-un parc comunal frumos și îngrijit, iar în anii 1969-73 se construiesc trotuare în Miercurea Nirajului.

Se extinde și sistemul sanitar, se construiesc cămine culturale în satele aparținătoare. Conducerea era preocupată de ideea devenirii în oraș, dar din cauza lipsei apei potabile și a canalizării această idee rămâne numai perspectivă până în anul 2003.

În anii 70-80 se accelerează dezvoltarea industrială. Se extinde sistemul școlar, în 1979-81 se construiește cartierul de blocuri, se inaugurează căminul cultural spațios și multifuncțional.

După revoluția din decembrie 1989, până în 1995 se observă o stagnare în toate domeniile. După aceea începe o dezvoltare semnificativă a sectorului privat, se întărește sectorul civil, în 1997. Consiliul local aprobă planul de urbanism general, premisă a viitorului oraș Miercurea Nirajului, care se dovedește a fi fapt împlinit în anul 2003.

Resursele naturale locale ale Orașului Miercurea Nirajului

Resurse naturale de suprafață

Valorile naturale de suprafață cele mai prețioase ale județului Mureș sunt rocile folosite în construcții, izvoarele sărate și pădurile. O răspândire mai limitată, dar totuși în rezerve considerabile, o au depozitele mobile de pietriș și nisip, extrase în numeroase puncte și folosite ca materiale de construcție brute sau prelucrate industrial. Astfel de rezerve potențiale de agregate minerale se întâlnesc și pe cursul pârâului Niraj, exploatarea lor continuă putând atrage după sine modificarea substanțială a mediului înconjurător.

O altă comoară naturală considerabilă a orașului Miercurea Nirajului sunt pădurile. Suprafața terenurilor forestiere reprezintă în totalitate 932 ha. Se exploatează anual 1500-2000 mc de material lemnos, din care aproape 80% lemn de foc, iar restul lemn de lucru. Cantitatea prelucrată nu atinge 5-6% din cantitatea exploatată.

Pe lângă exploatarea silvice, prelucrarea și valorificarea fructelor de pădure și a ciupercilor, reprezintă, de asemenea, o mare importanță.

Din suprafața orașului 76,62%, respectiv 4282 ha sunt terenuri agricole. Pe lângă problemele generale care afectează agricultura, cultivarea ineficientă a cerealelor este cauza înmulțirii suprafețelor necultivate. Astăzi deja livezile sunt nesemnificative, iar pe lângă terenurile agricole cultivate pășunile au caracter dominant.

Pădurile sunt reprezentate de asocieri de stejar, gorun (*Quercus robur*, *Quercus petraea*) și carpen (*Carpinus betulus*) de vârste diferite. Pe lângă acestea întâlnim o gamă variată de arbori și arbuști cu masă lemnoasă tare și moale, având un bogat subarboret din plante ierboase. Fagul (*Fagus silvatica*) apare în componența pădurilor doar izolat. Pe lângă cursurile apelor putem găsi sălcii (*Salix alba*, *Salix babylonica*, *Salix caprea* etc.), arin (*Alnus sp.*) și plopi (*Populus tremula*, și hibridii *Populus x canadensis*).

Clasele de habitat	pondere în %
Ape curgătoare	1,0
Mlaștini, lacuri	0,12
Pajiști uscate, pășuni și fânețe	10,69
Pajiști seminaturale umede	0,1
Culturi cerealiere extensive	2,97
Pajiști ameliorate	28,06
Terenuri agricole și arabile (neirigate)	20,59
Păduri foioase	23,59
Păduri de conifere	0,25
Păduri mixte	0,14
Livezi, complexe viticole	6,10
Alte terenuri (zone urbane, rurale, căi de comunicație, rampe de depozitare și zone industriale)	6,40
Total suprafață habitat	100 %

Resurse naturale ale subsolului

Zăcămintele de gaz metan

În județul Mureș cea mai importantă resursă a subsolului o constituie zăcămintele de gaz metan, descoperite la Sărmășel în 1907, pentru prima oară în Europa, în urma unui foraj de exploatare a unor presupuse săruri de potasiu. Sub raport tectonic, zăcămintele de gaz metan sunt localizate în domuri. Gazele sunt compuse în general, în proporție de cca 99% din metan (proporția metanului variază, de regulă, între 95 și 99,7%). Alături de metan, în proporții neînsemnate se găsesc și alte hidrocarburi (etan, propan, butan).

Resurse hidrografice

Apele de suprafață

Datorită faptului că, orașul Miercurea Nirajului este așezat pe malul pârâului Niraj, caracterile hidrologice sunt definite de acest pârâu. Dintre afluențele pârâului Niraj, pârâurile Nirajul Mare, Nirajul Mic, Canalul Vețca, Șard și Moșuni sunt cele care traversează teritoriul administrativ al orașului. Pârâu Niraj este principalul colector de apă în întreg bazinul Văii Nirajului, care străbate teritoriul microregiunii pe o lungime de 80 km, din muntele Bechici de unde se izvoarește și până în aval la Ungheni unde se varsă în Mureș.

Pârâu Niraj avea un rol determinant în viața comunității, lucru dovedit și prin legendele și cântecele populare formate în jurul ei. În oraș s-a creat și un lac de interes piscicol aceasta având, însă, o suprafață foarte restrânsă. Lacul îmbogățește în mod foarte evident biodiversitatea zonei, fiind bogat în pește, dar nu putem vorbi de valorificarea turistică a ei.

Râul Niraj

Unul dintre principalii afluenți ai râului Mureș pe sectorul Podisului Transilvaniei. Principalele caracteristici la confluența aval Ungheni sunt:

- suprafața bazinului hidrografic: 625 ha
- lungimea cursului natural: 79 km
- altitudinea medie: 500 m dMN
- gradul de împădurire: sub 20%
- debitul maxim asigurat 5%: 232 m³/s
- asimetrie pronunțată a bazinului hidrografic aval Miercurea Nirajului (2/3 km în favoarea versantului stâng).

Principalele caracteristici aval confluență cu Nirajul Mic:

- suprafața bazinului hidrografic: 327 km²
- lungimea cursului natural: 44 km
- debitul maxim asigurat 5%: 169 m³/s (72% din total- din care aportul Nirajului Mare 73%)
- panta medie: 0,9 ‰
- panta medie aval confluența cu canalul Vețca: 0,65 ‰

Amenajări hidrotehnice

În bazinul hidrografic Mureș sunt amplasate 4 acumulări cu un volum total de 86,5 milioane mc, din care 71,5 milioane mc. sunt volume pentru atenuarea viiturilor și 15 milioane mc pentru suplimentarea debitelor pe râul Tîrnava Mică în perioadele deficitare, necesare în secțiunea Tîrnăveni, atât pentru apa potabilă, cât și pentru apa industrială.

În orașul Miercurea Nirajului pe râul Niraj a fost realizată o acumulare nepermanentă în amonte de Miercurea Nirajului – acumularea Valea. Amenajarea hidrotehnică în bazinul hidrografic Niraj este o lucrare de apărare împotriva inundațiilor localităților de pe Valea Nirajului.

Frecvența inundațiilor pe tronsonul Miercurea Nirajului, confluent cu râul Mureș, debitele foarte mari, cum au fost în special cele din anii 1970, 1975, 1984, 1998 ș.a., au determinat autoritățile din domeniul gospodăririi apelor să realizeze o acumulare nepermanentă, amonte de localitatea Miercurea Nirajului, pe cursul principal al râului Nirajul Mare, care să asigure reducerea debitului de la 145 mc/s la 62 mc/s în aval de acumulare. În același timp, s-a recurs la recalibrarea canalului Vețca pe întreaga lungime de 22,4 km în vederea creșterii capacității de transport de la 25-60 mc/s la 73-138 mc/s.

Acumularea controlează o treime din suprafața bazinului hidrografic Niraj. S-a rezolvat astfel apărarea împotriva inundațiilor a 23 de localități, 32 de kilometri de drumuri, 6.100 hectare de teren agricol și 30 de kilometri de cale ferată. Valoarea barajului Valea și a lucrărilor de regularizare ale canalului Vețca și afluenți, în preturi 2003, este de 376.288.081 mii lei. Prin promovarea acestui obiectiv de investiții sunt protejați de pagubele ce pot fi provocate de inundații aproximativ 27.000 de locuitori de pe Valea Nirajului, fără a mai vorbi de faptul că din bazinul Nirajului se aprovizionează cu legume nu numai localitățile din zonă, dar și din municipiul Tîrgu Mureș.

Cele mai mari pagube s-au produs în anul 1998, când trei viituri au distrus 4.000 hectare de teren agricol, 450 de gospodării și 32 de drumuri. Specialiștii de la Administrația Națională "Apele Române" au constatat că la viitura din iunie 1998, digurile de apărare existente în zonă au fost depășite cu 1,2 metri. Realizarea barajului de la Valea Nirajului, baraj care poate prelua până la 6 milioane de metri cubi în cazuri extreme, a redat încrederea în rândul populației și a agenților economici.

Lucrări efectuate:

- recalibrarea canalului Vețca, cu preluarea integrală a debitelor Nirajului Mic;
- desființarea celor două noduri hidrotehnice de pe canalul Vețca de la Nearos și Roteni;

- defrișări, consolidări de maluri, recalibrări de albie, completări de terasamente la diguri;

Apele subterane

Apele subterane din zonă au debite mici și mineralizare ridicată, fiind în general nepotabile. În luncile și terasele pârâului apar ape freatice mai bogate, dar și acestea sunt mineralizate și dure. Ele constituie principala sursă de alimentare cu apă potabilă a localităților. Debitul resurselor subterane este de 3.500 l/s.

Solurile

Conform datelor furnizate de Consiliul Județean Mureș în documentul Strategia de Dezvoltare a Jud. Mureș, calitatea solurilor la nivel de microzonă se prezintă astfel:

Microzona III D-BO se întinde pe unitățile geomorfologice Dealurile Bistriței, Dealurile Mureșului, Subcarpații Târnavelor, Dealurile Nirajului și partea sudică a podișului Târnavelor, zone acoperite predominant cu luvosoluri, preluvosoluri, planosoluri.

Caracteristica acestor soluri este prezența orizontului argilofluvial în profil cu textură grea argiloasă și cu o textură mai ușoară lut argiloasă sau lutoasă în orizontul superior. Aceste soluri sunt de la slab la foarte puternic acide. Aprovizionarea lor cu elemente fertilizante este medie, în afară de conținutul de fosfor cu care sunt slab aprovizionate. Datorită orizontului argilofluvial, în unele cazuri apar fenomene de pseudogleizare a solului cu un regim aerohidric defectuos. Fenomenul de eroziune a solului este prezent cu diferite grade, ajungând la unele zone chiar și la apariția erodosolurilor.

Conform datelor mai sus prezentate clasele de calitate ce aparțin Orașului Miercurea Nirajului sunt următoarele:

- Suprafața de 183 ha cl a II – a
- Suprafața de 604 ha cl a III – a
- Suprafața de 1240 ha cl a IV – a
- Suprafața de 1177 ha cl a V – a

Flora și fauna

Caracteristica generală a reliefului județului Mureș o constituie etajarea de la est la vest, județul Mureș coboară în trepte de pe crestele Carpaților Orientali înspre Câmpia Transilvaniei și Podișul Târnavelor. În limitele județului se deosebește un sector mai înalt de munți și unul mai coborât, de podiș. Toate aceste caracteristici pun amprentă pe distribuția florei și faunei din această regiune. Relieful zonei este dominat de Dealurile Nirajului, dealuri care ajung la peste 450 metri, altitudinile regiunii variind între cotele de 330 și 1079 m purtând caracteristicile bine cunoscute a regiunii de deal.

Resurse antropice

Sunt generate de fenomenele antropice datorate acțiunii omului cu urmări asupra reliefului, vegetației și climei. Aceste resurse includ toate categoriile de bunuri mobile și imobile care au fost realizate de-a lungul evoluției istorice a societății umane. La nivelul orașului Miercurea Nirajului principalele resurse antropice sunt reprezentate de:

- Biserica reformată din sec. XII și clopotnița din lemn din 1670- Miercurea Nirajului, str. Sîntana;
- Poarta veche sculptată din lemn cu șindrilă, anul 1723;
- Biserica reformată din Miercurea Nirajului, str.Sîntandrei;
- Biserica catolică din sec.XVIII din Beu;
- Biserica din lemn greco-catolică "Sf. Arhangheli" 1843 Miercurea Nirajului, str. Bisericii;

- Piatra funerară (1888) a lui Deák Farkas, fost revoluționar 1849 – cimitirul Sf. Andrei;
- Piatra funerară (1898) a lui Szász Károly, fost revoluționar 1848/49 – cimitirul M.-Nirajului;
- Clădirea fostei judecătoria de plasă și penitenciar din anul 1905;
- Bustul lui Boskai Istvan (sculptat de Horváth Geza, 1906);
- Casă de locuit (proiectată de dr. Kós Károly, 1908)

Până în prezent s-au păstrat următoarele monumente consemnate de către Lista monumentelor istorice și de arhitectură publicată în MO nr. 996 bis / 10.11.2005:

Nr. Crt.	Cod LMI 2004	Denumire	Locație	Datare
1.	MS-II-m-A-15720	Biserica de lemn Sf. Arhangheli din Sîntandrei	str. Bisericii/14	1843
2.	MS-II-a-A-15721	Ansamblul bisericii reformate din Sîntana Nirajului	str. Sîntana/111	sec.XV-XVIII
3.	MS-II-m-A-15721.01	Biserica reformată, Sîntana Nirajului	str. Sântana/111	sec.XV-XVIII
4.	MS-II-m-A-15721.02	Clopotnița din lemn	str. Sântana/111	sec.XVIII
5.	MS-II-m-B-15722	Casă de locuit (arh.: Kós Károly)	str. Trandafirilor/78	1908
6.	MS-II-m-B-15723	Fosta Prefectură	str. Trandafirilor/79	1905

Biserica reformată a fost prima biserică din Miercurea Nirajului, construită în secolul al XV-lea în stil gotic. În timpul reformei protestante, populația orașului a devenit în majoritate reformată, motiv pentru care fost schimbat și cultul bisericii. În urma creșterii populației și puterii economice a localității, prezbiteriatul a decis demolarea vechiului lăcaș de cult și ridicarea unui nou care să domine piața centrală unde erau ținute târgurile.

În 1838 a fost ridicată nava principală, iar în 1898 a fost terminat turnul cu nava secundară care oferă loc oficiului parohial. Astfel, construcția neoclasicistă are forma unei cruci.

I. 1.2. Infrastructură

Infrastructura rutieră și feroviară – context microregional

În ceea ce privește **infrastructura rutieră** a microregiunii, drumurile publice se intersectează în multe locuri, creând mai multe importante noduri rutiere cum ar fi la comuna Gălești (Drumul național E 60 și DJ 151) sau la Tâmpa (Miercurea Nirajului) și între localitățile Vărgata și Hodoșa.

Coloana vertebrală a rețelei rutiere microregionale este constituită din două axe aproape perpendiculare, drumurile E60 (DN 15, DN 13), și „drumul Nirajului”, respectiv drumul județean DJ 151D. Din acestea două se ramifică toate drumurile secundare sau de același rang. Din acest punct de vedere zona este favorizată, fiind străbătut de drumul European E60 (Drumul Național DN13), precum și drumul județean DJ 151D. Este foarte accesibil atât dinspre Târgu Mureș și Bălăușeri (E60), precum și drumul de legătură a Văii Nirajului (DJ 151D), ce ocolește Tg. Mureșul, pornește de la Ungheni din E60, și reintră în E60 la Gălești, după care urmează cursul Nirajului, și face legătura cu Sovata. Un alt drum important este DN135, ce leagă Târgu Mureșul de Miercurea Niraj.

Infrastructura rutieră și feroviară a Orașului Miercurea Nirajului

Din punctul de vedere al accesului rutier, Miercurea Nirajului se afla la bifurcația/intersecția a mai multor drumuri județene, această configurație rutieră confirmând poziția de centru cultural și comercial microregional al Orașului.

Denumire	LUNGIMEA (KM)	Tipul drumului
Drumuri vicinale în Miercurea Nirajului	25,359	Drumuri de pământ
Drumuri vicinale în satul Tîmpa	10,950	Drumuri de pământ
Drumuri vicinale în Șardu Nirajului	17,408	Drumuri de pământ
Drumuri vicinale în Lăureni	9,728	Drumuri de pământ
Drumuri vicinale în Moșuni	8,664	Drumuri de pământ
Drumuri vicinale în Veța	4,356	Drumuri de pământ
Drumuri vicinale în Beu	12,595	Drumuri de pământ
TOTAL drumuri vicinale	89,06	
Drum forestier DF-1Kis Berek	0,210	Drum pietruit
DF-2 Varga	2,625	Drum pietruit
DF-3 Kerek Erdo	2,140	Drum pietruit
DF-4 Bogdan	2,800	Drum pietruit
DF-5 Torok ut	1,200	Drum pietruit
DF-6 Faget	0,650	Drum pietruit
TOTAL drumuri forestiere	9,346	
DC- 37 Miercurea Nirajului-Dumitrești	3	Drum asfaltat, stare de viabilitate - bună
DC- 24 A Șardu Nirajului-Beu-Veța	6	Drum pietruit, stare de viabilitate- rea
TOTAL drumuri comunale	9	
DJ-135, km 0+0,00 – km 3+794,349	3,794	Tronson de drum județean aflat în administrarea orașului M-Nirajului, în curs de

		reabilitare.
DJ-135A , km 0+0,00 - km 2+277,669	2,277	Tronson de drum județean aflat în administrarea orașului M-Nirajului, se află în curs de reabilitare.
DJ 135 A km 0+0,00 – km 0+345,413	0,345	Tronson de drum județean aflat în administrarea orașului M-Nirajului, se află în curs de reabilitare.
TOTAL drumuri județene / - artere principale	6,416	
STRĂZI		
Străzi asfaltate	7,311	Unele reabilite, restul în curs de reabilitare
Străzi pietruite	12,207	În ultimii 5 ani majoritatea străzilor au fost pietruite.
TOTAL străzi M-Nirajului	19,518	

Distanțe:

Târgu Mureș – Miercurea Nirajului – 24 km

Sovata – Miercurea Nirajului – 31 km

Drum județean:

DJ 135 făcând legătura între Miercurea Nirajului și Târgu Mureș, drum care asigură totodată legătura între Miercurea Nirajului și Sovata, respectiv Valea Târnavei, prin traversarea Muntelui Bececs via Sărățeni;

DJ 135A, făcând legătura în direcția sud între Miercurea Nirajului și Viforoasa, constituind un drum de legătură alternativ între Oraș și Valea Târnavei, pe de altă parte, în direcția nord legând Orașul de comuna Vărgata și asigurând acces înspre partea superioară a Văii Nirajului (comuna Eremitu) respectiv ieșire în direcția Reghin;

DJ 151D, prin bifurcația de la intrarea în localitatea Tâmpa, Miercurea Nirajului are ieșire pe drumul național E60 (în comuna Acățari), respectiv acces înspre partea inferioară a Văii Nirajului. Acest drum asigură totodată, în momentul întocmirii prezentului document strategic (2020), conexiunea Orașului la Autostrada Transilvania, în vecinătatea localității Ungheni.

Drumurile județene se află în administrarea Consiliului Județean Mureș, în timp ce drumurile orașenești și locale sunt în administrarea Orașului Miercurea Nirajului.

Poziția Orașului Miercurea Nirajului din punctul de vedere al infrastructurii rutiere existente, este una care întărește poziția de centru economic și cultural microregional al localității și reprezintă un punct forte în perspectiva dezvoltării economice a Orașului.

Calea ferată de linie îngustă Târgu Mureș - Sovata traversează microregiunea (majoritatea comunelor sunt traversate de calea ferată de linie îngustă), însă infrastructura nu mai este în funcțiune, fiind considerată nerentabilă. Recent, o porțiune a acestei linii feroviare (linia care leagă satul Câmpu Cetății, comuna Eremitu de orașul stațiune Sovata) a fost reabilitată de către o companie privată și este exploatată în scopuri turistice, "mocănița" circulând zilnic în sezonul estival,

îmbogățind oferta turistică din microregiune. **Orașul Miercurea Nirajului** a fost și el traversat de această linie ferată îngustă, dezafectată în prezent, dar a cărei reabilitare apare ca necesitate și temă recurentă în strategiile de dezvoltare locale și cea județeană.

Notăm existența unei propuneri venite din partea celor 13 UAT-uri membri ai Asociației Microregiunea Valea Nirajului, între care și Orașul Miercurea Nirajului, prin care se propune o schimbare de destinație a acestei căi ferate înguste prin amenajarea acesteia în așa fel ca aceasta să poată fi folosită ca pistă/rută ciclabilă turistică. Această inițiativă a fost înaintată organelor competente întrucât s-a considerat că o asemenea investiție ar fi o oportunitate de dezvoltare a turismului și economiilor conexe care ar contribui în mod decisiv la dezvoltarea durabilă și sustenabilă a comunităților de pe teritoriul microregiunii Valea Nirajului, inclusiv comunitatea Orașului Miercurea Nirajului.

În imediata vecinătate a microregiunii, la o distanță de 36 de kilometri de Miercurea Nirajului, în localitatea Vidrasău, componentă a orașului Ungheni, se află **Aeroportul Internațional Transilvania**. În ultimii ani această aerogară a fost modernizată și lărgită, asigurând legături aeriene directe între județ și capitală, București, respectiv orașe din Ungaria, Italia, Germania, Franța, Spania și Anglia, fiind deservită de compania low-cost Wizzair și compania națională Tarom, devenind una din principalele porți de acces înspre regiune, județ și microregiune. În anul 2012 traficul aerian înregistrat a fost de 3 168 mișcări aeronave, cele mai multe decolări și aterizări - 1017 la număr - fiind efectuate de aeronavele Wizz Air (Airbus 320). Începând cu 2010 traficul aerian efectuat arată o traiectorie ascendentă, iar în anul 2013 s-a înregistrat cel mai mare număr de pasageri din istoria aeroportului cu cei 363.000 de pasageri. **Traficul realizat l-a clasat pe locul al patrulea în România** după Otopeni, Cluj-Napoca, și Timișoara. Cele mai căutate destinații cu plecare din Târgu Mureș, în 2013, au fost Londra (Luton), Madrid și Bruxelles (Charleroi).

Alimentare cu apă

În prezent orașul Miercurea Nirajului deține un sistem centralizat de alimentare cu apă, numai pentru localitatea Miercurea Nirajului, locuitorii satelor componente utilizează apa din fântâni pentru care nu există program de control și monitorizare. În localitatea Miercurea Nirajului se asigură alimentarea cu apă a instituțiilor din oraș (Primărie, Poștă, Căminul cultural, școală, sala de sport, etc.) și a blocurilor de locuințe. Restul gospodăriilor nu beneficiază de alimentare cu apă în sistem organizat, ei fiind alimentați cu apă din fântâni particulare.

Alimentarea cu apă se realizează din captarea de apă din zona barajului. Apa este pompată în rezervorul situat lângă pădurea Rotundă și de aici prin cădere distribuită populației.

Atât captarea cât și rezervorul au zona de protecție sanitară. Pentru rezolvarea alimentării cu apă, la cererea Consiliului Local al orașului, s-a realizat în anul 2006 Studiul de Fezabilitate la lucrarea "Alimentarea cu apă a satelor orașului Miercurea Nirajului". Scopul proiectului era creșterea calității vieții și a stării de sănătate a populației din satele orașului, prin reducerea riscului îmbolnăvirilor hidrice prin furnizarea unei ape cu parametri calitativi conform directivei CE 98/93/EC privind calitatea apei potabile nr. 458/2002.

Aprovizionarea cu apă potabilă reprezintă un indice important în aprecierea calității vieții și asigurării unui mod sănătos de viață. Lungimea rețelei de apă în orașul Miercurea Nirajului este de 9,346 km. Numai 17 gospodării sunt racordate la rețeaua de apă în Miercurea Nirajului.

În localitatea Miercurea Nirajului sunt finalizate lucrările de investiții privind execuția sistemului nou de alimentare cu apă, care captează apa din sursă de suprafață a râului Niraj, dar acest sistem nu este pus în funcțiune, deoarece se impune realizarea bransamentelor la gospodării.

Acest sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă, care corespunde standardelor și normativelor în vigoare, trece doar pe străzile principale din localitatea Miercurea Nirajului.

Sistemul de alimentare cu apă a localității cuprinde următoarele obiective:

- captarea apă prin intermediul unei prize de mal;

- stație de tratare apă;
- conductă de transport a apei tratate la rezervorul de apă (aducțiune), L=2.675 m;
- rezervor de înmagazinare – compensare apă cu V=1000 mc (2×500 mc);
- rețea de distribuție apă potabilă, L=9.346 m;

Având în vedere faptul că sistemul centralizat de alimentare cu apă încă nu este funcțional, Primăria orașului a demarat procedurile de punerea lui în funcțiune și va asigura forma legală pentru administrarea, exploatarea și asigurarea funcționării sistemului public de alimentare cu apă.

3. Canalizare apă menajeră și epurare

Lungimea rețelei de canalizare este de 14,51km. Colectarea apelor uzate în localitatea Miercurea Nirajului se realizează astfel: colectarea apelor uzate rezultate din zona centrală a localității (cca. 1000 locuitori) se realizează prin intermediul rețelei vechi de canalizare având: Dn 200 mm și lungimea de 1.500m. Rețeaua veche de canalizare dirijează apele uzate într-un decantor Imhoff.

Pe traseul rețelei noi de canalizare, în zona în care colectarea apelor uzate nu se poate face gravitațional, sunt executate nouă stații de pompare, echipate fiecare cu pompe submersibile tip Vortex.

Pentru epurarea apelor uzate urbane colectate din orașul Miercurea Nirajului, s-a executat o stație de epurare mecano – biologică tip Resetilovs. Conceptul stației de epurare este următorul: trei module biologice care se vor monta etapizat- în funcție de gradul de racordare la rețeaua de canalizare. Stația de epurare este amplasată la o distanță de cca. 30 m de malul drept al râului Niraj, în zona îndiguită.

Administrarea, exploatarea și asigurarea funcționării sistemului public de canalizare și epurare a apelor uzate al orașului este asigurată de Compartimentul de întreținere rețea de canalizare, rețea de apă și stație de epurare din cadrul Primăriei.

4. Gestionarea deșeurilor

Colectarea deșeurilor pe teritoriul orașului Miercurea Nirajului, se face conform Directivei Europene și Strategiei Naționale de Gestionare a Deșeurilor și a Planului național de gestionare a deșeurilor (aprobat prin H.G. nr. 1470/2004).

Deșeurile orășenești sunt colectate de firme specializate, sunt comprimate pentru a ocupa mai puțin spațiu și sunt transportate la depozitul de gunoi din Sighișoara. Prestatorii de servicii în ultimii ani au fost: SC Salubriserv SA, SC Sylevi Salubriserv SRL, SC Salubritate Valea Nirajului SRL, SC Schuster Ecosal SRL.

Miercurea Nirajului este membru al Asociației de Dezvoltare Intercomunitară «ECOLECT MUREȘ», care a preluat activitățile de precolectare/colectare/transport/sortare/transfer a deșeurilor. Colectarea deșeurilor de pe teritoriul orașului Miercurea Nirajului și a localităților componente se face conform proiectului PHARE CES 2003 Pro Regione Pura care a prevăzut înființarea unor servicii de salubritate și de colectare de deșeuri menajere în microregiunea Văii Nirajului cu termen de finalizare anul 2008. Denumirea proiectului era "Colectare selectivă la sursă, stație de transfer deșeuri, pregătire pentru transport a deșeurilor la groapa de gunoi".

În oraș nu există depozite de deșeuri industriale.

În vederea respectării normelor de igiena, conform Strategiei Județene de Gestionarea Deșeurilor, s-au impus următoarele măsuri:

- colectarea se face selectiv în recipiente speciale;
- punctele de colectare sunt racordate la o stație de transfer - Acățari - de pe raza județului Mureș, de unde sunt transportate și depozitate la depozitul ecologic de deșeuri al județului Mureș din localitatea Sighișoara;

Deșeurile spitalicești și de la dispensare veterinare și umane considerate periculoase (infecțioase și înțepătoare) sunt transportate în condiții de siguranță și incinerate într-un incinerator spitalicesc autorizat, fie neutralizate termic și depozitate la depozitul zonal în regim de deșeuri menajere nepericuloase.

Este necesară să se aibă în vedere reținerea unor suprafețe limitrofe în cazul extinderii cimitirelor, cu respectarea prevederilor normativelor cu privire la zonele de protecție sanitară (50 m față de zonele locuite) a cimitirelor.

Conform directivei 2002/96/EC care a fost transpusă în legislația națională prin HG 448/2005 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (publicată în MO 491/10 iunie 2005), deșeurile se predau unităților care se ocupă cu valorificarea și neutralizarea componentelor considerate deșeuri periculoase.

5. Tehnologia informației și telecomunicațiilor

Pe plan regional, numărul abonaților de telefonie fixă a crescut continuu până în 2004, iar din 2005 se observă o tendință de scădere. Dezvoltarea telecomunicațiilor se consideră pozitivă, iar apariția pe piață a noilor operatori de telefonie fixă a rezultat formarea unei situații de concurs, care a accelerat modernizarea telecomunicațiilor. Rolul jucat de noii operatori de telefonie este important și din motivul că, datorită acestora, s-a dezvoltat rețeaua de Internet. Dacă în anul 2003 serviciile de internet au fost relativ scumpe și depășeau prețurile practicate în UE, astăzi acesta a devenit ușor accesibil nu numai tehnic, ci și financiar. Accesul la servicii de telecomunicații de calitate (telefonie fixă și telefonie mobilă) s-a sporit considerabil în ultimii 5 ani, prestatorii oferind servicii noi și diversificate (se referă la telefonia mobilă) pentru populație.

În domeniul telecomunicațiilor în orașul Miercurea Nirajului funcționează un oficiu Romtelecom. De asemenea, au apărut operatori noi pe piața locală cum ar fi Orange și Vodafone. Rețelele telefonice sunt în curs de extindere și modernizare, se înlocuiesc traseele uzate cu sisteme moderne și se asigură preluarea din centralele analogice în cele digitale. Serviciile de telefonie mobilă sunt oferite de operatorii de telefonie Orange și Vodafone.

Orașul Miercurea Nirajului este prevăzut cu o centrală telefonică digitală ce deservește societățile comerciale și abonații casnici.

6. Servicii poștale, bancare, informare

Există un oficiu poștal în Miercurea Nirajului și unul în Șardu Nirajului. Informarea cetățenilor are loc prin site-ul local, www.miercureanirajului.ro, administrat de Primăria Miercurea Nirajului.

Nu există ziar local, doar Ziarul Microregiunii Văii Nirajului, denumit Nyárárdmenti Kis újság, editat de Gligor Róbert Laszló. În orașul Miercurea Nirajului își desfășoară activitatea două agenții bancare: există o sucursală a băncii Raiffeisen Bank și a băncii CEC Bank.

7. Spații verzi

Spațiul verde din orașul Miercurea Nirajului se reduce la localitatea Miercurea Nirajului. În centrul localității se găsesc următoarele spații verzi:

PARCUL CENTRAL

1. Miercurea Nirajului, P-ța Bocskai István, în fața bisericii reformate, suprafața 701 mp.
2. În fața Casei de cultură din orașul Miercurea Nirajului, aflat pe partea dreaptă a pieței Bocskai István, suprafața 364 mp.
3. În fața primăriei orașului Miercurea Nirajului și a imobilelor aflate pe partea stângă a pieței Bocskai István până la DJ 135A510.
4. Din dreapta căii de acces pe str. Pompierilor, suprafața 2503 mp.
5. Din stânga căii de acces pe strada Pompierilor, suprafața 3500 mp.
6. În fața primăriei orașului Miercurea Nirajului și a imobilelor aflate pe partea stângă a pieței Bocskai István, suprafața 2087 mp.
7. Din fața școlii generale, suprafața 335 mp.

8. Transport în comun (firme de transport, linii de transport)

Transportul în cadrul localității se face în principal cu ajutorul mijloacelor proprii de transport ale locuitorilor sau prin serviciul de taximetrie, în timp ce transportul între localități se realizează cu ajutorul microbuzelor (maxi-taxi). Firma de transport SC Karin Con SRL oferă servicii pe rutele:

Tg.Mureș - Acățari-M.NirajuluiGhinești - Neaua

Tg.Mureș - M.Nirajului (Livezeni) - Sovata Băi

Tg.Mureș - LivezeniMiercurea Nirajului

Tg.Mureș - Miercurea Nirajului - Mitrești

Tg.Mureș - Miercurea Nirajului - Măgherani

Miercurea Niraj - Vărgata – Graușor – Vadu - Mitrești - Dămieni

Tg.Mureș - Acățari - Miercurea Nirajului

9. Energie electrică, iluminatul public

Orașul Miercurea Nirajului este alimentat cu energie electrică din Sistemul Energetic Național prin intermediul unei rețele de distribuție de tensiune medie. Rețeaua de medie și de joasă tensiune este aeriană. În ultimii ani au fost realizate lucrări de întreținere, reparații, extindere și modernizare a rețelei electrice/iluminatului public. În condițiile dezvoltării imobiliare a orașului din ultimii ani numărul de autorizații de bransare la curent electric a cunoscut o creștere continuă.

În anul 2013 în orașul Miercurea Nirajului au fost înlocuite becurile cu vapori de mercur de 125 W și 250 W montate pe stâlpi, cu tuburi compacte tip STREET de 36 W, cu scopul eficientizării instalațiilor de iluminat public. Astfel se economisesc anual cca. 37.000 kWh energie electrică. Tuburile sunt montate pe stâlpi de joasă tensiune și comandate centralizat pentru fiecare localitate în parte.

Datorită extinderii intravilanului, a creșterii numărului de locuințe, de obiective social administrative, economice și comerciale, se poate aprecia o creștere a consumului de energie electrică la nivelul orașului. Pentru alimentarea cu energie electrică a noilor consumatori, s-au propus extinderi ale rețelei de joasă tensiune LEA 0.4 KV și s-a avut în vedere următoarele criterii :

-Alimentarea cu energie electrică trebuie să corespundă nivelurilor de exigență impuse de normativele tehnice în vigoare.

-Toate circuitele principale să fie trifazate.

-Alimentarea rețelei de iluminat particular și utilizările casnice se recomandă a se face prin 2-4 plecări, iar cea a rețelei de iluminat public prin 1-3 plecări.

-Posturile de transformare să fie aeriene, montate pe stâlpi; acestea să fie amplasate la distanțe aproximativ egale, cât mai în centrul de greutate al consumatorilor și în apropierea consumatorilor importanți.

Microregiunea Valea Nirajului - omogenitate teritorială

Orașul Miercurea Nirajului face parte integrantă dintr-o microregiune etnografică și istorică omogenă, Microregiunea Valea Nirajului. Acest teritoriu se situează în bazinul hidrografic al Nirajului, o unitate regională de natură morfohidrografică, ce s-a impus ca un ansamblu teritorial bine evidențiat, cu componente și funcționalități omogene și complementare. Diferențierile teritoriale față de unitățile vecine sunt impuse de criterii și repere ce se circumscriu, în principal, domeniului geomorfologic și

hidrografic.

Peisajul geografic dintr-o anumită unitate, prin aspectele vizibile și durabile ale mediului, se individualizează și se delimitează atât prin elemente naturale, cât și prin elemente de factură umană. Componenta rurală a peisajului geografic, demarcată prin trăsăturile distincte ce țin de o anumită configurație teritorială, arhitectonică, demografică, socială, economică sau culturală, se mulează la rândul său pe un complex geografic fizic și uman.

Omogenitatea și coerența teritoriului este susținută și de aspectele cum ar fi relieful și peisajul cu caracteristici similare, evoluția istorică unitară, de populația care are o structură omogenă, precum și de scopul comun, păstrarea, refacerea și dezvoltarea teritoriului în concordanță cu tradițiile, valorile sau aspirațiile comunității.

Relief

Culoarul Nirajului se desfășoară între confluența Nirajului cu Mureșul la apropierea comunei Ungheni și comuna Eremitu (Câmpul Cetății). Lărgimea culoarului crește spre zona de confluență, iar în partea de jos al văii atinge maximul de desfășurare în profil transversal, respectiv 1,5 – 2 km. Morfologia culoarului este impusă de relieful de terase, în număr de 7. Terasile prezintă poduri extinse, acoperite de culturi pomicole, cerealiere ori sunt destinate vetrelor rurale.

Dealurile, versanții și interfluviile de pe cele două maluri ale Nirajului au altitudini relative de la 150-350 m, cu interfluvii plate, oferind o accesibilitate ușoară atât din valea Mureșului cât și dinspre valea Târnavii Mici. În partea superioară a cursului valea e îngustă, având lățimi medii de 1 km, și după unirea celor două brațe principale, valea se lărgiște până la 3-4 km. Are un aspect vălurit de dealuri, cu culmi situate la 400-500 m conferind un caracter de platformă. Profilul dealurilor e simetric, versanții au expoziție vestică sau sudică prezentând abrupturi, iar versanții nordici și estici sunt domoale.

Versanții de pe partea dreaptă a cursului sunt mai domoale, cu prezența teraselor mult mai bine păstrate, cultivate agricol, mai domoale în general, iar versantul stâng prezintă abrupturi, cu o bogăție mai mare a tributurilor Nirajului, participarea acestora la debit aducând și o mare cantitate de aluviuni, creând nenumărate conuri de acumulare la intrarea în lunca acestuia. Partea din stânga Nirajului e mult mai bine dezvoltată, cu întindere mult mai mare decât cea dreaptă.

Valea Nirajului are o lățime de aproximativ 2 km în regiunea de jos și cea mijlocie, ceea ce –luând în considerare debitul mediu (3,6 m³/s)- este neobișnuit de lat. Valea are caracter asimetric, fluxul se află pe partea dreaptă a văii. Fiind vorba despre un bazin în timpul inundațiilor sau în cazul unui dezechilibru debitul mediu poate depăși debitul mediu de mulți ani (debitul maxim măsurat este de 330 m³/s, 14 mai 1970). Râul aduce mari cantități de aluviuni în timpul inundațiilor, astfel râul a primit numele folcloric "Nirajul blond" (după culoarea gălbuie).

Datorită geologiei există și manifestări de mișcări în masă (Șilea Nirajului), sau cum mai sunt denumiți: alunecările de teren, surpări, ce îngreunează lucrările agricole, dar de unde se rupe, duce în altă parte, unde construiește, creând dificultăți în lucrarea terenurilor dar și în accesibilitatea acestora. Acest fenomen de degradare e sprijinit și de activitatea umană, care a schimbat vegetația autohtonă, încercând reîmpăduriri, dar neplanificate și neevaluate din punct de vedere ecologic, transformând astfel natura și caracterul învelișului vegetal. Suprafața totală a Microregiunii Valea Nirajului este de 60.694 ha, din care 18.140 ha (30%) în zonă de munte iar 42.554 ha (70%) în zonă de deal.

Orașul Miercurea Nirajului se află în partea mediană a Văii Nirajului, în Depresiunea Transilvaniei, cea mai mare depresiune din interiorul arcului carpatic. Denumirea colinară provine din forma depresiunii localitățile comunei fiind situate în văi înguste sau pe pantele acestei formațiuni

geologice. În est este delimitat de Carpații Orientali, în sud de Carpații Meridionali și în vest de Munții Apuseni. Platourile ușor înclinate în partea de est al depresiunii se datorează curgerilor de lave din erupțiile vulcanice.

În Depresiunea Transilvaniei se disting două zone aproape concentrice: în centru o zonă de structuri cvasi-orizontale, iar în exterior o structură cutată. Gălești se situează în zona intracolinară. Teritoriul comunei se caracterizează prin două forme distincte de relief: valea lărgită a pârâului Nirajul și afluenții săi, respectiv zona de dealuri și coline. Prin consecință, relieful zonei este dominat de lunca pârâului Niraj, valea pârâului fiind foarte largă, cu soluri care favorizează agricultura.

Din cauza acestor caracteristici geo-morfologice, terenurile agricole de pe raza UAT Miercurea Nirajului sunt de calitate excepțională, astfel Orașul Miercurea Nirajului dispune de un potențial agricol deosebit.

Clima predominantă

Regiunea are o climă continentală, temperatura medie este de 8,5^o C, precipitațiile anuale sunt de 700–1200 milimetrii, dar diferențe semnificative pot fi constatate între regiunile montane (izvorul se află la o înălțime de 1200m) și regiunea joasă a Nirajului (confluența, 300m). Trăsăturile climatice sunt o consecință a poziției sale în centrul Transilvaniei, fapt care încadrează respectivul teritoriu în subprovincia climatică temperat-continental moderată, definită de circulația și caracterul maselor de aer din vest și nord-vest. Acestui teritoriu îi sunt specifice verile mai călduroase, iernile lungi și reci, mai ales în sectorul montan cu inversiuni de temperatură pe văi.

Luna cu temperaturile cele mai ridicate este August, în luna august 2008 fiind înregistrat o temperatură medie de 20,8 grade Celsius, iar luna cu cele mai scăzute temperaturi este Ianuarie, fiind înregistrat în luna ianuarie 2008 o temperatură de -3,0 grade Celsius. Vânturile predominante sunt cele de Vest și Nord - Vest, cu intensitate și frecvență mijlocie.

Vântul predominant este cel dinspre nord-vest, cu intensitate și frecvență mijlocie, viteza medie fiind de 3,1m/s, iarna în schimb sunt frecvente vânturile dinspre nord-est care ating uneori viteze ce depășesc 45 m/s.

Cantitatea medie anuală a precipitațiilor însumează cca. 700-900 mm/an. Regimul precipitațiilor este diferit în timpul anului, cu creșteri cantitative de la sud spre nord-est, cu o diferență de 70-100 l/mp de la o zonă la alta. Cantitățile medii în luna iulie se încadrează între 80 și 180 mm, iar în ianuarie între 30 și 50 mm.

Umiditatea relativă exprimă gradul de saturare a atmosferei cu vapori de apă scade sub 76% în zona Văii Nirajului.

Orașul Miercurea Nirajului. Temperatura media pe an este de °C 8,6 iar raportat la lunile temperaturile medii sunt (începând cu luna ianuarie) °C 4,3 2,2 3,3 9,8 14,5 17,9 19,4 18,9 14,4 8,9 4,2 -1. Maximele pe lună (începând cu luna ianuarie) au fost °C 14 17 26 32 34 35 39 38 38 32 27 18, iar temperaturile minime (lunar) înregistrate au fost °C -33 -28 -27 -7 -2 0,3 5 5 -2 -8 -18 -26.

Precipitațiile medii se situează la următoarele intervale (l/m², lunar) 31,1 29,9 29,9 52,2 76,7 93,0 78,5 73,0 41,7 44,0 39,1 33,2 În ceea ce privește regimul precipitațiilor, cele mai mari cantități de precipitații au fost semnalate în perioada de vară, reprezentând 30-40 % din totalul anual. Cea mai mare parte a precipitațiilor din timpul verii cade sub formă de ploi torențiale care cauzează cele mai grave eroziuni de suprafață și adâncime. În anii 1896, 1900, 1901, 1902, 1904, 1906, 1912, 1924, 1925, 1938, 1939, 1997, 1999, 2005, 2006, s-au măsurat cantități de precipitații ce au depășit 50l/m² în 24 de ore.

Principalele tipuri de sol

Solul ca resursă naturală poate fi una dintre potențialele economice ale regiunii.

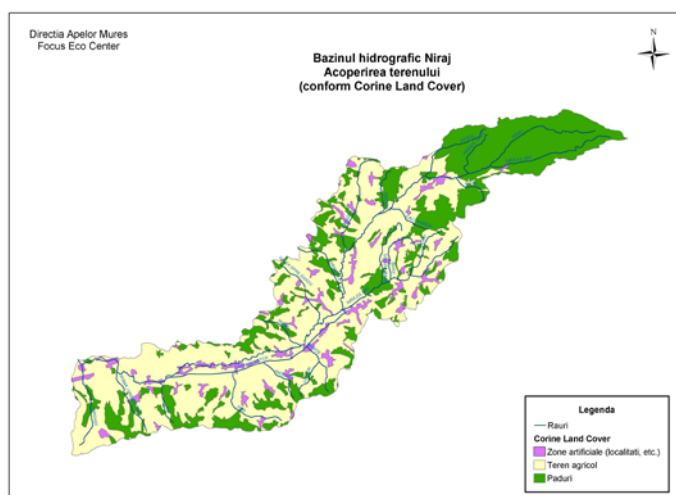
Terenurile se împart în felul următor:

- podzol maro 24%
- sedimentar 25%
- lut negru 10%
- sol erodat în partea sudică înclinată 20%
- sol maro din pădure 9%
- altele 12%

În strânsă concordanță cu substratul litologic, cu relieful, clima și vegetația, învelișul de sol al microregiunii este foarte variat. De pe crestele mai înalte și până în luncile joase ale râului, întâlnim o gamă largă de soluri.

În zona de munte sunt specifice solurile montane brune, brune-gălbui podzolice sau brune acide de pajiști alpine, brune de pădure acide și podzolice ferifluviale, iar pe versanți soluri tinere de grohotișuri, precum și soluri scheletice. În zona de deal și podiș, mai frecvente sunt solurile silvestre, brune închise de pădure, pe alocuri argiluvionale, brune de pădure cernoziomice, soluri erodate și coluviale la baza versanților.

În ceea ce privește **Orașul Miercurea Nirajului**, caracteristicile pedologice ale solului de pe raza comunei sunt următoarele: soluri brune de pădure argilo-iluviale pseudogleizate 12,27%, Soluri

brune de pădure nediferențiate textural 0,34%, Soluri brune de pădure carbonatate secundar 3,79%, Soluri podzolice argilo-iluviale pseudogleice 13,97%, Soluri foarte puternic și excesiv erodate și soluri balane de coastă (Regosoluri) 25,64%, Pseudorendzine levigate și soluri negre de fâneață levigate 7,07%, Smolnițe levigate 3,18%, Soluri aluviale și deluviale carbonatice 17,33%, Soluri aluviale gleizate și semigleizate 11,59%, Soluri gleice de luncă 1,85%, Terenuri degradate complet de ravene, ogase și alunecări 2,07%.

Resursele naturale

Putem constata că Valea Nirajului este foarte bogată în resurse naturale. Datorită suprafețelor mari de păduri regiunea are o importanță semnificativă în ceea ce privește industria lemnului, iar solurile sunt potrivite pentru cultivarea zarzavaturilor și pentru creșterea animalelor. Fauna bogată este foarte valoroasă din punct de vedere al turismului. Varietatea formelor de relief și a condițiilor geologico-tectonice, stratigrafice și petrografice au determinat o diversitate a bogățiilor subsolului.

Resursele naturale din sol

Județul Mureș este așezat pe un masiv enorm de sare. Totodată, județul deține cea mai mare rezervă de gaz metan din țară. În regiunea localității Miercurea Nirajului pot fi găsite aceste resurse, care din păcate nu sunt suficient exploatate.

La nivelul microregiunii nu putem vorbi despre exploatarea resurselor naturale din subsol.

Resurse naturale de suprafață

Valorile naturale de suprafață cele mai prețioase ale județului Mureș sunt rocile folosite în construcții, izvoarele sărate și pădurile. O răspândire mai limitată, dar totuși în rezerve considerabile, o au depozitele mobile de, pietriș și nisip, extrase în numeroase puncte și folosite ca materiale de construcție brute sau prelucrate industrial. Astfel de rezerve potențiale de agregate minerale se întâlnesc și pe cursul râului Niraj, exploatarea lor continuă putând atrage după sine modificarea substanțială a mediului înconjurător.

Aerul

În momentul de față nu sunt efectuate studii privind gradul de poluare a aerului, dar datorită faptului că microregiunea se află la o distanță medie de cel puțin la 16 km de arterele mai intens circulate, tragem concluzia că nu se aduce atingere majoră calității aerului, iar suprafața împădurită acoperă un teritoriu relativ extins din suprafața aferentă localităților, rezultând o bună transformare a noxelor în oxigen emanat prin fotosinteză. În zona comunelor Eremitu, Bereni și Măgherani (comune aflate la poalele muntelui „Bekecs” și aparținând zonei montane după clasificarea normativă) calitatea aerului este cu mult superioară față de media din județul Mureș, zona fiind masiv acoperită de păduri, iar înălțimea fiind între 700 – 1.078 m.

În ceea ce privește **comuna Gălești**, aceasta fiind situată la o distanță de 9 kilometri de intersecția unor drumuri cu circulație foarte intensă (drumul E60 pe linia Găiești – Văleni – Gălești - Corunca) respectiv fiind traversată doar de D.J. 151D, **calitatea aerului este bună**.

Apele subterane, rețeaua hidrografică a comunei

În luncile și terasele râului Niraj apar ape freatice mai bogate, dar și acestea sunt mineralizate și dure. Ele constituie principala sursă de alimentare cu apă potabilă a localităților. Resursele subterane sunt de 3.500 l/s.

Comuna Gălești este situat în bazinul Nirajului Mare și are doar puține pârâiașe secundare, unele doar temporare. **Nirajul** străbate la est și vest comuna Gălești. Debitul normal al Nirajului: 5 mc/s - Vârf istoric: 80 mc/s.

Vegetația

Peisajul natural

Bogăția regiunii constă în păduri, 12.870 de ha din teritoriul regiunii fiind fonduri forestiere, pădurea fiind o adevărată comoară a microregiunii. Nu mai puțin de importante sunt și suprafețele mari de pășuni, aceasta având influență determinantă asupra activității de creștere a animalelor. Pe lângă exploatarea lemnului și fructele de pădure și ciupercile reprezintă un potențial semnificativ, exploatarea acestor resurse fiind, însă nesemnificativă.

Din suprafața microregiunii 43.972 ha sunt terenuri agricole. Pe lângă problemele generale care afectează agricultura, cultivarea ineficientă a cerealelor este cauza înmulțirii suprafețelor necultivate.

Suprafețele cultivate

Regiunea era cândva renumită pentru cultivarea legumelor și a fructelor, dar politica agricolă socialistă a preferat producția de cereale, regiunea neavând caracteristicile necesare pentru aceste tipuri de culturi. Printre cauzele existenței marilor terenuri necultivate în regiune putem enumera: problemele existente în domeniul agriculturii la nivel național, lipsa de eficacitate în producția

cerealelor, desființarea livezilor, respectiv a culturilor tradiționale din microregiune. În prezent nu se acordă importanță suprafețelor foștilor livezi, terenurile fiind folosite ca pășune.

Culturi specifice principalelor zone ale microregiunii

În partea inferioară a Văii Nirajului se cultivă:

- legume: varză, vinete, ardei, morcov, pătrunjel, țelină, roșii, castraveți, cartofi, etc.
- Culturile principale din partea de mijloc a Văii Nirajului sunt:
- cerealele: porumb, grâu, orz, ovăz, secară

Partea superioară a Văii Nirajului este "livada" microregiunii. Se cresc pomi fructiferi care produc: prune, mere, pere, cireși, vișine. Tot în această zonă există suprafețe mari de pășuni, acestea fiind absolut determinante în zona montană a microregiunii (comunele Bereni, Măgherani și Eremitu), aici activitatea principală fiind creșterea animalelor.

Pădurile sunt reprezentate de asocieri de stejar, gorun (*Quercus robur*, *Quercus petraea*) și carpen (*Carpenus betulus*) de vârste diferite. Pe lângă acestea întâlnim o gama variată de arbori și arbuști cu masa lemnoasă tare și moale, având un bogat subarboret din plante ierboase. Fagul (*Fagus silvatica*) apare în componența pădurilor doar izolat. Pe lângă cursurile apelor putem găsi sălcii (*Salix alba*, *Salix babylonica*, *Salix caprea* etc.), arin (*Alnus sp.*) și plopi (*Populus tremula*, și hibridii *Populusxcanadensis*).

În ceea ce privește Miercurea Nirajului, prezența pădurilor precum și a vegetației palustre și acvatice determină existența unor animale vertebrate și nevertebrate cu o biologie specifică mediului înconjurător.

Fauna

Zona Orașului Miercurea Nirajului dispune de habitate valoroase și bogate, reflectată în numărul mare de specii importante de păsări. Exemplu: acvilă țipătoare mică (*Aquila pomarina*) și viespar (*Pernis apivorus*) sunt specii amenințate la nivelul Uniunii Europene. Regiunea este importantă și pentru iernatul în număr mare a mai multor specii de păsări răpitoare, dintre care amintim șoimul de iarnă.

În Dealurile Târnavei Mici – Bicheș trăiesc carnivorele mari rezidente, *Canis lupus*, *Ursus arctos* și *Lynx lynx*, diferite specii de lilieci și speciile de amfibieni din genul *Bombina* și *Triturus*. În număr considerabil mai găsim căprioare (*Capreolus capreolus*), mistreți (*Sus scrofa*), iepuri (*Lepus europeu*), vulpea (*Vulpes vulpes*), veverta (*Sciurus vulgaris*), etc.

I.1.2 Demografie, populație

Numărul actual al populației de pe Valea Nirajului este rezultatul influențelor economice-politice, al evoluției natalității și ale mortalității, la care se adaugă contribuția migrației interne și a celei internaționale, precum și schimbările intervenite în primele decenii ale secolului XXI.

Conform rezultatelor Recensământului General al Populației și Locuințelor din anul 2011, populația stabilă a microregiunii Valea Nirajului la momentul respectiv a fost de 38.392 persoane, reprezentând 7% din totalul populației județului.

Informații privind comunitățile prezente

Potrivit datelor statistice din 2011 evoluția populației din Microregiunea Valea Nirajului pe localități se prezintă astfel:

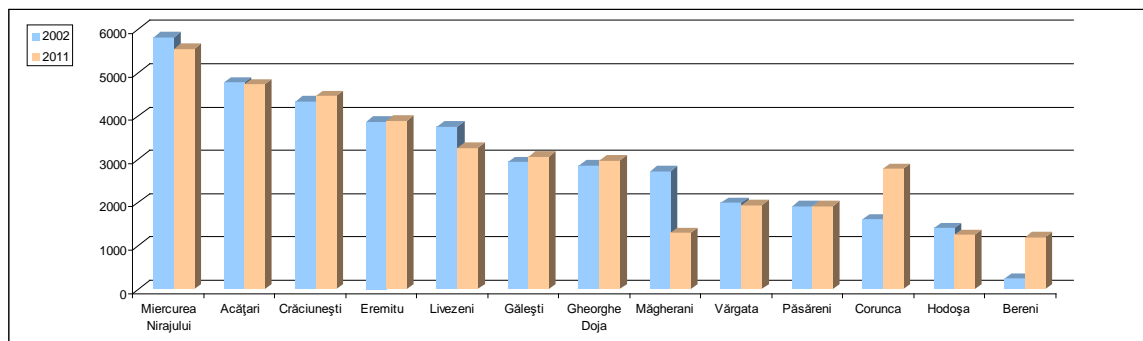
Populație	2002	2009	2011	Evoluție față de anul 2002	Sub 20 ani 2011	Peste 60 ani 2011
Miercurea Nirajului	5.824	6.221	5.554	-270	1.396	1.220
Comuna Acățari	4.781	4.908	4.738	-43	1.095	1.133
Comuna Bereni	1.356	1.219	1.203	-153	278	383
Comuna Corunca	1.743	2.144	2.785	1042	635	450
Comuna Crăciunești	4.348	4.239	4.470	122	1.342	843
Comuna Eremitu	3.872	4.121	3.893	21	1.007	806
Comuna Gălești	2.940	2.838	3.067	127	655	784
Comuna Gheorghe Doja	2.869	2.921	2.982	113	732	703
Comuna Hodoșa	1.420	1.321	1.261	-159	279	400
Comuna Livezeni	2.023	2.593	3.266	1243	948	492
Comuna Măgherani	1.377	1.361	1.309	-68	288	419
Comuna Păsăreni	1.920	1.789	1.919	-1	419	578
Comuna Vărgata	2.004	1.949	1.945	-59	489	481

Sursa: INSSE Mureș

Tendențe demografice

În ceea ce privește **tendențele demografice**, evoluția demografică de pe teritoriul Văii Nirajului a fost caracterizată de fluctuații majore în cursul ultimului secol, conturându-se arii cu o creștere semnificativă a populației, precum și teritorii unde evoluția populației a fost caracterizată de o relativă stagnare sau de o creștere mai moderată.

Până ce în anul 2001 evoluția numerică a populației s-a înscris în tendința generală de scădere, pricinuită de reducerea fertilității populației și natalitatea scăzută, dar și ca urmare a emigrării unui număr însemnat de persoane către Ungaria și în alte țări din U.E, începând din 2002 a urmat o

Evoluția numerică a populației microregiunii Niraj în perioada ultimelor două recensăminte din 1992 și 2011.

Sursa: Institutul Național de Statistică. Recensământului General al Populației, INS, București

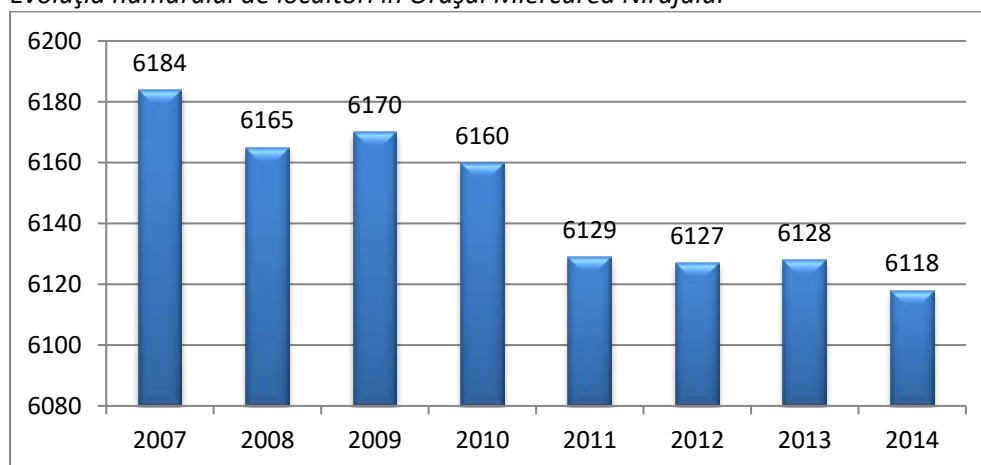
creștere. Această tendință a rămas neschimbată până în prezent, înregistrându-se o creștere a populației cu 3,2% (în total 1.160 de persoane). Aceasta se explică nu doar prin schimbarea fluxului migrației interne, când practic un număr însemnat de persoane s-a întors în locurile natale datorită scumpirii vieții din mediul urban, dar și prin efectele procesului de suburbanizare caracteristic mai ales localităților Corunca și Livezeni, sau prin evoluția mai favorabilă a sporului natural în unele localități.

Situația privind evoluția demografică din Orașul Miercurea Nirajului

Potrivit datelor Institutului Național de Statistică, populația stabilă a orașului Miercurea Nirajului era de 6118 de locuitori în anul 2014. În ultimii ani însă se poate observa o scădere a numărului de

locuitori, care se datorează atât soldului negativ de spor natural, cât și mișcării migratorii a locuitorilor orașului Miercurea Nirajului.

Evoluția numărului de locuitori în Orașul Miercurea Nirajului

Sursă: INS

Există o neconcordanță între datele Institutului Național de Statistică, și datele obținute la Recensământul general din anul 2011. La analiza caracteristicilor demografice s-au utilizat date din ambele surse. Conform recensământului, în anul 2011 numărul de locuitori al orașului pe localități s-a distribuit în felul următor:

Distribuirea locuitorilor pe localități, 2011

POPULAȚIA 2011	TOTAL POPULAȚIE STABILĂ
TOTAL	5554
MIERCUREA NIRAJULUI	3543
BEU	100
DUMITREȘTI	306
LĂURENI	310
MOȘUNI	274
ȘARDU NIRAJULUI	401
TÎMPA	571
VEȚA	49

Sursă: Recensământul din anul 2011

Structura etnică a orașului Miercurea Nirajului în anul 2011 era următoarea: 80% maghiari, 10% români, 6% romi, și 4% nedeclarate.

Repartiția locuitorilor după etnie, 2011

Populația stabilă după principalele etnii	TOTAL	Români	Maghiari	Romi	Informație nedisponibilă
TOTAL	5554	555	4452	338	207
MIERCUREA NIRAJULUI	3543	85	3187	153	117
BEU	100	-	99	-	*
DUMITREȘTI	306	-	299	-	7

LĂURENI	310	153	59	82	15
MOȘUNI	274	152	94	15	13
ȘARDU NIRAJULUI	401	88	252	39	22
TÎMPA	571	32	459	49	31
VEȚA	49	45	3	-	*

Sursă: Recensământul general, 2011

Structura populației după confesiune

Principalele religii ale populației orașului Miercurea Nirajului sunt: religia reformată (50%), religia ortodoxă (13%), religia romano-catolică (16%), unitariană (5,61%) și altele (12,8%), 2,59% dintre locuitorii orașului sunt fără religie.

Repartiția populației după confesiune

Populația stabilă după principalele etnii	TOTAL	Români	Maghiari	Romi	Informație nedisponibilă
TOTAL	5554	555	4452	338	207
MIERCUREA NIRAJULUI	3543	85	3187	153	117
BEU	100	-	99	-	*
DUMITREȘTI	306	-	299	-	7
LĂURENI	310	153	59	82	15
MOȘUNI	274	152	94	15	13
ȘARDU NIRAJULUI	401	88	252	39	22
TÎMPA	571	32	459	49	31
VEȚA	49	45	3	-	*

Sursă: Recensământ general, 2011

Indicatori statistici demografici

Populația orașului Miercurea Nirajului poate fi caracterizată cu ajutorul indicatorilor statistici demografici. Structura pe sexe a populației relevă preponderența populației feminine, aceasta reprezentând 51,1% din populația orașului Miercurea Nirajului, în timp ce persoanele de sex masculin reprezintă 48,8% din totalul locuitorilor. Raportul de masculinitate este de 95,35%, însemnând că la un număr de 95,35 bărbați revin 100 de femei, ceea ce denotă o structură pe sexe a populației destul de echilibrată.

Structura populației pe grupe de vârstă și tendințele demografice înregistrate în ultimul deceniu relevă un proces de îmbătrânire demografică atât la nivelul regiunii Centru cât și la nivelul orașului Miercurea Nirajului. În regiunea Centru ponderea populației de peste 65 ani a crescut de la 9,7% în 1990 la 14,1% în 2009 în timp ce ponderea populației tinere (0-14 ani) s-a redus de la 23,7% la 15,4%. În orașul Miercurea Nirajului în anul 2011 ponderea populației pe grupe de vârste era următoarea: ponderea populației tinere (0-14 ani) era de 19,84 %, ponderea celor cu vârsta cuprinsă între 15-65 de ani era de 63,25%, iar a celor de peste 65 de ani era de 16,90%.

Structura populației pe categorii de vârstă și sexe, 2011

Vârsta	Bărbați		Femei	
	nr.	%	nr.	%
0 -19 ani	709	12,76	687	12,36
20 - 64 ani	1625	29,25	1594	28,70
65 ani +	377	6,78	562	10,10

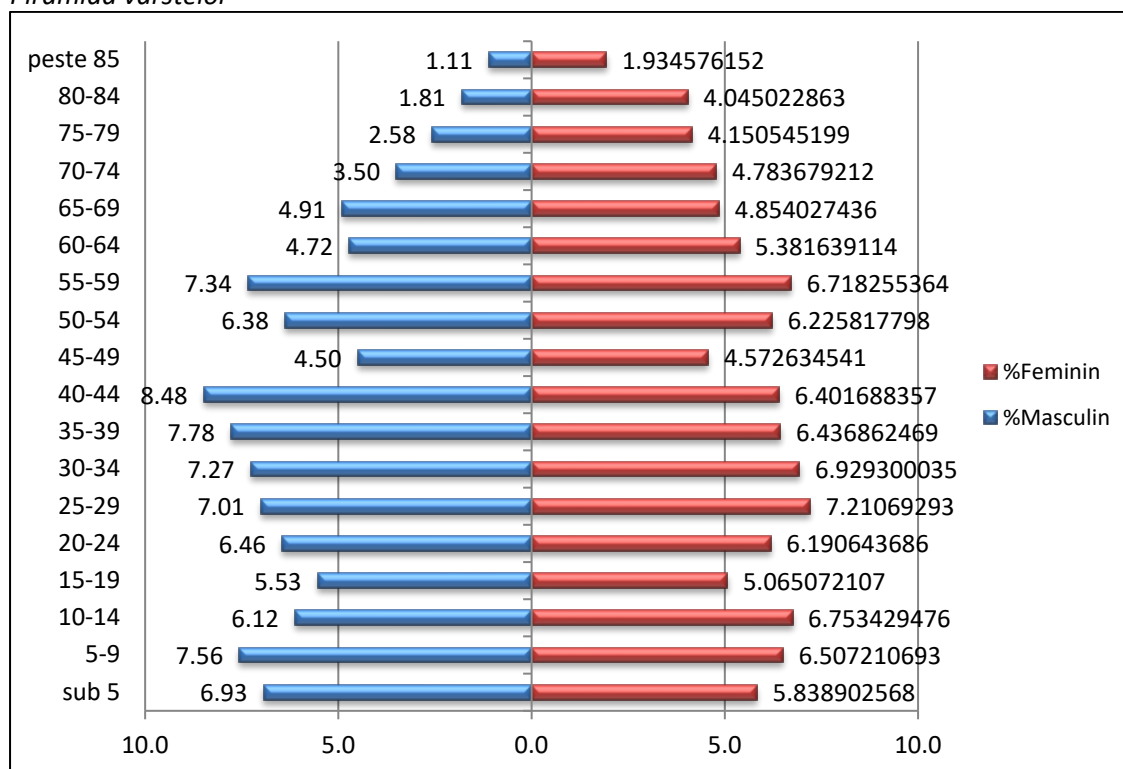
Rata îmbătrânirii demografice (numărul de persoane vârstnice ce revin la 1000 persoane tinere) a crescut, în Regiunea Centru, de la 407‰ în 1990 la 912‰ în 2009, regiunea plasându-se, totuși, sub media națională (987‰), iar raportul de dependență demografică (nr. de persoane tinere și vârstnice ce revin la 1.000 persoane persoane adulte) s-a redus, în aceeași perioadă, de la 502‰ la 418‰. Rata îmbătrânirii demografice reprezintă raportul dintre populația vârstnică (65 ani și peste) și populația tânără (0-14 ani). Rata îmbătrânirii demografice în orașul Miercurea Nirajului în anul 2011 a fost de 1098,00‰, peste media națională, ceea ce demonstrează că populația se află într-un proces de îmbătrânire demografică continuă.

Rata de dependență demografică caracterizează potențialul de activitate al populației și avea valoarea de 580,98‰ în orașul Miercurea Nirajului în anul 2011. Acest indicator măsoară presiunea exercitată de populația inactivă (tânără și vârstnică) asupra populației active (populația adultă). Așadar, în orașul Miercurea Nirajului, la 1.000 de persoane cu vârsta cuprinsă între 15-64 de ani revin aproximativ 580,98 persoane tinere (0-14 ani) și persoane vârstnice (65 ani și peste). Rata de dependență demografică la nivel național înregistra o valoare de 429,2‰, deci indicatorul este mai mare al orașului Miercurea Nirajului. Așadar, la 10 persoane adulte (15 – 64 ani) corespund aproximativ 6 persoane tinere și vârstnice (din care aproximativ 4 persoane au vârsta de până la 14 ani și 2 persoane au vârsta de peste 65 de ani).

Piramida vârstelor

Arată grafic structura unei populații pe vârstă și sexe. Barele orizontale reprezintă numărul bărbaților și femeilor pentru fiecare grupă de vârstă. Piramida vârstelor ne dezvăluie o populație în scădere, generată în primul rând de scăderea natalității mai ales în ultimii ani.

Piramida vârstelor

Sursă: Institutul Național de Statistică, 2011

Vârsta	Masculin	Feminin	Total	% Masculin	% Feminin
sub 5	188	166	354	6.9	5.8
5-9	205	185	390	7.6	6.5
10-14	166	192	358	6.1	6.8
15-19	150	144	294	5.5	5.1
20-24	175	176	351	6.5	6.2
25-29	190	205	395	7.0	7.2
30-34	197	197	394	7.3	6.9
35-39	211	183	394	7.8	6.4
40-44	230	182	412	8.5	6.4
45-49	122	130	252	4.5	4.6
50-54	173	177	350	6.4	6.2
55-59	199	191	390	7.3	6.7
60-64	128	153	281	4.7	5.4
65-69	133	138	271	4.9	4.9
70-74	95	136	231	3.5	4.8
75-79	70	118	188	2.6	4.2
80-84	49	115	164	1.8	4.0
peste 85	30	55	85	1.1	1.9
	2711	2843	5554	100.0	100.0

Raportul de dependență a tinerilor reprezintă raportul dintre persoanele de vârstă 0-14 ani și persoanele adulte de vârstă cuprinsă între 15 și 64 ani și are o valoare de 313,69‰. Conform celor prezentate anterior, la 1.000 de persoane adulte revin aproximativ 313,69 persoane tinere.

Rata de înlocuire a forței de muncă la nivelul orașului Miercurea Nirajului are o valoare de 941,07‰. Această valoare înseamnă că 1.000 de persoane adulte (15-64 ani) vor fi înlocuite peste 15 ani cu 941 de persoane, scăzându-se numărul de resursă de muncă.

Mișcarea naturală a populației

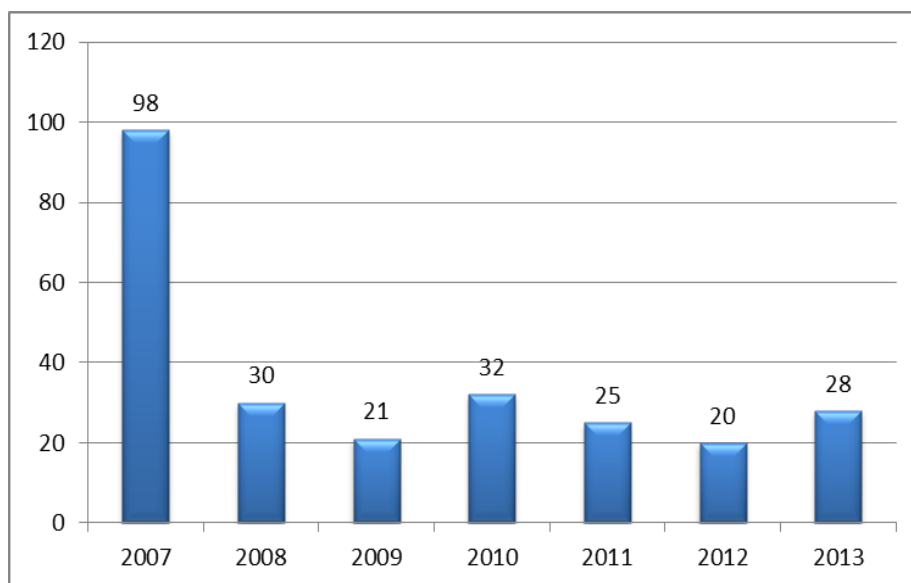
Mișcarea naturală a populației este un fenomen biologic-social aflat sub influența unor evenimente demografice pure (nașterea și decesul). Ea exprimă procesul de reînnoire al unei populații de tip închis, nesupuse fluxurilor migratorii. Indicatorul care sintetizează mișcarea naturală a populației este sporul natural ($\Delta n = N - M$ unde N este numărul născuților vii iar M numărul deceselor).

Rata de natalitate la nivelul orașului Miercurea Nirajului în anul 2013 era de 10,93‰, ceea ce înseamnă că la 1000 de persoane revin 10,93 născuți vii. Privind acest indicator, în orașul Miercurea Nirajului valoarea este mai mică decât cel de la nivel județean de 11,9‰.

Rata brută de mortalitate arată numărul de decese ce revin la 1000 de locuitori. În anul 2013 în orașul Miercurea Nirajului rata brută a mortalității a fost de 12,72 ‰. Această valoare este mai mare decât valoarea de la nivel județean (10,42‰).

Sporul natural al unei localități înseamnă diferența dintre numărul de născuți vii și numărul de decese în valori absolute sau valori relative (‰). La nivelul județului Mureș în anul 2012 acest indicator a fost de -1,8‰, din care în mediul urban -1,3‰ și de -2,4‰ în mediul rural. În orașul Miercurea Nirajului în același an (2012) sporul natural a fost de -0,97 ‰.

Dinamica căsătoriilor

Durata medie de viață a crescut în ultimii ani și este de 74,04 ani, care la sexul masculin se contura la 70,34 ani și la sexul feminin la 78,01 ani (surse INS) în regiunea Centru.

Mișcarea migratorie în orașul Miercurea Nirajului

Indicator	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Stabiliri de reședință ¹⁸	15	16	15	27	18	21	40	41
Plecări cu reședință	40	63	59	73	46	38	35	40
Stabiliri cu domiciliul ¹⁹	106	110	98	77	125	91	96	--
Plecări cu domiciliul	111	123	107	85	159	85	96	--

Sursă: INS

Din tabelul de mai sus se poate observa în anii 2006, 2007, 2008, 2009 un sold negativ în mișcarea migratorie a orașului Miercurea Nirajului, urmat de un echilibru între stabiliri și plecări.

Problemele constatate referitor la datele demografice sunt: scăderea numărului locuitorilor și adâncirea procesului de îmbătrânire. Se poate observa a rată a natalității mai mică decât la nivel județean sau național, iar sporul natural a fost negativ în ultimii ani orașul Miercurea Nirajului (excepție anul 2008).

Adâncirea procesului de îmbătrânire a populației atrage după sine pericolul de depopulare a unor așezări dacă procesul nu va fi stopat prin crearea condițiilor dezvoltării economice și sustenabile, asigurând membrilor comunității posibilitatea de a trăi într-un mediu curat, prosper și competitiv.

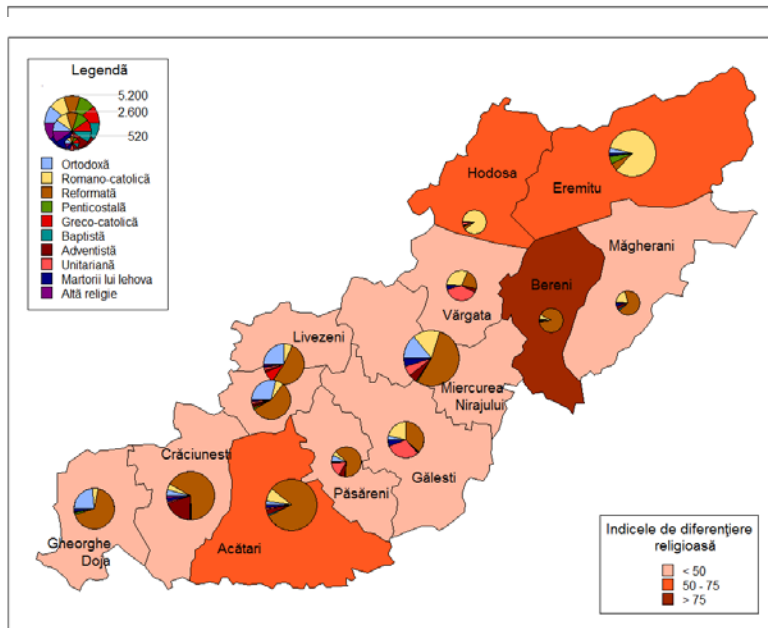
Valea Nirajului: eterogenitate și omogenitate

Cea mai importantă caracteristică în distribuția teritorială a unei comunități etnice este alterarea zonelor cu o diversitate etno-culturală ridicată cu altele omogene din punct de vedere etnic sau confesional, ceea ce este rezultatul unei evoluții istorice. Fragmentarea etnică a unui teritoriu poate fi calculată și comparată cu ajutorul indicelui de diferențiere etnică (Greenberg, S.H., 1956; Simpson, E.H., 1949; Muir, 1981).

¹⁸ Stabiliri de reședință în localitate - persoane sosite într-o altă localitate decât cea de domiciliu, care la data de 1 I sau 1 VII aveau înscrisă în actul de identitate și în fișele de evidență a populației mențiunea de stabilire a reședinței.

¹⁹ Numarul total al stabilirilor cu domiciliul se refera la persoanele care au sosit in localitate, inclusiv cele sosite din strainatate

Indicele de diferențiere religioasă localitățile din microregiunea Niraj

Sursa: autorii, pe baza datelor din Recensământul General al Populației și Locuințelor Recensământului din 2011, INSSE, București

mai multe localități aproape perfect omogene dar și teritorii, unde indicele de diferențiere etnică abia ajunge la 30. În prima categorie intră satele Mărculeni (95,4) și Cându (97,9) din comuna Bereni, Dumitreștii (95,4) și Beu (98), satele aparținând orașului Miercurea Nirajului, Ihod (96,8) din comuna Hodoșa, Suveica (97,4) aparținând comunei Acățari iar cu cea mai ridicată valoare se înscrie satul Șilea Nirajului (98,07) din comuna Măgherani. În toate aceste sate indicele de diferențiere etnică este dat de ponderea ridicată a comunităților de etnie maghiară (variind între 85-95%). În a doua categorie, cu o diferențiere etnică mult mai ridicată și implicit cu o omogenitate mai scăzută se evidențiază localitățile Crăciunești (26,2) și Lăureni (27,9) făcând parte din orașul Miercurea Nirajului și Bolintineni (34,8) din comuna Păsăreni. În acest caz eterogenitatea etnică este dată și de ponderea ridicată a comunităților de etnie română alături de cea maghiară.

O altă componentă a diferențelor culturale este marcată de structura pe religii a populației. În cadrul recensământului din 2011, 93,8% din populația microregiunii și-a declarat apartenența la o anumită religie (confesiune), 1,5% s-au declarat atei sau fără religie iar restul de 4,7% din populație nu au dorit să-și declare apartenența religioasă. În ultimele decenii datorită proceselor demografice (migrația populației) și sociale, structura religioasă a populației pe teritoriul țării (inclusiv pe teritoriul analizat) a devenit mult mai complexă, crescând și procentul populației aparținând unor culte religioase relativ noi.

Conform datelor recensământului din 2011, populația de religie reformată era predominantă (reprezentând 48,9%). Romano-catolicii reprezentau 20% din total, ortodocșii 9,5%, unitarienii 6%, adventiștii 4% iar martorii lui Iehova 2,7%. Ponderile celorlalte confesiuni religioase se situau sub pragul de 1%. Structura confesională a localităților poartă amprenta structurii etnice a acestora: populația de etnie maghiară aparține în principal religiilor reformată, unitariană și parțial romano-catolică, iar populația română aparține în principal confesiunii ortodoxe, adventiste de ziua a șaptea și martorilor lui Iehova.

După cum reiese din figura alăturată, diversitatea religioasă a microregiunii depășește cu mult diversitatea etnică, fiind mai ridicată în localitățile din partea centrală – central-vestică a

Valoarea indicelui de diferențiere etnică la nivelul microregiunii conform recensământului din anul 2011 este de 61, ceea ce nu arată schimbări majore față de recensământul din 2002, când teritoriul analizat avea un indice de 58. Cele mai mici valori se înregistrează în localitățile Livezeni (38,7) și Crăciunești (46), iar cele mai mari în Măgherani (81,2) și Bereni (93,2). Din acest punct de vedere satele ce alcătuiesc comunele Livezeni și Crăciunești reprezintă teritoriul cu cel mai ridicat grad de diversitate etnică, fapt rezultat și din cauza ponderii ridicate a populației de etnie romă, alături de români și maghiari. La nivel de sate există

microregiunii. Din acest punct de vedere se evidențiază comunele Gălești și Vărgata, acestea având cele mai scăzute valori ale indicelui de diferențiere religioasă (sub 25), pe când în comunele Hodoșa și Bereni acest indice ajunge la valori de peste 70, reflectând ponderea mai mult sau mai puțin semnificativă a grupelor de populație aparținând unui cult religios.

La polul opus, cu o diversitate religioasă mai ridicată și implicit cu o eterogenitate mult mai scăzută se prezintă satele Maiad (12,9) din comuna Gălești, Grâușorul (15,4) din comuna Vărgata precum și localitatea Crăciunești (20), fapt ce se poate explica prin afilierea populației din aceste sate la mai multe religii.

I.1.3 Patrimoniul de mediu

Între valorile naturale caracteristice zonei se enumeră și biodiversitatea regiunii. Puține dintre zonele țării reunesc o atât de mare diversitate de peisaje, formațiuni geologice și paleontologice, elemente valoroase de floră și faună. În zona au fost identificate până în prezent 179 de specii de păsări dintre care un număr de 89 sunt prioritare pentru Natura2000. Din aceste considerente, munții Bichiș, albia râului Niraj, sunt arii naturale protejate Natura2000, aflându-se sub Administrația Natura2000 Dealurile Târnavelor - Valea Nirajului, care funcționează sub egida unui ONG din microregiune, Asociația Microregiunea Valea Nirajului.

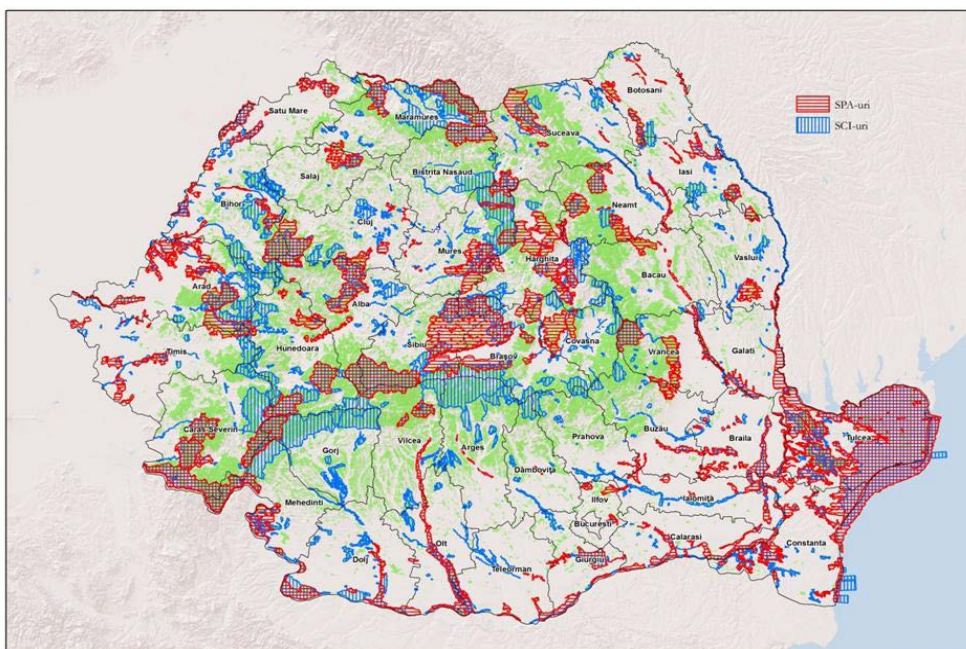
În zonă au fost identificate până în prezent 179 de specii de păsări dintre care un număr de 89 sunt prioritare pentru Natura 2000. Dintre speciile observate aici, un număr de 123 de sunt cuibăritoare iar 56 necuibăritoare pentru regiune. Cele necuibăritoare care vizitează zona cu regularitate variabilă pot fi păsări de pasaj, oaspeți de iarnă sau doar cu apariții accidentale, eractice. Din totalul de specii, 88 sunt Nonpasseriformes iar 91 specii aparțin ordinului Passeriformes. În ciuda faptului, că zonele umede sunt foarte slab reprezentate în regiune, numărul păsărilor care sunt legate de apă este destul de semnificativă.

Considerăm demn de menționat numărul mare a perechilor clocitoare la unele specii ca viespar (*Pernis apivorus*), acvilă țipătoare mică (*Aquila pomarina*), cristel de câmp (*Crex crex*), ciuș (*Otus scops*), prigorie (*Merops apiaster*), ghionoaie sura (*Picus canus*), ciocârlie de pădure (*Lullula arborea*), sfrâncioc cu frunte neagră (*Lanius minor*) și sfrâncioc roșiatic (*Lanius collurio*).

Mamiferele enumerate în anexa II la Directiva Consiliului 92/43/CEE sunt reprezentate de 9 specii, dintre care este demn de menționat prezența ursului, râsului, lupului, vidrei și câtorva specii de lilieci.

Zona este bogată și în amfibieni și reptile, iar un număr de 6 dintre acestea fiind specie prioritară pentru Natura 2000. Peștii din râul Niraj și pâraiașele afluențe sunt bine reprezentați printr-un număr semnificativ de specii, unele dintre ei fiind prioritare pentru Natura 2000 și enumerate în anexa II la Directiva Consiliului 92/43/CEE. Ținutul este foarte bogat și în diverse specii nevertebrate, dintre care 6 sunt incluse în anexa II la Directiva Consiliului 92/43/CEE.

Aflată în imediata vecinătate a comunei Măgherani, aria naturală protejată **Muntele Bekecs** (Bichiș)

Harta siturilor Natura 2000 (anul 2011)

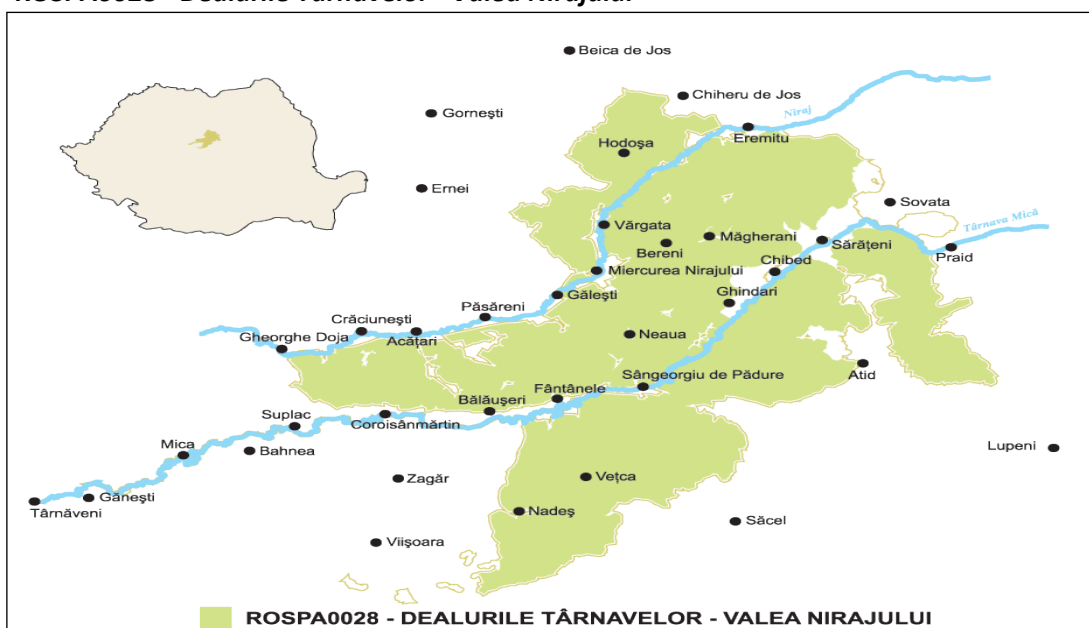
Sursă: CNND: *Strategia națională de conștientizare a publicului cu privire la rețeaua europeană Natura 2000 în România*

este situat în estul Câmpiei Transilvaniei, în vecinătatea Munții Gurhghiului, cu dealuri de peste 600 înălțime, având pante abrupte și acoperite cu păduri masive de fag și stejar. Cel mai înalt vârf este Vârful dealului Bekecs, cu o înălțime de 1080 metri. Solul regiunii Bekecs este constituit din depozite pliocene și miocene (argilă, marnă), depozite vulcanice necompacte și pe alocuri andezitice. Rețeaua hidrografică aferentă râului Niraj a format în timp peisajul actual al dealului Bekecs. Regiunea este cunoscută și prin rezervele mari de gaz metan.

Din punct de vedere al protecției naturii, o prioritate aparte este reprezentat prin prezența a mai multor specii de animale ocrotite prin lege, cum ar fi ursul, lupul, râsul. Aria naturală Muntele Bekecs este un teritoriu de hrănire important al ursului brun, o parte din populația de urși din Munții Gurghiului coborând în timpul verii și toamna în vederea hrănirii. De asemenea în această regiune este prezentă și o populație de urși autohtoni, care ierneză în pădurile muntelui, fiind descoperite aproximativ 15 bârloage active.

Zona este importantă și din prisma altor specii de mamifere, păsări, reptile și amfibieni ocrotite, ale căror populații sunt în scădere în Europa. De asemenea habitatele forestiere existente în regiune sunt considerate importante din punct de vedere al protecției naturii. Putem aminti și prezența unei specii de plantă superbă, ghiocelul bogat, care primăvara înflorește în zonele umede ale regiunii.

ROSPA0028 - Dealurile Târnavelor - Valea Nirajului

Sursă: Strategia națională de conștientizare a publicului cu privire la rețeaua europeană Natura 2000 în România

Această arie naturală, cu o biodiversitate excepțională, este emblematică pentru microregiunea Valea Nirajului și reprezintă o valoare naturală ridicată. Protejarea și popularizarea lui va atrage după sine creșterea atractivității turistice al zonei, contribuind astfel la contracararea efectelor nefavorabile care decurg din disparitățile economice și sociale existente în sânul microregiunii.

I.1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural

Corelația strânsă între sectorul economic și cultură devine evidentă întocmai prin turism. Nenumăratele exemple și modele din Europa de Vest – vezi exemple grăitoare ca de exemplu Marciac (Jazz Marciac), Rieux Volvestre (Village Gaulois), Vezelay (Rencontres musicales de Vezelay), Prades (Festival de Prades) – demonstrează, că patrimoniul cultural și natural, un „produs cultural” bine conceput, beneficiind de un management profesional, gândit într-un context care depășește limitele geografice ale unei mici localități rurale, poate să transforme un cătun ascuns, până atunci fără interes turistic, într-o adevărată „locomotivă” din punct de vedere socio-economic, care până la urmă trage după sine o întreagă regiune, devenind motorul dezvoltării durabile în microregiune.

Microregiunea Valea Nirajului, și în deosebi partea superioară a acestei regiuni – satele aparținând de comunele Eremitu, Hodoșa, Vărgata, Măgherani, Bereni și de Orașul Miercurea Nirajului – din perspectiva patrimoniului cultural și natural se pot considera deosebit de înzestrate cu aceste resurse neconvenționale și ”regenerabile”, care constituie valență reală, o oportunitate excepțională de dezvoltare în vederea reducerii disparităților economice și sociale existente în sânul microregiunii.

În ceea ce urmează vom prezenta succint acele elemente ale acestui patrimoniu din microregiune și de pe teritoriul comunei Măgherani, care constituie deja, sau vor putea constitui piloanele principale ale dezvoltării turismului și implicit a economiei locale.

Cetăți și castele, vestigii arheologice (listă orientativă)

- MS-I-s-B-15353 / Așezare / sat BUDIU MIC, comuna CRĂCIUNEȘTI
- MS-I-s-B-15357 / Așezarea Latene de la Câmpu Cetății /sat CÂMPU CETĂȚII; comuna EREMITU / sec. I a. Chr. - I p.
- MS-I-s-B-15358 /Așezarea Latene de la Câmpu Cetății /sat CÂMPU CETĂȚII; comuna EREMITU / sec. I a. Chr. - I p.
- MS-I-s-A-15375 / Fortificație medieval timpurie de la Eremitu / sat EREMITU, comuna EREMITU /sec. XII Epoca medievală timpurie
- MS-I-s-B-15377 / Așezarea de epoca bronzului de la Gălățeni /sat GĂLĂȚENI, comuna PĂSĂRENI / Epoca bronzului
- MS-I-s-B-15390 / Situl arheologic de la Livezeni / sat LIVEZENI, comuna LIVEZENI
- MS-I-m-B-15390.02 / Mormânt scitic /sat LIVEZENI, comuna LIVEZENI / sec. V a.
- MS-I-s-B-15396 / Villa rustica de la Mărculeni / sat MĂRCULENI, comuna MĂGHERANI/ sec. II-III
- MS-I-s-B-15399 / Drum roman /sat MURGEȘTI, comuna ACĂȚARI/ Epoca romană
- MS-I-s-B-15407 / Așezarea de epoca bronzului de la Păsăreni / sat PĂSĂRENI, comuna PĂSĂRENI / Epoca bronzului timpuriu
- MS-I-s-B-15419 / Situl arheologic de la Sâmbriaș / sat SÂMBRIAȘ comuna HODOSA
- MS-I-m-B-15419.01 / Schit / sat SÂMBRIAȘ, comuna HODOSA / 1707
- MS-II-m-A-15667 / Ruinele cetății Vityal / sat EREMITU, comuna EREMITU / sec. XIV-XVI
- MS-II-m-B-15669 / Ruine castel / sat EREMITU, comuna EREMITU

Biserici și mănăstiri

- MS-II-m-A-15618 /Biserica fostei mănăstiri a Franciscanilor /sat CĂLUGĂRENI, comuna EREMITU / 1666-1678
- MS-II-m-A-15621 / Biserica reformată cu turnul-clopotniță / sat CÂNDU comuna BERENI /1828
- MS-II-m-B-15635 / Biserica de lemn "Sf. Nicolae" din Nicoleşti / sat CRĂCIUNEȘTI, comuna CRĂCIUNEȘTI /sec. XVIII

- MS-II-a-A-15636 / Ansamblul bisericii de lemn "Sf. Arhangheli" / sat CRĂCIUNEȘTI, comuna CRĂCIUNEȘTI / sec. XIX
- MS-II-m-A-15636.01 / Biserica de lemn "Sf. Arhangheli" / sat CRĂCIUNEȘTI, comuna CRĂCIUNEȘTI / sec. XIX
- MS-II-m-A-15636.02 / Clopotniță /sat CRĂCIUNEȘTI, comuna CRĂCIUNEȘTI / sec. XIX
- MS-II-m-A-15637 / Biserica reformată / sat CRĂCIUNEȘTI, comuna CRĂCIUNEȘTI /1622
- MS-II-m-A-15666 / Biserica reformată / sat EREMIENI, comuna BERENI/ 1400-1500, transf.
- MS-II-m-A-15668 / Biserica romano-catolică / sat EREMITU, comuna EREMITU / sec. XV
- MS-II-m-A-15676 / Biserica unitariană din Sânvasii /sat GĂLEȘTI, comuna GĂLEȘTI / sec. XIV-XV
- MS-II-m-A-15706 / Biserica unitariană / sat ISLA, comuna HODOȘA /sec. XVII
- MS-II-m-A-15709 / Biserica reformată /sat LEORDENI, comuna GHEORGHE DOJA/ 1815
- MS-II-m-A-15720 /Biserica de lemn "Sf. Arhangheli din /orașul MIERCUREA NIRAJULUI / 1843
- MS-II-a-A-15721 / Ansamblul bisericii reformate din Sântana / orașul MIERCUREA NIRAJULUI / sec. XV-XVIII
- MS-II-m-A-15721.01 / Biserica reformată / orașul MIERCUREA NIRAJULUI / sec. XV
- MS-II-m-A-15721.02 / Clopotniță din lemn / orașul MIERCUREA NIRAJULUI / sec. XVIII
- MS-II-m-A-15729 / Biserica reformată / sat MOȘUNI, orașul MIERCUREA NIRAJULUI/ 1780
- MS-II-m-A-16054 / Turnul bisericii romano-catolice / sat TROIȚA, comuna GĂLEȘTI / sec. XV
- MS-II-m-A-16055 / Biserica de lemn "Sf. Arhangheli", cu clopotnița / sat TROIȚA, comuna GĂLEȘTI / sec. XVII, sec. XVIII
- MS-II-m-B-16061 / Biserica reformată / sat VĂLENII, comuna ACĂȚARI / sec. XIII-XV; modif. sec. XIX
- MS-II-m-A-16062 / Biserica de lemn "Sf. Nicolae" / sat VĂLENII, comuna ACĂȚARI / 1696

Muzee, case memoriale

Având în vedere faptul că de-a lungul timpurilor numeroase personalități istorice, științifice și culturale au trăit în regiune, sunt multe case memoriale amenajate și destinate publicului larg. Este de menționat colecția etnografică din **Cazinoul Secuiesc** din orașul **Miercurea Nirajului**, **muzeul satului** și o colecție etnografică originală fondată în satul **Eremieni** de către Kelemen Margit, **Sala Memorială Csíki Gergely** din Școala Generală respectiv o **colecție etnografică** în satul **Pășăreni**, în memoria marelui dascăl Csíki Gergely, întemeietorul Liceului Pedagogic din Odorheiu Secuiesc. În

comuna Eremitu, localitatea **Călugăreni** este amenajată **casa memorială Kacsó Sándor**, celebrul scriitor al secolului trecut. În satul **Sâmbriaș** funcționează **casa memorială Balla Antal**, întemeietorul grupului de dansuri locale. Tot în **Sâmbriaș** se află un **muzeu al satului** și o **expoziție permanentă** dedicată compozitorului **Bartok Bela**. Tradiția păstrată grație acestei personalități a fost motivul principal pentru care organizatorii Festivalului și a Taberei de Dansuri Tradiționale au ales satul Sâmbriaș ca și locație pentru acest eveniment cultural major.

Castre romane, cetăți dacice

- MS-I-s-A-15354 / Castrul roman de la Călugăreni /sat CĂLUGĂREN, comuna EREMITU
- MS-I-m-A-15354.01 / Castru / sat CĂLUGĂRENI, comuna EREMITU / Epoca romană
- MS-I-m-A-15354.02/ Canabae / sat CĂLUGĂRENI; comuna EREMITU / Epoca romană
- MS-I-m-B-15354.03 / Terme /sat CĂLUGĂRENI; comuna EREMITU / Epoca romană
- MS-I-s-B-15356 / Valul roman de la Câmpu Cetății / sat CÂMPU CETĂȚII; comuna EREMITU / Epoca romană
- MS-I-s-B-15376 /Burgus de la Eremitu / sat EREMITU, comuna EREMITU/ Epoca romană
- MS-I-s-B-15380 / Drum roman / sat GRĂUȘORUL, comuna VĂRGATA/ sec. II - III Epoca romană
- MS-I-m-B-15390.01 / Drum / sat LIVEZENI, comuna LIVEZENI / sec. II-III Epoca romană
- MS-I-m-B-15419.02 / Turn / sat SÂMBRIAȘ, comuna HODOȘA / sec. II - III Epoca Romană
- MS-I-s-B-15439 / Drumul roman de la Valea / sat VALEA, comuna VĂRGATA / sec. II - III Epoca Romană

Meșteșuguri specifice

În microregiune există mai multe meșteșuguri tradiționale care se mai practică și astăzi, cum ar fi:

- atelier de fierărit și potcovărie în satul Pășăreni
- Confecționarea unor obiecte decorative și funcționale (ex. învelișuri de scaun) din rogoz și papură, este o tradiție continuată și astăzi de aproape fiecare familie din satul Roteni. Această activitate reprezintă o sursă de venit complementară pentru majoritatea familiilor.
- Confecționarea de butoi și cadă din lemn de stejar se practică și astăzi de câțiva dogari din regiune;
- Confecționare de instrumente muzicale, în special ceteri se practică și astăzi în localitatea Vărgata;
- Sculptatul popular în lemn de esență tare se practică și astăzi de câțiva meșteri din regiune, cele mai grandioase creații în acest domeniu fiind porțile secuiești sculptate;
- Confecționarea de coșuri din nuia în rândul comunității de țigani din Eremitu
- Confecționarea de pălării de paie în localitatea Sâmbriaș, comuna Hodoșa
- Vopsitul de mobilier este una dintre meșteșugurile tradiționale pe cale de dispariție. Dulapurile, lăzile, comoda pictată cu motive florale au fost niște obiecte care nu au lipsit din nici o casă țărănească din regiune.

Patrimoniu cultural în Miercurea Nirajului

Obiectivele de patrimoniu de pe raza UAT Miercurea Nirajului

- Biserica reformată din sec. XII și clopotnița din lemn din 1670- Miercurea Nirajului, str. Sîntana;
- Poarta veche sculptată din lemn cu șindrilă, anul 1723;
- Biserica reformată din Miercurea Nirajului, str. Sîntandrei;
- Biserica catolică din sec. XVIII din Beu;
- Biserica din lemn greco-catolică "Sf. Arhangheli" 1843 Miercurea Nirajului, str. Bisericii;
- Piatra funerară (1888) a lui Deák Farkas, fost revoluționar 1849 – cimitirul Sf. Andrei;
- Piatra funerară (1898) a lui Szász Károly, fost revoluționar 1848/49 – cimitirul M.-Nirajului;
- Clădirea fostei judecătoria de plasă și penitenciar din anul 1905;
- Bustul lui Boskai Istvan (sculptat de Horváth Geza, 1906);
- Casă de locuit (proiectată de dr. Kós Károly, 1908)

Până în prezent s-au păstrat următoarele monumente consemnate de către Lista monumentelor istorice și de arhitectură publicată în MO nr. 996 bis / 10.11.2005:

Nr. Crt.	Cod LMI 2004	Denumire	Locație	Datare
1.	MS-II-m-A-15720	Biserica de lemn Sf. Arhangheli din Sîntandrei	str. Bisericii/14	1843
2.	MS-II-a-A-15721	Ansamblul bisericii reformate din Sîntana Nirajului	str. Sîntana/111	sec.XV-XVIII
3.	MS-II-m-A-15721.01	Biserica reformată, Sîntana Nirajului	str. Sîntana/111	sec.XV-XVIII
4.	MS-II-m-A-15721.02	Clopotnița din lemn	str. Sîntana/111	sec.XVIII
5.	MS-II-m-B-15722	Casă de locuit (arh.: Kós Károly)	str. Trandafirilor/78	1908
6.	MS-II-m-B-15723	Fosta Prefectură	str. Trandafirilor/79	1905

Biserica reformată a fost prima biserică din Miercurea Nirajului, construită în secolul al XV-lea în stil gotic. În timpul reformei protestante, populația orașului a devenit în majoritate reformată, motiv pentru care fost schimbat și cultul bisericii. În urma creșterii populației și puterii economice a localității, prezbiteriatul a decis demolarea vechiului lăcaș de cult și ridicarea unui nou care să domine piața centrală unde erau ținute târgurile.

În 1838 a fost ridicată nava principală, iar în 1898 a fost terminat turnul cu nava secundară care oferă loc oficiului parohial. Astfel construcția neoclasicistă are forma unei cruci.

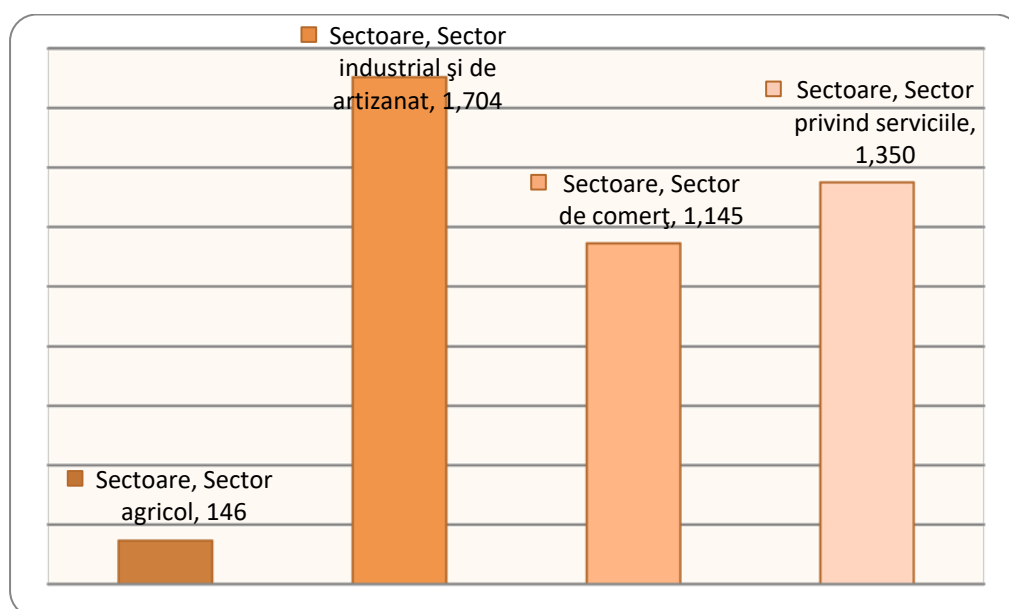
I.2 Economia

Situația la nivel microregional

Creșterea economică, concentrată în mare parte în sectoarele urbane, non-agricole ale economiei, atrage populația activă în zonele urbane. Migrarea în exterior a populației rurale tinere, alături de îmbătrânirea populației rurale, conduce la un declin al forței de muncă disponibile din spațiul rural.

Cu toate că populația totală activă în Microregiunea Valea Nirajului este de 20.095 de persoane, doar un număr de 4.345 persoane au calitatea de salariat.

Conform datelor statistice, personalul salariat din Microregiunea Valea Nirajului este de 4.345 persoane, ceea ce reprezintă un procent de 12%, un procent foarte mic din totalul populației totale din microregiune.

După cum se poate observa, cu toate că agricultura ocupă un loc foarte important în microregiune, numărul salariaților din acest sector este foarte mic, reprezentând doar 3% din personalul salariat. Acesta se datorează faptului că mare majoritate a persoanelor care lucrează în agricultură nu au calitatea de salariat.

Populația din sectorul industrial și de artizanat reprezintă 39% din totalul personalului salariat, iar persoanele din sectorul de comerț 26%. Se poate observa că populația salariată din domeniul serviciilor are o pondere destul de ridicată, 31%. Marea majoritate a persoanelor din acest sector lucrează în domenii cum ar fi învățământul și administrația publică.

În viitorul apropiat pe piața forței de muncă se va resimți un deficit de forțe tinere de lucru, datorită faptului că grupa de vârstă între 15 și 25 de ani se va reduce. Pe piață vor lipsi tinerii specializați în diverse profesii, datorită insuficienței efectivului de persoane. Se presupune că profesiile cele mai afectate vor fi cele din domeniul IT, medicină, automatizări, construcții și instalații, etc. Aceștia sunt cei mai motivați să emigreze pentru a găsi un loc de muncă în afara țării pe o piață de muncă care este în căutarea acestor calificări.

România se află în plin proces de îmbătrânire demografică, fenomen care se va accentua în viitor. În Microregiunea Valea Nirajului, grupa de vârstă peste 65 ani este singura grupă care crește continuu. Această grupă de vârstă va avea nevoi ridicate în ceea ce privește serviciile de sănătate și cele sociale. Este vorba de amenajări de îngrijire pe de o parte, dar și de asigurarea cu infrastructură specifică pentru persoanele care nu se mai află în procesul muncii însă au cerințe privitoare la educație, cultură și amenajări de petrecere a timpului liber. Din acest motiv vor crește cheltuielile sociale și de sănătate datorită presiunii vârstnicilor asupra populației active, mai redusă ca număr.

Reducerea efectivului populației tinere, care reprezintă un potențial pentru dezvoltarea unei anumite zone, poate deveni un factor perturbator de limitare al dezvoltării.

Situația economiei în Orașul Miercurea Nirajului

Activitatea economică a orașului este destul de dezvoltată comparativ cu localitățile învecinate și cu restul localităților din apropierea orașului Miercurea Nirajului. Conform datelor Primăriei și conform <http://www.firme.info/Mureș/miercurea-nirajului>, în orașul Miercurea Nirajului în 2014, erau înregistrați 460 de agenți economici, dintre care 141 societăți comerciale cu răspundere limitată (SRL), 8 societăți pe acțiuni, o cooperativă de credit, o cooperativă de consum, 7 cabinete medicale și stomatologice. În oraș există și 237 persoane fizice autorizate (PFA) și întreprinderi individuale (II) și 65 asociații familiale. Densitatea întreprinderilor (agenților economici) la 1000 de locuitori permite realizarea unor comparații cu nivelul județean și poate fi privit ca un indicator al spiritului antreprenorial al populației și al mediului economic. În orașul Miercurea Nirajului densitatea firmelor în anul 2014 era de 27,18‰, situându-se peste nivelul județean (24‰) și național (25,8‰).
Producție

În orașul Miercurea Nirajului numărul unităților de producție este mic față de numărul unităților economice din domeniul prestărilor de servicii și a comerțului. Principalele activități de producție sunt: produse de panificație, produse lactate, cultivarea legumelor, jucării din lemn, ferestre și uși din lemn stratificat, mobilă, produse de patiserie, haine din piele.

Activitatea de bază a populației localității este însă agricultura prin cele două activități de bază: cultivarea plantelor și creșterea animalelor, activități ce constituie principala sursă de existență. În domeniul agriculturii se cultivă toate culturile specifice zonei, începând cu produse cerealiere, legume, pomi fructiferi, viță de vie, păduri și pășuni.

Potențialul economic al localității **Beu** este exclusiv agricol. În localitatea Beu a existat C.A.P. care între timp s-a desființat, din care se mai păstrează un grajd de animale. În sat nu există unități industriale.

Principalele activități economice ale locuitorilor din localitatea **Dumitrești** sunt cu caracter agricol. Întreprinderile agricole sunt cele ce au rezultat prin transformarea CAP-ului: în Asociația Agricolă cu grajduri.

Principalele activități economice ale locuitorilor din localitatea **Lăureni** sunt cu caracter agricol.

În localitatea **Moșuni** a existat CAP, dar pe teritoriul căreia s-au produs deja unele mutații funcționale. Astfel funcționează fermele de animale particulare. Potențialul economic al localității **Șardu Nirajului** este tot cel agricol.

Populația activă, forța de muncă

Forța de muncă

Deoarece pe lângă agricultură, industria a fost ramura care a asigurat cele mai multe locuri de muncă în teritoriu odată cu închiderea unităților industriale au apărut probleme de ocupare a forței

de muncă și agravarea sărăciei. Restructurarea industrială a teritoriului a fost o perioadă lungă și dureroasă.

După schimbările din 1989 unitățile economice industriale au fost închise. Cele noi apărute în domeniul prelucrării lemnului, industriei alimentare, domeniul servicii, nu au putut absorbi forța de muncă disponibilizată. În anul 2011 din populația activă 85,05% era ocupată.

Tabel nr.10. Populația activă în orașul Miercurea Nirajului

	TOTAL POPULAȚIE STABILĂ	POPULAȚIA ACTIVĂ				
		TOTAL	din care:			
			Populație ocupată	Șomeri	din care:	
				În căutarea unui alt loc de muncă	În căutarea primului loc de muncă	
TOTAL	5554	2087	1775	312	178	134
Miercurea Nirajului	3543	1390	1201	189	123	66
Beu	100	32	32	*	*	*
Dumitrești	306	135	93	42	12	30
Lăureni	310	124	105	19	9	10
Moșuni	274	77	66	11	5	6
Șardu Nirajului	401	127	103	24	15	9
Tîmpa	571	179	156	23	12	11
Veța	49	19	19	*	*	*

Sursă: Recensământul general, 2011

Populația activă în anul 2011 a fost în orașul Miercurea Nirajului de 2087 de persoane. În localitatea Miercurea Nirajului 39,23%, în satul Beu 32%, în satul Dumitrești 44,11%, în satul Lăureni 40%, în satul Moșuni 28,10%, în satul Șardu Nirajului 31,67%, în satul Tîmpa 31,34%, în satul Veța 38,77 % din populație a fost activă în anul 2011. Perioada de tranziție la economia de piață a avut un impact semnificativ asupra ocupării, afectând volumul pieței forței de muncă, structura, eficiența, instituțiile și politicile ei. Dezvoltarea și diversificarea activităților în economie a dus la diversificarea ocupațiilor pe care populația le desfășoară. Ca să-și poată duce traiul de zi cu zi populația a desfășurat diverse ocupații. Printre cele mai vechi ocupații ale populației orașului Miercurea Nirajului au fost cultivarea pământului, creșterea animalelor și comerțul cu produsele obținute. Turismul și dezvoltarea serviciilor au căpătat spațiu doar în ultimul timp.

Populația inactivă din orașul Miercurea Nirajului

Localitate	POPULAȚIA INACTIVĂ					
	TOTAL	din care:				
		Elevi / Studenti	Pensionari	Casnice	Întreținuți	Altă sit. economică
TOTAL	3467	885	1206	541	716	119
M. Niraj	2153	558	825	270	422	78
Beu	66	12	26	20	8	-
Dumitrești	167	40	79	19	26	3

Lăureni	186	47	47	31	56	5
Moșuni	197	46	55	49	47	-
Șardu Nirajului	273	55	89	70	50	9
Tîmpa	390	126	65	77	99	23
Veța	25	*	20	5	*	*

Din totalul de 3467 de persoane inactive, 25,52% sunt elevi, 34,78% sunt pensionari, 15,60% de persoane sunt casnice, 20,65% persoane sunt întreținute, iar 3,43% persoane sunt în alte situații. Numărul mediu de salariați în orașul Miercurea Nirajului în anul 2013 a fost de 484 de persoane. Se poate observa o scădere destul de mare la numărul mediu de salariați față de anul 2007. În 6 ani numărul mediu de salariați a scăzut cu 28,5% în orașul Miercurea Nirajului.

Populația activă pe grupe de ocupații în orașul Miercurea Nirajului

Din tabelul de mai jos se poate observa ponderea mai mare a populației din orașul Miercurea Nirajului în domeniul serviciilor și a muncitorilor calificați.

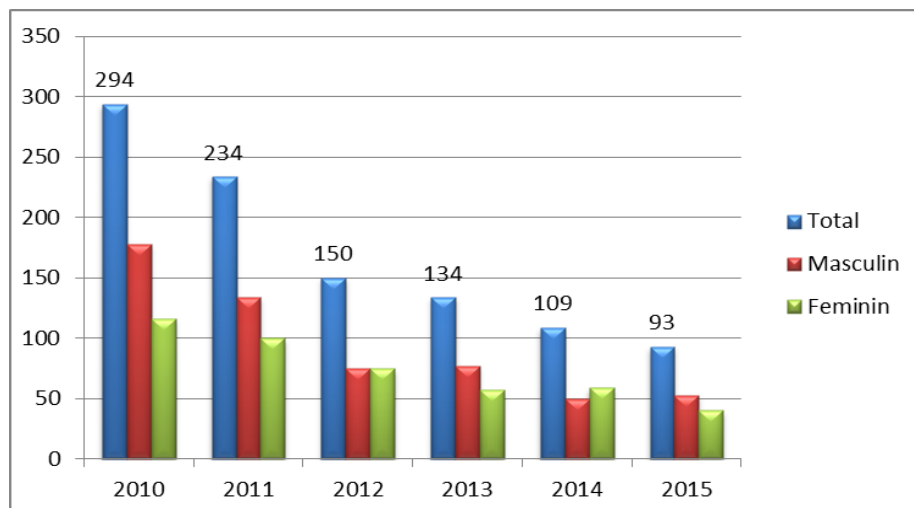
Populația stabilă ocupată	Total	GRUPE DE OCUPAȚII								
		Membr corp legislat., cond. AP, funcți. sup.	Spec. în div. dom.	Tehnicieni și alți spec (tehnic)	Funcț. adm.	Lucr. în serv.	Lucr. cal. în agr., silvic. și pescuit	Muncit. cal. și asimilați	Op. la inst. mașini	Munc. necal.
TOTAL	1775	19	194	148	60	303	457	350	147	97
M. Niraj	1201	17	167	113	48	224	229	233	107	63
Beu	32	-	-	*	-	*	26	*	*	*
Dumitrești	93	*	3	5	4	20	35	22	3	-
Lăureni	105	*	6	5	4	15	43	15	8	8
Moșuni	66	-	*	11	-	8	32	8	3	3
Șardu Nirajului	103	-	8	8	3	13	25	21	12	13
Tîmpa	156	-	9	5	*	21	52	48	13	7
Veța	19	-	-	-	-	-	15	*	-	*

Sursă: Recensământul general, 2011

Șomajul

În orașul Miercurea Nirajului în ultimii ani a scăzut numărul șomerilor înregistrați. La începutul anului 2015 în orașul Miercurea Nirajului erau înregistrate 93 de persoane, dintre care 53 bărbați și 40 femei. Față de anul 2010 în anul 2015 a scăzut numărul șomerilor cu 201 de persoane. Există însă în orașul Miercurea Nirajului șomeri neînregistrați.

Evoluția numărului șomerilor înregistrați (sursă: INS)

Conform datelor Agenției Naționale de Ocupare a Forței de Muncă, în luna ianuarie 2014 în județul Mureș rata șomajului a fost de 7,23%, iar în orașul Miercurea Nirajului era de 5,23%. Deci în orașul Miercurea Nirajului rata șomajului era mai mică decât la nivel de județ, dar și față de valorile naționale și cele înregistrate la nivelul regiunii Centru .

I.2.2. Agricultură

Agricultura este o ramură importantă în economia microregiunii Văii Nirajului și are o tradiție îndelungată. Suprafața agricolă este alcătuită din terenuri productive de 26.907 ha, neproductive de 1.251 ha, pășuni de 15.360 ha, viță de vie și livezi precum și păduri pe o suprafață totală de 12.870 ha. Următoarele două tabele prezintă situația actuală a acestei ramuri economice în contextul microregiunii Valea Nirajului.

	Zonă de cultură de cereale și de creștere a animalelor	Terenuri agricole	Din care neproductive	Păduri	Pășuni, fânețe	Viță de vie și livezi
Hectare	Deal	39.992	898	8.007	9.541	389
Hectare	Munte	16.850	353	4.863	5.819	65
Total		56.842	1.251	12.870	15.360	454
%		100	2	23	27	1

	Nr. capete de animale împărțite pe zone de relief	Terenuri arabile (Ha) – pe zone de relief	Din care				Păduri pe zonă de relief (Ha)	pe de relief (Ha)
			Productive pe zonă de relief (Ha)	Neproductive pe zonă de relief (Ha)	Pășuni pe zonă de relief (Ha)	Viță de vie și livezi zonă de relief (Ha)		
Deal	66.976	31.985	21.157	898	9.541	389	8.007	
Munte	44.688	11.987	5.750	353	5.819	65	4.863	
Total	111.664	43.972	26.907	1.251	15.360	454	12.870	
%	100	100	61	3	35	1	100	

Procesul de privatizare a terenurilor agricole, a generat în agricultura microregiunii două dezavantaje structurale principale:

- Fragmentarea excesivă a proprietății în agricultură;
- Suprafețe importante de teren în proprietatea prea multor agricultori care se apropie sau au trecut de vârsta pensionării, în special în cadrul exploatațiilor mai mici.

Se constată, astfel o tendință de îmbătrânire a șefilor de exploatații (69% peste 55 de ani). Majoritatea (67%) din suprafețele deținute de exploatațiile de semi-subzistență sunt conduse de persoane care au depășit vârsta pensionării.

Performanța în agricultura este scăzută și a devenit tot mai instabilă. Acest lucru este rezultatul unei structuri duale și „învechite” a exploatațiilor agricole, lipsei piețelor care să sprijine restructurarea și modernizarea sectorului agricol și a industriei alimentare care nu și-a încheiat încă procesul de restructurare și modernizare. De asemenea, cauzele lipsei competitivității agriculturii trebuie căutate și în nivelul scăzut de instruire a celor implicați în sectorul agricol și forestier, în lipsa sau eficiența scăzută a programelor de formare în domeniul agricol și agro-alimentar, precum și în lipsa de cunoștințe în ceea ce privește creșterea competitivității și diversificării produselor și activităților din agricultură și silvicultură.

Efectivele de animale au scăzut drastic pe parcursul perioadei de tranziție. Desființarea sau privatizarea cooperativelor agricole de producție și a fermelor de stat au avut drept rezultat apariția unor modificări structurale semnificative. Efectivele de animale au scăzut până la nivelul unităților care au apărut ulterior. Neputând utiliza spațiile și dotările tehnice din fostele unități de producție intensivă, micii agricultori s-au bazat pe creșterea animalelor, în principal pentru autoconsum. Cu toate acestea, în ultimii ani, efectivele de animale au fost relativ stabile, putându-se observa și semne de revigorare în acest sector. După o scădere pronunțată la începutul decadei, efectivele de bovine, porcine și ovine s-au stabilizat, deși au înregistrat anumite fluctuații anuale.

Singura modalitate de a lucra în mod eficient pe aceste suprafețe agricole fragmentate este asocierea între agricultori, dar gradul redus de asociere sau aproape inexistent al micilor producători precum și lipsa colaborării între ele agravează situația oricum dezavantajoasă a agriculturii.

Culturile se găsesc într-o proporție de 57% în lunca râului, și în rest pe interfluvii, mai mult pe suprafețe cât mai apropiate de orizontală și în văile aferente, aproape de canalul de evacuare, unde totuși apa freatică se menține aproape de suprafață. În unele cazuri aceasta se poate afla la adâncimi apreciabile, de care numai anumite arbori pot profita. Acestea se pot vedea în deschiderile provenite din alunecările de teren, în faleză. În luncă, culturile merg până la baza abrupturilor, iar de aici depinde și de unghiul de înclinare a pantei și a tipurilor de sol. În pantă sunt prezente viile, culturile pomicole sau sunt doar terenuri împădurite cu *Pinus silvestris*, populat antropoc sau natural de arbuști și fageți - carpinete, iar pe interfluvii domină mai mult pădurile și pășunile, dar pot menționa că suprafața pădurilor, deși stagnează momentan, a mai scăzut în timp, dând totuși loc prin defrișare culturilor agricole, mai ales în locurile unde acestea sunt permise de condițiile și factorii fizici și climatici. Culturile pot fi încadrate în două mari categorii: cu o pondere mai mică, dar foarte importante, sunt culturile din intravilan, unde domină legumele, acestea mai mult pentru asigurarea necesarului pentru gospodărie și într-o oarecare măsură pentru valorificare. Acestea sunt în grădinile oamenilor, lângă gospodării; iar marea majoritate a culturilor se mută în extravilan.

Alte probleme considerate esențiale în procesul de relansare a acestui sector:

- Lipsa inițiativelor de afaceri din partea tinerilor agricultori.
- Lipsa unor mărci locale ;
- Nu există investiții cu capital străin în agricultură;
- Capacitate de prelucrare, stocare și frigorifică inexistentă;

Produsele agricole obținute în fermele vegetale, și mai ales în cele zootehnice, prezintă un nivel calitativ scăzut, determinat în parte de lipsa de conformitate cu normele europene.

Producția agricolă se repartizează relativ echilibrat pe cele două componente, cultura vegetală și creșterea animalelor. Principalele culturi sunt: cereale (orz, orzoaică, grâu, porumb, secară, etc.), legume, fructe, viță de vie, plante tehnice (ex. sfecla de zahăr), zootehnia fiind prezentă prin crescătoriile de porcine, bovine și ovine. Se poate observa și apariția unor ferme specializate pe specii, cum ar fi ferme de bovine și ovine.

Agricultura are un rol important pentru asigurarea unui venit, prin propria angajare, în timp ce diversificarea activităților din zona rurală rămâne o provocare. Majoritatea celor care lucrează în agricultură sunt proprii lor angajați, iar agricultura reprezintă doar un procent mic din numărul total de angajați din economie. Numărul locurilor de muncă din sectorul non-agricol rural s-a diminuat în intervalul 2002-2009. Acest declin se explică prin micșorarea sau restructurarea sectoarelor rurale non-agricole, creșterea migrației în exterior, în rândul populației active și veniturile medii scăzute din zona rurală, care generează mai puțină ocupare și mai puține oportunități de diversificare. Diversificarea activităților din zona rurală rămâne o provocare.

Mai mult de jumătate din suprafața agricolă este lucrată de exploatații de subzistență sau de semi subzistență, care mențin eficiența agricolă generală la un nivel scăzut, contrabalansând realizările fermelor mari, care obțin, de altfel, rezultate bune și împiedicând consolidarea fermelor de semi-subzistență, care ar putea deveni astfel unități agricole viabile și mai competitive.

În zona centrală, precum și în Valea Nirajului de jos cea mai importantă activitate agricolă este cultivarea cerealelor și a legumelor (principalele culturi în Valea Nirajului de jos reprezintă culturile legumicole, din acest motiv partea de jos a culoarului menționat este denumit și **“Țara Morcovului”**). Suprafețele cultivate cu cereale dețin astfel cea mai mare pondere din total (principalele culturi sunt în ordine: porumbul, grâul și secara, orzul și orzoaica). Urmează legumele, vițele de vie și livezile în suprafețe compacte reprezentând cantități reduse. Din domeniul pomiculturii cele mai importante fructe sunt: prune, mere, pere și cireșe.

Zona montană (Valea Nirajului de sus) era vestită pe vremuri de suprafețele mari de livezi, zona reprezentând un potențial considerabil în aprovizionarea județului cu cantități de fructe (prune, cireșe, mere, pere).

Se poate constata dispariția sau scăderea cantității culturilor tradiționale, specifice microregiunii, mai ales a livezilor tradiționale de cireși și prune (ex. cireșele din Măgherani). Se constată în același timp o scădere a cantităților de produse alimentare tradiționale procesate în microregiune, preparate din aceste fructe tradiționale, existând riscul ca aceste rețete să se piardă în uitare. Aceste rețete sunt: tradiționalul gem de prune, gemuri de pere, mere, dulceață de cireșe, etc.

Având în vedere fenomenele și procesele economice din sectorul agricol, atât în ceea ce privește legumicultura, cât și pomicultura, putem constata următoarele probleme majore:

- lipsă de cunoștințe în ceea ce privește creșterea competitivității și diversificării produselor agricole;
- lipsesc unitățile procesatoare a produselor agro-alimentare tradiționale, fabricate pe baza unor tehnologii noi;
- dispariția sau scăderea cantității culturilor tradiționale, specifice microregiunii (ex. cireșele din Măgherani);
- dispariția vechiului renume a „Țării Morcovului”;
- lipsa desăvârșită a relațiilor de colaborare între exploatațiile agricole și cele două unități de învățământ superior în domeniul agricol, care funcționează pe teritoriul microregiunii;

- lipsa competitivității produselor locale agricole și agro-alimentare locale;
- gradul redus de asociere a fermierilor.

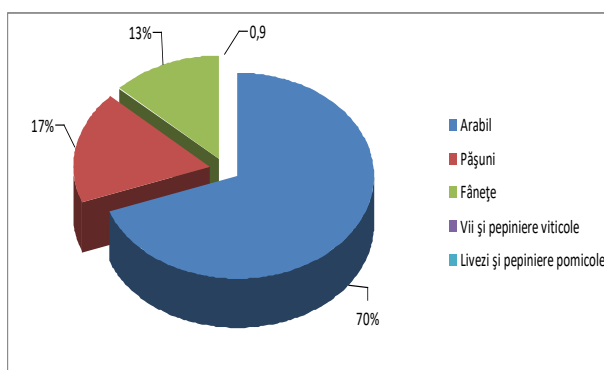
Agricultura pe teritoriul UAT – Miercurea Nirajului

Așezarea geografică a orașului, categoria terenurilor, fertilitatea acestora și interesul locuitorilor determină o dezvoltare, dar încă destul de lentă, a agriculturii moderne, materializată în prezent prin utilizarea rațională a terenurilor agricole, obținându-se în final producții bune la culturile de porumb, grâu, secară, cartof, sfeclă de zahăr, legume, viță-de-vie.

În ultimul deceniu Miercurea Nirajului a devenit un centru renumit și căutat de cultivare a plantelor ornamentale, domeniu care se dezvoltă de la an la an. Acest fenomen se datorează și existenței și funcționării în Miercurea Nirajului în perioada 1993-2015 a Facultății de Horticultură a Universității Corvinus.

Fondul funciar după categorii de folosință, 2013 (sursă: INS)

Modul de folosință pentru suprafața agricolă	Ha
Agricolă	4225
Arabilă	2925
Pășuni	727
Fânețe	554
Vii și pepiniere viticole	11
Livezi și pepiniere pomicole	8

Conform datelor obținute de la primăria Orașului Miercurea Nirajului, suprafața totală a localității era de 5581 ha din care 4225 ha era suprafața agricolă. Suprafața agricolă după categorii de folosință se prezenta în felul următor: 2925 ha teren arabil, 727 ha pășuni, 554 ha fânețe naturale, 11 ha vii și 8 ha livezi și pepiniere pomicole și viticole. În orașul Miercurea Nirajului există pe 110,82 hectare grădini familiale. Suprafața agricolă utilizată este de 3773,37 hectare. 223,04 ha reprezintă suprafața agricolă neutilizată. Din totalul de 2251,95 hectar arabil, 103,99 ha se află în proprietatea persoanelor juridice. Din totalul de 1381,15 ha de pășuni și fânețe, 359,52 ha se află tot în proprietatea persoanelor juridice.

Un eveniment important atât pentru producătorii din domeniul horticulturii din Miercurea Nirajului, cât și pentru toți agricultorii din microregiune este **Târgul și Expoziția de Agricultură și Grădinărit** organizat anual în luna martie în Miercurea Nirajului. Evenimentul a devenit un for important unde se întâlnesc toți cei interesați de agricultură. Totodată, evenimentul găzduiește simpozioane, prezentări, colocvii de specialitate având ca public țintă agricultorii de pe raza întregii microregiuni Valea Nirajului.

Procesul de privatizare a terenurilor agricole, a generat în agricultura orașului Miercurea Nirajului două dezavantaje structurale principale:

1. fragmentarea excesivă a proprietății în agricultură;
2. suprafețe importante de teren în proprietatea prea multor agricultori care se apropie sau au trecut de vârsta pensionării, în special în cadrul exploatațiilor mai mici.

Se constată, astfel o tendință de îmbătrânire a șefilor de exploatații. Majoritatea din suprafețele deținute de exploatațiile de semi-subsistență sunt conduse de persoane care au depășit vârsta pensionării. Analizând structura de vârstă a managementului în cadrul exploatațiilor agricole individuale mai mari de 1 UDE, se constată că o pondere foarte mare de 65% o reprezintă șefii de exploatații cu vârsta de 55 de ani și peste, comparativ cu ponderea celor cu vârsta între 35 și 55 de ani de 30% și a tinerilor sub 35 de ani de numai 5%.

Creșterea animalelor

În orașul Miercurea Nirajului, datorită caracteristicilor de relief are o mare tradiție creșterea de bovine, porcine și păsări, precum și creșterea oilor.

Efectivele de animale (Sursă:Recensământul Agricol, 2010)

Animale	Nr.
Bovine	793
Ovine	4893
Caprine	505
Porcine	1477
Păsări	15615
Cabaline	164
Măgari și catâri	5
Iepuri de casă	189
Familii de albine	559

În orașul Miercurea Nirajului există 189 de exploatații cu bovine, două ferme având peste 30 de bovine. Există și 580 de exploatații cu porcine dintre care 21 de ferme cu peste 10 porcine. În Sîntandrei există două ferme mair de porcine, unul cu 80 de capete și unul cu 110 de capete.

Densitatea bovinelor, în orașul Miercurea Nirajului este de 18,76 capete/100 hectare teren agricol, mai scăzută decât la nivel național (23,2 capete/100 hectare de teren agricol).

Densitatea medie a ovinelor este de 115,81 capete/100 ha teren agricol, mult mai mare decât media națională (73 capete/100 ha teren agricol), iar cea a *caprinelor* este de 11,95 capete/100 ha teren agricol. Se remarcă o corelație între suprafața mare a pajiștilor naturale și numărul însemnat al ovinelor.

Creșterea **porcinelor** are un rol mult mai scăzut, cu o densitate de 34,95 capete/100 ha teren agricol, ne semnificativ față de media pe țară (83 capete/100 ha teren agricol).

În orașul Miercurea Nirajului se remarcă și un număr însemnat de **cabaline**, având o densitate de 3,88 capete/100 ha teren agricol.

În perioada 2007-2013 a crescut mărimea suprafeței aprobate pentru plăți directe. Acest lucru pozitiv poate indica creșterea numărului gospodăriilor, a beneficiarilor pentru plăți directe sau comasarea terenurilor, ținând cont de condițiile acordării acestor plăți (beneficiarul trebuie să dețină minim 1 hectar de teren agricol).

Mecanizarea agriculturii joacă un rol fundamental din punct de vedere tehnic, economic și social în agricultură, oferind reduceri substanțiale ale costurilor. Fenomenul constatat la începutul anilor 2010 – respectiv parcul de utilaje agricole/tractoare învechit în procent de aproape 80% - a cunoscut schimbări pozitive în cursul ultimilor ani.

Astfel, în perioada 2014-2020 în orașul Miercurea Nirajului au avut loc investiții în agricultură. Agricultorii au avut ocazia de a beneficia de fonduri nerambursabile pentru dezvoltarea exploatațiilor agricole. Fondurile Europene accesabile prin programul LEADER cât și fondurile nerambursabile accesabile prin Fundația Pro Economica au contribuit substanțial la întinerirea parcului de utilaje agricole. Grație acestor programe de finanțare agricultorii din Miercurea Nirajului au accesat și obținut fonduri nerambursabile pentru achiziție de tractoare și utilaje agricole.

I.2.3 Industrie – IMM – Micro-întreprinderi, comerț

Comentarii privind industria din microregiune

Economia microregiunii prezintă diferențieri semnificative în funcție de zonă, de trăsăturile demografice specifice, sociale și economice. Aceasta diferențiere este vizibilă mai ales în ceea ce privește sărăcia, reflectată într-un nivel scăzut de trai al populației și în lipsa de surse de venituri alternative.

Activitățile specifice, altele decât cele agricole și forestiere, depind de distribuția teritorială/comerț și de alte activități ale lanțului de distribuție. Astfel, se poate spune ca principalele activități depind de resursele naturale locale disponibile, de relieful și de tradițiile zonei. În ceea ce privește datele statistice, agricultura, industria alimentară și silvicultura sunt de o importanță primordială pentru economia rurală, prezența activităților non-agricole, legate de sectorul primar, mai ales exploatarea resurselor naturale și procesarea, fiind nesemnificative în termeni economici.

După cum se poate observa din tabelul de mai sus, cea mai des întâlnită formă a întreprinderilor sunt microîntreprinderile. Aceste reprezintă un procent de 89% din totalul întreprinderilor din Microregiunea Valea Nirajului, întreprinderi cu 10-50 de salariați fiind doar 58 de întreprinderi, iar întreprinderi cu 50-250 de salariați doar 6. Este de remarcat faptul că nu există la momentul actual nici o întreprindere cu peste 250 de salariați în Microregiunea Valea Nirajului.

	Total întreprinderi	Micro – întreprinderi cu 1 – 10 salariați	Întreprinderi cu 10 – 50 salariați	Întreprinderi cu 50 – 250 salariați	Întreprinderi cu peste 250 salariați
Număr	581	517	58	6	0
%	100%	89%	10%	1%	0%

Cu toate acestea, este de constatat creșterea economică considerabilă datorată dezvoltării sectorului industrial în comunele Corunca și Livezeni, ambele fiind influențate de apropierea municipiului Târgu Mureș. În ceea ce privește economia celor două comune limitrofe au apărut unități industriale inexistente până spre sfârșitul mileniului trecut, cum sunt fabricile de medicamente (2 fabrici).

Analiza întreprinderilor din zonele rurale evidențiază capacitatea relativ redusă a acestora de a răspunde exigentelor referitoare la furnizarea locurilor de muncă pentru populația din mediul rural, numărul mediu al salariaților din întreprinderile din mediul rural fiind destul de redusă.

Industria energetică: combustibilul mineral exploatat este gazul metan, ce se găsește la adâncimi relativ mici în domurile gazifere de vârstă Sarmațiană, este de o foarte bună calitate, într-o formă aproape pură (98.5% pur metan). Exploatarea sunt lângă Miercurea Niraj, dar sonde mai sunt

amplasate și în alte domuri, cum ar fi cele de la Maiad, Acățari, Crăciunești, etc. Din nefericire pentru cei din zonă, gazul metan nu este valorificat aici, deși acest lucru ar putea duce la o dezvoltare mai bună a regiunii. Gazul metan este dus la Iernut și la Târgu Mureș, la marile societăți industriale.

Industria lemnului: se bazează pe materia primă locală, industrie favorizată de ponderea destul de ridicată a pădurilor. Aici lemnul exploatat este utilizat ca material de construcție și ca materie primă. Se găsesc numeroase unități de prelucrare a masei lemnoase în microregiune cum ar fi ateliere de prelucrare a lemnului, fabrici de cherestea, unități de producție tâmplărie, unități de producție mobilă. Pe lângă acestea, atelierele de tâmplărie se regăsesc în fiecare centru de comună, ce deservește necesitățile locale sau produc pentru alte unități mai mari, sau își valorifică produsele cu ocazia târgurilor tradiționale. Acestea în mare parte sunt societăți private mici.

Industria materialelor de construcție: se bazează pe exploatarea de roci sedimentare: pietrișuri și nisipuri, ce se găsesc din abundență în zonă și sunt exploatate și folosite local în construcții de case și drumuri, și mai nou pentru baraje de protecție sau în alte scopuri. Lângă pietrișurile și nisipurile aflate în microregiune se mai exploatează argila ce este valorificat mai puțin, numai pentru uz casnic și gospodăresc.

Industria construcțiilor: Această ramură industrială se află între primele locuri în ceea ce privește numărul de angajați al acestor întreprinderi. În acest sector găsim întreprinderile cu peste 50 sau chiar peste 100 de angajați (ex. SC Aramis SRL,, SC Azimut SRL, ambele având sediul în comuna Acățari), însă din păcate numărul acestor întreprinderi fiind destul de scăzut. Această ramură a industriei locale a cunoscut o permanentă creștere până în anul 2008, iar începând de acest an se constată o masivă descreștere economică a sectorului construcțiilor, datorită crizei economice.

Industria alimentară: trebuie menționat că aproape fiecare centru de comună dispune de cel puțin o moară, care satisface atât nevoile populației cât și a brutăriilor locale, moara din comuna Corunca având chiar o capacitate industrială. Dacă vorbim de industria alimentară trebuie menționată existența brutăriilor (7 unități) a unei carmangerii, precum și a unei unități de procesare a laptelui în Microregiunea Valea Nirajului. În ceea ce privește procesarea legumelor (există cantități de producție semnificative în Valea Nirajului de jos), lipsesc unitățile cu astfel de profil, lipsind în același timp și capacitățile de stocare și răcire.

În afara morilor, a brutăriilor, a fabricii de produse lactate și a carmangeriei nu există unități industriale care să preia și să proceseze materiile prime provenite din microregiune. Putem constata că în afara grâului și a laptelui nu se procesează produse agricole la nivelul microregiunii, iar faptul că aceste materii prime sunt prelucrate în orașele învecinate reprezintă pierderi constante și semnificative pentru economia locală.

În ceea ce privește situația industriei mici nealimentare putem constata niște deficiențe aproape similare.

Slaba dezvoltare a activităților industriei mici se datorează într-o anumită măsură și dependenței puternice de activitățile agricole. În căutarea a celorlalte cauze putem constata următoarele deficiențe:

- Lipsa serviciilor de consiliere de specialitate pentru întreprinderi;
- Lipsa de competență a întreprinzătorilor în ceea ce privește dezvoltarea micro-întreprinderilor;
- Lipsă de cunoștințe în ceea ce privește creșterea competitivității întreprinderilor;
- Lipsa sau eficiența scăzută a programelor de formare în domeniul dezvoltării afacerilor;
- Migrarea forței de muncă bine pregătite în străinătate sau spre zone mai dezvoltate;
- Lipsa structurilor și a programelor care ar încuraja afacerile orientate spre piață;
- Lipsa inițiativelor de afaceri din partea tinerilor;

- Baza tehnico-materială în unele ramuri ale industriei mici este învechită;
- Lipsa desăvârșită a investițiilor pentru protecția mediului în cadrul întreprinderilor;
- Lipsa activităților inovatoare la nivelul întreprinderilor mici și mijlocii.

Cu toate că încă sunt practicate mai multe tipuri de meșteșuguri tradiționale am constatat prezența slabă a activităților meșteșugărești și de artizanat tradiționale, desfășurate în cadrul unor întreprinderi mici.

Sectorul industrial – IMM – Micro-întreprinderi, comerț în Miercurea Nirajului

Activitatea industrială a orașului este destul de dezvoltată comparativ cu localitățile învecinate și cu restul localităților din apropierea orașului Miercurea Nirajului. Conform datelor Primăriei și conform <http://www.firme.info/Mureș/miercurea-nirajului>, în orașul Miercurea Nirajului în 2014, erau înregistrați 460 de agenți economici, dintre care 141 societăți comerciale cu răspundere limitată (SRL), 8 societăți pe acțiuni, o cooperativă de credit, o cooperativă de consum, 7 cabinete medicale și stomatologice. În oraș există și 237 persoane fizice autorizate (PFA) și întreprinderi individuale (II) și 65 asociații familiale. Densitatea întreprinderilor (agenților economici) la 1000 de locuitori permite realizarea unor comparații cu nivelul județean și poate fi privit ca un indicator al spiritului antreprenorial al populației și al mediului economic. În orașul Miercurea Nirajului densitatea firmelor în anul 2014 era de 27,18‰, situându-se peste nivelul județean (24‰) și național (25,8‰).

Dezvoltarea mediului de afaceri: incubatorul de afaceri din Miercurea Nirajului

În vederea dezvoltării sectorului privat în anul 2020 Orașul Miercurea Nirajului a început implementarea unui proiect vizând crearea unui incubator de afaceri în fosta clădire de judecată din oraș.

Realizat printr-o investiție de aproape 7 milioane de lei (din care peste 3,6 milioane de lei,

finanțare nerambursabilă) investiția se concentrează pe susținerea afacerilor din industrii creative de tip design, arhitectură, publicitate, IT, radio, televiziune, cinematografie, estimându-se incubarea a cel puțin 18 societăți și crearea a minimum 20 de noi locuri de muncă.

Producție

În orașul Miercurea Nirajului numărul unităților de producție este mic față de numărul unităților economice din domeniul prestărilor de servicii și a comerțului. Principalele activități de producție sunt: produse de panificație, produse lactate, cultivarea legumelor, jucării din lemn, ferestre și uși din lemn stratificat, mobilă, produse de patiserie, haine din piele.

Unitate de producție produse panificație

Standul fabricii de produse lactate Agrotranscom

Prestări de servicii

Sectorul economic de prestare servicii a înregistrat o creștere continuă în perioada 2014-2020. Au apărut mai multe întreprinderi din domeniul serviciilor, private. Pe teritoriul orașului există unități economice care oferă servicii în următoarele domenii: televiziune prin cablu și internet, atelier de copiat chei, proiectare locuințe, proiectare case și design, cosmetică, regenerare turbocompresoare, coafură, service auto, medic, medic veterinar, farmacie, servicii funerare, etc.

Comerț

Din cele 149 unități economice, 24 activează în domeniul comerțului, ceea ce înseamnă un procent de 16,10% din totalul unităților economice. Unitățile comerciale cuprind magazine

mixte, baruri, magazine second hand, etc.

Piața agricolă din Miercurea Nirajului este locul principal de desfacere a produselor agricole pentru producătorii agricoli din zonă. În momentul redactării prezentului document strategic (2020), proiectul vizând execuția lucrărilor de modernizare a pieței agroalimentare – o investiție de 7,59 milioane lei – era introdus în licitație publică. Funcțiunea de bază

a investiției va fi cea a comerțului și în cadrul pieței se vor desfășura următoarele activități: - expunere - vânzare - depozitare - cântărire - administrare – loisir. Piața de zi propusă se va compune din două unități principale: - piața exterioară acoperită - hala agroalimentară. Piața exterioară acoperită și hala vor avea un limbaj arhitectural unitar și vor fi unite prin structura acoperișului. Hala va avea asigurată trei accese în clădire: - acces principal - acces secundar - acces aprovizionare/gunoi.

Lista firmelor de pe raza teritoriului UAT Miercurea Nirajului

(sursa: Oraș Miercurea Nirajului, 2020)

Nr.	Denumire	Adresă
1.	A.B.A MUREȘ - S.G.A MUREȘ A.N. APELE ROMANE	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, Aleea Carpati, nr.61
2.	A.F. FARKAS PIROSKA	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Teilor, nr.40
3.	AGRI TERENURI S.A	Jud. Ilfov, București, str. b-dul Pierre de Coub, nr.3-5, et.5, ap.5p
4.	AGRO PROD COM DOSA SRL	Jud. Mureș, Chibed, str. Principală, nr.759
5.	AGROFERMA NIRAJ SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Salcamlor, nr.14
6.	AGROFERMA NIRAJ SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Salcamlor, nr.14
7.	BANCA COOPERATISTA ALFA TÂRNĂVENI	Jud. Mureș, Tarnaveni, str. Republicii, nr.50
8.	BGA MICROCREDIT IFN SA	Jud. Harghita, Odorheiu Secuiesc, str. kuvar, nr.28
9.	BINOM S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Moșuni, nr.39
10.	BIROU NOTAR PUBLIC BENKE ZSUZSANNA	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. p-ța Bocskai Istvan, nr.53
11.	BISERICA CRESTINA BAPTISTA MAGHIARĂ	Jud. Mureș, magherani, str. Principală, nr.241
12.	CAB. MED. IND. DR. TOKES ENDRE	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Teilor, nr.54
13.	CAB. MED. INDIVIDUAL DR. POP SORIN	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Teilor, nr.54
14.	CEC BANK SA	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str. b-dul 1 decembrie, nr.1
15.	CLUBUL SPORTIV MIERCUREA NIRAJULUI	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Salciilor, nr.19
16.	CMI CRAINICU CSILLA MARIA	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Nirajului, nr.4

17.	CMI DR KOCSIS IBOLYA	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Pța. Bocskai Istvan, nr.52/a
18.	CMI DR. MARKOVICS PETER	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Pompierilor, nr.4a
19.	CMI DR. POP VIORICA	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str. Brasovului, nr.5
20.	CMV BUTYURKA PETER PAL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Gării, nr.34
21.	CNCF CFR SA BUCUREȘTI SUC. REGIONALA CF BRASOV	Jud. Brasov, Brasov, str. politehnicii, nr.1
22.	COMPANIEI NAȚIONALE POȘTA ROMÂNĂ SA	Jud. Ilfov, București, str. bd. Dacia, nr.140
23.	CSABATI AUTO SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Semanatorilor, nr.19
24.	DELGAZ GRID SA	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str. bul. Pandurilor, nr.42, et.4
25.	DGASPC MUREȘ	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str. Trebely, nr.7
26.	DORA MEDICALS S.R.L	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str. Viselui, nr.3
27.	DPC COURIER SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. veta, nr.37
28.	DROGHERIA PLANTAVIT SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, Pța. Bocskai Istvan, nr.23
29.	E.ON SERVICII TEHNICE SRL	Jud. Ilfov, București, str. Pța. presei libere, nr.3-5, et.8
30.	ELDI BRUTARIA SRL	Jud. Mureș, Balauseri, Sat. Agristea, nr.73
31.	FAMKER AUTO SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Trandafirilor, nr.38
32.	FITT VIRTUS S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Trandafirilor, nr.3, ap.5
33.	HARD COOL SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Trandafirilor, nr.85
34.	HM PRODUCT SRL	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str.8 martie, nr.59
35.	HV ALUMINIUM SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Gării, nr.69
36.	I F BARABAS LORANT	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. plopilor, nr.
37.	II MOLNAR ELVIRA	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Teilor, nr.44
38.	I.F. CSIZMADIA LEVENTE	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Bisericii, nr.29
39.	I.I. OGNEAN JOLAN	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Bisericii, nr.8
40.	I.I. KERESZTURI MARGARETA	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr.
41.	IF MAJAI IMRE	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Petofi Sandor, nr.46
42.	II KISLAKI IREN	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr.177
43.	II KERESZTURI MARGARETA	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr.2
44.	II TOTTH JOZSEF ATTILA	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Bocskai Istvan, nr.11
45.	II BALDE ERNO BARNÁ	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. plopilor, nr.28a
46.	II CSISZER ATTILA SANDOR	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Pompierilor, nr.2
47.	II MATEI TOADER CORNEL	Jud. Mureș, Moșuni, str. Moșuni, nr.131
48.	II SUCIU URZICA ERIKA	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Petofi Sandor, nr.43
49.	II TORDAI LEVENTE	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Nirajului, nr.1
50.	II ZSIDO SANDOR	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Nirajului, nr.40
51.	ISU „HOREA”, AL Jud. MUREȘ	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str. horea, nr.28
52.	LA CITADELLA SRL	Jud. Mureș, troita, str. Principală, nr.355
53.	LEISUREBEANS SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Salciilor, nr.34
54.	LUGANOSLOT SRL	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str. Hunedoara, nr.27, ap.2
55.	M&M BETONPLUS TECH SRL	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str. iuliu maniu, nr.8, ap.1/b
56.	MATTFOR METALKRAFT SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr.159
57.	MELATI SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. noua, nr.3
58.	NEXT GOLDSTEP SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Trandafirilor, nr.32
59.	NYARAD AGRO TURISM S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, Sat. Dumitresti, nr.7
60.	OLIAS GREASE SPOT S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Nirajului, nr.17
61.	OMV PETROM S.A	Jud. Ilfov, București, str. coralilor, nr.22
62.	P.F. MAGYARI LASZLO	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Teilor, nr.45
63.	PET INVEST KFT	Szekesfehervar, Vorosmarty ter, nr.1

64.	PF BORZ CORINA	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Lăureni, nr. 30b
65.	PFA BIRO JOZSEF ATTILA	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. p-ta Bocskai Istvan, nr. 44
66.	PFA CSIZMADIA ARPAD	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Bisericii, nr. 23
67.	PFA KACSO GABRIELLA ZSUZSANNA	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Pța. Bocskai Istvan, nr. 34
68.	PFA KAKASI MATILD	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Bisericii, nr. 35
69.	PFA MARTON Z ZOLTAN	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Pompierilor 1a, nr. 1a
70.	PFA SIKLODI ERZSEBET	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. morii, nr. 18/a
71.	PFA SIKLODI FERENC LAJOS	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. dumitresti, nr. 68a
72.	PFA TOKES TUNDE	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Bocskai Istvan, nr. 23
73.	PFA BORBELY ENIKO	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Teilor, nr. 44, bl. 103, sc. c, ap. 2
74.	PFA KUTASI ERIKA	Jud. Miercurea Nirajului, nr.
75.	PFA SZOCS ALBERT	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr. 90
76.	PFA VERESS AGNETA	Jud. Mureș, Lăureni, str. Lăureni, nr. 30c
77.	PROELECTRIC SRL FILIALA LĂURENI	Jud. Mureș, Lăureni, nr. 68c
78.	PROFI ROM FOOD SRL	Jud. Timis, Timisoara, Calea Sever Bocu, nr. 31
79.	RAIFFEISEN BANK SA	Jud. Ilfov, București, str. calea floreasca, nr. 246c, et. 4
80.	RCS & RDS S.A.	Jud. Ilfov, București, str. staicovici, nr. 75
81.	REDOXIM SRL	Jud. Timis, Ghiroda, str. calea lugosului, nr. 3
82.	REST DOEL SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Nirajului, nr. 1
83.	ROD OPTICA SRL	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str. muncitorilor, nr. 3, ap. 1
84.	ROLIPALM SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Bocskai Istvan, nr. 29
85.	ROMTELECOM S.A	Jud. Ilfov, București, str. Pța. presei libere, nr. 3-5, et. 10
86.	ROZALY 2007 SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. plopilor, nr. 13
87.	S.C ERMA PROD COM S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. santana nirajului, nr. 1
88.	S.C PHARMACON S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Pța. Bocskai Istvan, nr. 4
89.	S.C TERACOTAS IMPEX S.R.L	Jud. Mureș, sardu nirajului, str. sardu nirajului, nr. 23
90.	S.C TEXICON S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr. 53
91.	S.C HIDROCONSTRUCȚIA S.A SUC. ARDEAL	Jud. Cluj, Cluj Napoca, str. Oașului, nr. 8-10
92.	S.C LEDINFO SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr.
93.	S.C OVM OIL SRL	Jud. Mureș, tarnaveni, str. cimpului, nr. 15
94.	S.C. IMP S.A	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str. Evreilor Martiri, nr. 4
95.	S.C. TOTH ALL ELECTRONICS SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr. 78
96.	S.C. GENESIS S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr. 164
97.	S.C. AGROTRANSCOM-EX S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr. 25
98.	S.C. ANIMECOM S.R.L.	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei - suspen., nr. 31
99.	S.C. AUTO VOLAN S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Nirajului, nr. 35
100.	S.C. BIFLORA S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Teilor, nr. 43, bl. 101, ap. 12
101.	S.C. CASALEMN CONS KALMAN S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. sântandrei, nr. 56/a
102.	S.C. DEBRECZENI CONSTRUCȚII S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. tampa, nr. 29
103.	S.C. DRUMURI SI PODURI S.A	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str. 8 martie, nr. 36a
104.	S.C. FANAR KUTI INVINPEX S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Nirajului, nr. 9

105.	S.C. FMC S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. sălciilor, nr.32
106.	S.C. IMPEX ELBOB NIRAJ S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Trandafirilor, nr.94/b
107.	S.C. ISTOICA IMPEX S.R.L	Jud. Mureș, vargata, str. mitrești, nr.1/a
108.	S.C. KERAMOS SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Nirajului, nr.26
109.	S.C. MALLORCA PRES S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Bisericii, nr.35
110.	S.C. MIKLOSI CROLUX S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. plopilor, nr.6
111.	S.C. MINIKER S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Teilor, nr.40
112.	S.C. MOBBEL ANTIQUE PRODUCT S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Santana Nirajului, nr.116/a
113.	S.C. NEMA PRODCOMSERV SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. semănătorilor, nr.
114.	S.C. ORIGO IMPEX S.R.L	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str. Cornești, nr.68/a
115.	S.C. REAT PREST S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. bereni, nr.129/a
116.	S.C. REFILL S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Pompierilor, nr.4
117.	S.C. REMIX PRES COM S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Nirajului, nr.31
118.	S.C. RIGPROD IMPEX S.R,L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Teilor, nr.44/4
119.	S.C. TIGER CUTTING TOOLS S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Trandafirilor, nr.3/8
120.	S.C. VARGA MEGA S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Gării, nr.5
121.	S.C. VARKO IMPEX S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Trandafirilor, nr.20
122.	S.C. BINALE STRATIFICATE S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr.76/a
123.	S.C. EHS S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Trandafirilor, nr.5/3
124.	S.C. FÖNIX MÖBEL S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. plopilor, nr.28/a
125.	S.C. ROPHARMA S.A- SUC TG. MUREȘ	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str. livezeni, nr.8
126.	S.C. TRAPIMPEX PALMIERUL S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Teilor, nr.38
127.	S.C.M IGIENA MUREȘ	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str. b-dul 1 dec. 1918, nr.30
128.	S.C.SURDOCFLY S.R.L SUSPENDAT	Jud. Mureș, Gălesti, str. Troita, nr.143
129.	S.F.T.-C.F.R S.A.	Jud. Ilfov, București, str. stefan stoica, nr.27
130.	SC AGROPROD SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. plopilor, nr.5
131.	SC AUTO SULI TIGER SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. p-ta Bocskai Istvan, nr.70
132.	SC BRECK SA	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Pompierilor, nr.1/a
133.	SC CCA CONSULT SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Pompierilor, nr.
134.	SC DENTORAD SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Bocskai Istvan, nr.1
135.	SC EXPIMTRAPSA TRANDAFIRUL S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Mureș, nr.29
136.	SC FARIKER SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr.53
137.	SC FARMACIA PRIMULA SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Bocskai Istvan, nr.52
138.	SC FORNACIRICCIARDI SRL	Jud. Mureș, targu Mureș, str. postei, nr.1
139.	SC KUMATRAF SRL RADIAT CU DATA DE 06.05.2016	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr.74
140.	SC LEXMOND IMPEX SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Trandafirilor, nr.10-12
141.	SC LORINFONET SRL	Jud. Mureș, vargata, nr.65
142.	SC ROZALY SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. plopilor, nr.13
143.	SC SIMERIK 2010 SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. semanatorilor, nr.24
144.	SC TAF - IF SRL	Jud. Harghita, Odorheiu Secuiesc, str. beclean, nr.210
145.	SC WORKS PRODINFO SRL	Jud. Harghita, ciumani, nr.278
146.	SC AGY TOP SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. liliacului, nr.2a
147.	SC ALL4PLAST RECYCLE SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. nagy lajos, nr.1

148.	SC ALPHA PED FOOD SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr.76a
149.	SC ANFEED SRL	Jud. Mureș, Corunca, str.bozeni, nr.60
150.	SC ANVERGO SRL	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str.evreilor martirii, nr.4
151.	SC BIORON SRL	Jud. Mureș, Maiad, str. Principală, nr.90
152.	SC BLUE CON SRL	Jud. Mureș, Vargata, str.griusor, nr.5
153.	SC BRIG VANSS SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Trandafirilor, nr.45
154.	SC BUGHUNTER CONS SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str.sintana, nr.128
155.	SC CAR PARTSALES SRL	Jud. Mureș, Galesti, nr.178
156.	SC CARPAT VAR SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Trandafirilor, nr.94a
157.	SC COMPANIA AQUASERV S.A	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str.kos karoly, nr.1
158.	SC CONSUMCOOP M.NIRAJ	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Pompierilor, nr.2
159.	SC CSABI HUNI SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Nirajului, nr.38
160.	SC CSAMBORGO GASTRO SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str.p-ta Bocskai Istvan, nr.44
161.	SC EDIFLOR SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str.liliacului, nr.2
162.	SC ERMA FLOWERS SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Pompierilor, nr.29a
163.	SC FLORANOVA SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str.Teilor, nr.44, bl.104, ap.7
164.	SC GROUPAMA ASIG S.A	Jud. Ilfov, București, str.mihai eminescu, nr.45
165.	SC GUMIREX SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str.liliacului, nr.13
166.	SC HANBEN TOYS SRL	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str.gh. doja, nr.125
167.	SC HIDROIZOLAȚII SRL	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str.petru maior, nr.5/2
168.	SC INDFLOOR MUREȘ SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str.sintana, nr.69
169.	SC JAKO PREST SERV SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr.77
170.	SC KOLOK DESIGN	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str.bdul 1848, nr.2
171.	SC M&M BAUTECHNIK SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str.sintana, nr.52
172.	SC MIDOLLA ORUM SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr.153
173.	SC NIMDAL SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str.Pța. Bocskai Istvan, nr.
174.	SC NIRAJ ACE BRAD SRL	Jud. Mureș, eremitu, nr.379a
175.	SC OGNALECRIS SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr.74
176.	SC PETINVEST TRANSILVANIA SRL	Jud. Mureș, corunca, nr.409
177.	SC PETRY RETAIL SRL	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str.pasaj scaricica, nr.1, ap.1
178.	SC PRIMER ELECTRO SRL	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str.progresului, nr.2
179.	SC PROELECTRIC SRL	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str.livezeni, nr.21/3
180.	SC PROMEDIVET SRL	Jud. Mureș, sovata, str.Teilor, nr.6
181.	SC RAMIN ART SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str.salcimilor, nr.10
182.	SC REW BEST CONSTRUCT SRL -D	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str.Moșuni, nr.2
183.	SC RIKY BALI S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str.sintana, nr.22
184.	SC ROGER RAVAL SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str.Moșuni, nr.139
185.	SC RUCO MUREȘ SRL	Jud. Mureș, acatari, nr.123 e
186.	SC SIMTEX SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str.Teilor, nr.21
187.	SC STEFALEX CONSTR SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str.timpa, nr.112
188.	SC TARGET RBI ASIG SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str.sintana, nr.60
189.	SC TIM KO BRUT SRL	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str.budiului, nr.83a
190.	SC TUIA SRL	Jud. Mureș, sinisor, nr.5
191.	SC VITANIRAJ SRL	Jud. Mureș, ernei, str.sacareni, nr.3a
192.	SC ZIRBENBAU MANUFATUR SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str.sat dimitresti, nr.30a
193.	SC. SERVAGROMEC MURES S.A	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr.76/a
194.	SC. KORNABOB S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Sântandrei, nr.94
195.	SCM NIRAJUL M- NIRAJULUI	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Pompierilor, nr.29
196.	SNGN ROMGAZ S.A SUC. MURES	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str.salcamilor, nr.23

197.	SNTGN TRANSGAZ S.A MEDIAS Exploatare teritoriala Cluj	Jud. Cluj, Cluj Napoca, str.crisului, nr.12
198.	SNTGN TRANSGAZ SA MEDIAS E.T. MEDIAS	Jud. Sibiu, Medias, str.george cosbuc, nr.29
199.	SOC.ELECTRICA DISTRIBUTIE TR.S- SDEE TG.MUREȘ	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str.calarasilor, nr.103
200.	STYLE TEXTIL SRL	Jud. Mureș, Târgu-Mureș, str.8 martie, nr.5 34
201.	TORELDO S.R.L	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str.Teilor, nr.44, ap.5
202.	VOLKERTRANS SRL	Jud. Mureș, Miercurea Nirajului, str. Nirajului, nr.35

I.2.4 Turism

Datorită condițiilor prielnice practicării mai multor tipuri de turism, grație accesibilității ușoare a zonei și nu în ultimul rând mulțumită ospitalității locuitorilor, circulația turistică în microregiune este în ușoară creștere. Având în vedere condițiile geografice și naturale, partea mediană și în special partea superioară a Văii Nirajului sunt cele mai atractive din punct de vedere turistic, având un potențial turistic imens și doar parțial exploatat. Astfel, în prezent există câteva puncte de reper, **poluri turistice** în jurul cărora se concentrează o sumedenie de obiective de interes turistic și prin consecință în care se concentrează majoritatea ofertanților de servicii turistice (cazare, masă și programe). Acestea sunt Orașul Miercurea Nirajului, dar mai ales **zona Muntelui Bekecs**, satele **Călugăreni** și **Câmpu Cetății**.

Turismul de agrement și odihnă este practic una dintre cele mai răspândite în regiune, condițiile geografice fiind absolut favorabile acestui tip de turism.

Grație patrimoniului cultural material și imaterial **turismul cultural și religios** cunoaște o intensificare continuă în zonă. Astfel se poate constata un proces de integrare a programelor culturale din microregiune în oferta turistică a microregiunii. Menționăm doar câteva din cele mai importante și mai marcante evenimente culturale care au contribuit la dezvoltarea turismului cultural a microregiunii și al Orașului Miercurea Nirajului:

- ❖ **Festivalul Văii Nirajului** – Târgul Produselor Meșteșugărești, organizat anual în **Miercurea Nirajului**, fiind cel mai important și cel mai amplu eveniment cultural la nivelul microregiunii Valea Nirajului, atrăgând anual în jur de zece mii de vizitatori;
- ❖ manifestările culturale organizate de-a lungul întregului an în cadrul „**Teatrul Șură**” din **Călugăreni**, comuna Eremitu;
- ❖ **Festivalul de Dansuri Populare din Sâmbriaș**, comuna Hodoșa, eveniment cultural care a ajuns în 2014 la cea de a XVI-a ediție;
- ❖ **Zilele Bocskai** din orașul Miercurea Nirajului;
- ❖ **Târgul de produse locale din Gălești**;
- ❖ **Zilele Bekecs**, comuna Măgherani, eveniment în aer liber organizat anual pe vârful muntelui Bichiș;
- ❖ **Parada Baloanelor cu Aer Cald** organizat în satul Câmpu Cetății, comuna Eremitu.

Evenimentele de interes turistic din Orașul Miercurea Nirajului

- ❖ **Festivalul Văii Nirajului**
- ❖ **Zilele Bocskai**
- ❖ **Târgul săptămânal**
(în fiecare miercuri)
- ❖ **Expoziția de Agricultură și de Grădinărit**

În ceea ce privește **turismul religios**, având în vedere inventarul extrem de bogat al monumentelor istorice bisericesti, din care unele reprezintă chiar rarități pe plan național, se constată din cea în ce mai evident interesul manifestat al turiștilor în ceea ce privește vizitarea acestor obiective. **Complexul de clădiri** ai bisericii catolice din **Călugăreni** este unul dintre aceste obiective de interes turistic. Tot în comuna Eremitu se află și biserica catolică păstrând o raritate patrimonială de valoare excepțională: crucea lui Isus, sculptat în stil renascentist, salvat din Biserica reformată din cetate, din municipiul Târgu Mureș, în epoca reformei protestante. Un alt obiectiv de interes turistic este și **biserica unitariană din Sânvășii** (comuna Gălești), respectiv situl arheologic din biserică și din curtea ei sunt doar câteva din edificiile bisericesti de marcă de pe Valea Nirajului. (Pentru mai multe detalii v. lista monumentelor bisericesti, capitolul I.1.4)

Drumul Maria, care leagă locuri de pelerinaj dedicate Sfintei Maria din Centrul și Estul Europei (Mariazell – Austria, Máriapócs – Ungaria, Radna, Șumuleu Ciuc – România) trece prin microregiunea Valea Nirajului.

Turismul piscicol din județul Mureș se bazează în cea mai mare parte pe potențialul turistic a zonei Câmpul Cetății, respectiv păstrăvăriile aflate în localitate, în totalitatea lor fiind cea mai mare crescătorie de păstrăvi din România. Peisajul pitoresc, numărul mare a unităților turistice existente și nu în ultimul rând posibilitatea de practicare a pescuitului sportiv atât în formă naturală (în Nirajul mic), cât și în păstrăvăriile din zonă, oferă zonei un potențial turistic piscicol ridicat, chiar unic în județul Mureș și regiunile învecinate.

Turismul ecvestru cunoaște, de asemenea, o ușoară intensificare în ultima vreme. Înființarea fermei da cai la marginea orașului Miercurea Nirajului, cu posibilități de practicare sportului ecvestru, existența unui adevărat cult al acestui animal în microregiune (târgul de cabaline de la Hodoșa), reprezintă un potențial turistic ecvestru real în microregiune, fiind nevoie în să de activități de promovare și marketing mult mai eficiente în acest sens.

Cicloturismul este, de asemenea, în ușoară creștere, lipsa practicării masive a ei își are aceleași motive ca și subdezvoltarea turismului în general, respectiv lipsa programelor turistice sezoniale complete, unice, integrate, respectiv elaborarea unei oferte turistice comune pentru toate unitățile turistice din zonă, respectiv lipsa rețelei de colaborare și a relației de parteneriat între actorii implicați din microregiune. Se constată totuși anumite dezvoltări și în acest domeniu fiind marcate trasee de ciclism atât pe „Drumul sării”, cât și pe muntele „Bekecs”. Ultimele trasee au fost marcate de către Serviciul Public Județean SALVAMONT, urmând ca să fie identificate și coordonatele GPS și traseele să fie omologate.

Amenajarea liniei de cale ferată îngustă dezafectată care parcurge microregiunea Valea Nirajului în așa fel ca acesta să fie practicabilă ca și pistă ciclabilă ar da un impuls major cicloturismului și ar contribui la creșterea economiei turismului în microregiune.

Deși zona microregiunii Valea Nirajului este absolut favorabilă practicării **agroturismului**, acest tip de turism nu a evoluat comparativ cu intensificările a celorlalte ramuri turistice. Datorită lipsei de capital și a schimbărilor socio-economice din ultima vreme care au afectat puternic agricultura, în microregiune Valea Nirajului majoritatea gospodăriilor practică încă agricultura prin metode tradiționale. Acest fenomen influențează negativ eficiența acestui sector, dar în același timp creează premisele practicării agroturismului în regiune, respectiv posibilitatea comercializării unor produse agroalimentare tradiționale.

Datorită derulării a mai multor programe educaționale, de formare continuă, traininguri, etc. în ultima vreme se constată o intensificare spectaculoasă a **turismului educațional**.

În **complexul turistic "Pásztortúz"** din localitatea Sânvășii (comuna Gălești), în centrul cultural și de creație **"Teatrul Șură"** sau în **centrul de instruire** a asociației **Focus Eco Center din Adrianu Mic** (comuna Gălești) sunt organizate cu regularitate programe de instruire și programe educaționale pentru școlari și pentru adulți. Majoritatea programelor au caracter permanent (se organizează

periodic) altele având caracter ocazional. În localitatea Vărgata are loc anual evenimentul "Seminarul Șură", organizat de către **Universitatea Sapiientia, Comuna Vărgata, Asociația Focus Eco Center**, propunând activități de educație non formală respectiv workshopuri științifice inovative în mediu rural.

Pentru identificarea, inventarierea, valorificarea patrimoniului arhitectural rural vernacular de pe Valea Nirajului, o resursă neconvențională, "regenerabilă" și inovativă pentru creșterea durabilă a economiei rurale, din 2010 au loc acțiuni de sensibilizare, promovare și inventariere în cadrul **programului "Viitor în trecut"** în care sunt implicați atât sectoarele public și civil cât și locuitorii satelor ce dispun de un patrimoniu bogat de clădiri și porți tradiționale, un public țintă special fiind generația tânără, implicată în fiecare acțiune derulată.

În vederea promovării patrimoniului cultural și a ofertelor turistice ale comunei și a întregii microregiuni Valea Nirajului, în toamna anului 2015 s-a inaugurat în satul Eremitu, comuna Eremitu **Centrul de Informare Turistică** realizat din fonduri nerambursabile Europene de dezvoltare rurală LEADER respectiv din cofinanțarea asigurată de comuna Eremitu. }n clădirea construită în stil arhitectural tradițional lucrează doi angajați permanenți, se realizează materiale de promovare respectiv a intrat în funcțiune și un sistem electronic de management, promovare și valorificare a ofertelor turistice ale microregiunii.

În ceea ce privește dezvoltarea turismului pe teritoriul Văii Nirajului, menționăm proiectul aflat în stadiu de implementare la data întocmirii prezentei strategii (iulie-august 2020) "**RĂSCRUCI DE DRUMURI. COOPERARE ÎN DOMENIUL TURISMULUI PE VALEA NIRAJULUI**", investiție având valoarea totală de aproape 200.000 EUR, proiect în curs de implementare de către comuna Eremitu din fonduri proprii și cofinanțare din fonduri FEADR – Axa LEADER, care își propune următoarele obiective:

- interconectarea unor trasee turistice tematice ce se întind pe un spațiu transeuropean și cu o tradiție multiseclară, și anume VIA MARIAE (Drumul Maria) respectiv DRUMUL SĂRII cu trasee turistice tematice locale – POTECA FRANCISCANILOR, POTECA CETĂȚII și POTECA VITYAL într-o rețea microregională;
- crearea și dezvoltarea unor situri/locații care se află la puncte în care se intersectează traseele turistice tematice, locații care și în momentul actual reprezintă un punct de interes turistic și care în urma dezvoltării/creării vor constitui un "NOD – HUB" turistic, un reper turistic și cultural proeminent pe harta turistică a microregunii, fiind punct de sosire și de plecare pentru turiști, constituind o destinație turistică de sine stătătoare dar care în același timp va orienta, va trimite vizitatorii înspre celelalte HUB-uri turistice de pe teritoriu;
- crearea unor spații expoziționale interactive și multifuncționale de interes turistic în satele Călugăreni și Câmpu-Cetății;
- valorizarea patrimoniului cultural material și imaterial local respectiv a patrimoniului natural de pe teritoriul Văii Nirajului și implicit conectarea microregiunii într-un circuit turistic național și internațional;
- facilitarea cooperării între actorii implicați în domeniul turismului pe teritoriul GAL Valea Nirajului

Probleme identificate din perspectiva turismului în Orașul Miercurea Nirajului:

Cu toate că microregiune dispune de un potențial turistic excelent, traficul turistic în zonă este scăzut, până la momentul de față nu s-a profitat la maxim de aceste posibilități. Pe piața turistică orașul Miercurea Nirajului se află pe o poziție superioară, deoarece ar putea oferi servicii și produse turistice complexe și atractive, condiție primară în ceea ce privește competitivitatea.

- nu există acțiuni integrate în vederea direcționării inițiativelor private în domeniul turistic
- se constată lipsa unor rețele locale de promovare și furnizare a acestor servicii, cu implicarea activă a populației, în special a femeilor și a tinerilor;
- nu există programe turistice sezonale complete și integrate care ar include toate unitățile turistice din zonă;
- se constată lipsa unui parteneriat stabil între actorii implicați în activități economice din orașul Miercurea Nirajului.

Direcții posibile de dezvoltare

Este nevoie de dezvoltarea agroturismului, a turismului de agrement, ca alternativă pentru reorientarea unora dintre gospodarii și de obținere a veniturilor suplimentare.

Este nevoie de idei, acțiuni și proiecte inovative în domeniul turistic, în vederea diversificării activităților în acest segment.

Este nevoie de elaborarea unor programe turistice sezonale complete, unice, integrate și comune pentru toate unitățile turistice din zonă, este nevoie de formarea unui parteneriat între actorii implicați din microregiune.

Este nevoie de coordonarea la nivel microregional a activităților de marketing și promovare în vederea integrării tuturor operatorilor, obiectivelor, a programelor și a lanțurilor de valori existente în zona orașului Miercurea Nirajului, precum și în vederea realizării unui „brand turistic” unic și integrat la nivelul microregiunii.

Oferta turistică competitivă, de bună calitate, se bazează pe caracteristicile Orașului Miercurea Nirajului. Orașul dispune de atracții culturale și naturale excepționale, care ar putea fi un pol de dezvoltare.

În acest scop, **Orașul Miercurea Nirajului își propune următoarele direcții/proiecte de dezvoltare** cu efect direct asupra dezvoltării economiei turismului:

- 1. Înființare muzeu/centru expozițional multifuncțional local și microregional**
- 2. Construire complex de agrement și wellnes cu piscină interioară și exterioară**
- 3. Construire complex sportiv multifuncțional**
- 4. Înființare pistă ciclabilă pe traseul căii ferate înguste care traversează orașul și microregiunea Valea Nirajului**
- 5. Înființare centru de echitație și călărie sportivă**
- 6. Organizarea de evenimente culturale anuale și în mod special susținerea și organizarea Festivalului Văii Nirajului**

I.3. Servicii pentru populație și infrastructuri medico-sociale

Serviciul de sănătate precum și cel al educației sunt un puncte vulnerabile ale societății românești care necesită politici și programe bine concepute pentru dezvoltarea acestora. Carta Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene, articolul 33 definește accesul la serviciile medicale pentru toți cetățenii UE ca fiind: „dreptul de acces la serviciile medicale preventive și dreptul de a beneficia de tratament medical” (Health and Care in an Enlarged Europe, 2003: 1). Cu toate acestea, accesibilitatea redusă la asistența medicală sau lipsa acesteia în mai multe localități rurale face dificilă asigurarea acestui drept fundamental în România.

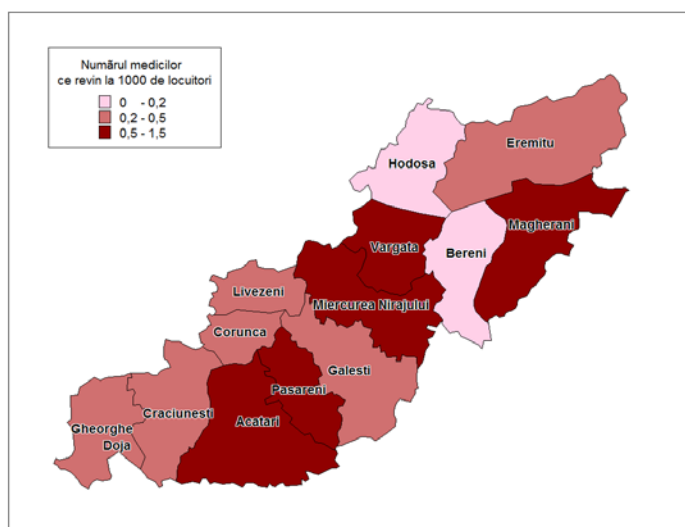
Actualul sistem al asistenței medicale nu corespunde necesităților reale ale populației. Sunt defavorizați în mod special locuitorii satelor mici. În aceste localități starea de sănătate a populației este și mai precară, iar durata medie de viață este mai scurtă. Probabil că aceasta este unul dintre cauzele faptului că în Regiunea Centru, respectiv în județul Mureș durata medie de viață este cea mai scurtă din România. Cea mai mare unitate sanitară din microregiune este spitalul din Miercurea Nirajului.

Serviciul de sănătate precum și cel al educației sunt un puncte vulnerabile ale societății românești care necesită politici și programe bine concepute pentru dezvoltarea acestora. Carta Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene, articolul 33 definește accesul la serviciile medicale pentru toți cetățenii UE ca fiind: „dreptul de acces la serviciile medicale preventive și dreptul de a beneficia de tratament medical” (Health and Care in an Enlarged Europe, 2003: 1). Cu toate acestea, accesibilitatea redusă la asistența medicală sau lipsa acesteia în mai multe localități rurale face dificilă asigurarea acestui drept fundamental în România.

Starea de sănătate a populației poate fi determinată atât de accesul la sănătate cât și de accesul la serviciile medicale. Dacă în primul caz accesul la sănătate depinde de o serie de factori, precum factorii genetici (moștenirea unor boli), de mediu (starea mediului înconjurător, poluări intense în zonele puternic industrializate), de dezvoltarea economică și de factorii socio-culturali (condiții de locuit), accesul la serviciile de sănătate este influențat aproape în totalitate de organizarea sistemului sanitar.

Problemele cele mai mari apar cu precădere în cazul populației din localitățile rurale cu acces limitat la serviciile de sănătate, multe localități neavând acces nici măcar un medic de familie. În această categorie intră comuna Bereni, unde lipsa cabinetelor medicale de familie îngreunează și mai mult situația populației din satele aparținând comunei respective, având în vedere gradul de îmbătrânire a comunității cu o nevoie în creștere cu privire la proximitatea unei unități sanitare.

Luând în considerare repartiția teritorială a cabinetelor medicale de familie pe teritoriul microregiunii Valea Nirajului, în 2013 existau în totalitate 18 cabinete în proprietate publică și 2 cabinete private. Dintre cabinetele publice 4 se regăseau în orașul Miercurea Nirajului, 3 în Acățari, 2 în comunele Eremitu și Măgherani și câte unul în restul comunelor, cabinetele private fiind prezente în comunele Corunca și Crăciunești.

Numărul medicilor ce revin la 1000 de locuitori, 2012

Sursa: Tempo Online

În ceea ce privește numărul medicilor ce revin la 1000 de locuitori, este important de menționat faptul că acest indice a avut o evoluție descendentă în ultimele decenii, scăzând de la un număr de 1,22 medici ce revin la 1000 de locuitori înregistrat în anul 1990 la 0,53 medici în anul 2012, valoare cu care microregiunea Văii Nirajului rămâne cu mult sub media națională (1,9) dar mai ales sub cea județeană (3,07). Această situație se poate explica nu doar prin lipsa unităților sanitare din zonă - ceea ce atrage după sine și deficiența personalului medical - dar este și o consecință a

caracteristicilor mediului analizat, având în vedere valorile indicelui care în localitățile rurale sunt mult mai modeste în comparație cu cele din mediul urban. Astfel, distribuția teritorială a personalului medical este extrem de neuniformă, într-o situație mai avantajoasă aflându-se doar comunele Acățari și Măgherani, alături de orașul Miercurea Nirajului unde numărul medicilor la 1000 de locuitori este supraunitar, pe când satele aparținând comunelor Bereni și Hodoșa nu sunt deservite de niciun medic.

Din punctul de vedere al sistemului de sănătate orașul Miercurea Nirajului este într-o situație avantajoasă. Existența spitalului oferă avantaje pentru locuitorii orașului, dar și pentru locuitorii comunelor din microregiune. Spitalul deservește populația cu satele arondate. Numărul de angajați al spitalului este 44 din care: 7 medici, 4 medici rezidenți, 1 farmacist, 17 asistenți medicali, 7 infirmiere, 4 îngrijitoare, 4 personal TESA. În spital funcționează trei secții: boli interne, pneumologie și pediatrie. Există un laborator de analize și o radiologie.

Spitalul Sovata-Niraj, înființat prin Hotărârea de Guvern nr.540 din 25 mai 2011, este o unitate sanitară cu paturi, cu personalitate juridică, aflată în rețeaua sanitară a Consiliului Local al Orașului Sovata, cu sediul în orașul Sovata, str.Principală nr.156, județul Mureș. Spitalul Sovata-Niraj s-a înființat în urma comasării prin fuziune a Centrului de Sănătate Sovata, cu sediul în localitatea Sovata, unitate sanitară publică cu personalitate juridică, cu Centrul de Sănătate Miercurea-Nirajului. Ca efect al comasării, Centrul de Sănătate Miercurea-Nirajului s-a reorganizat ca secție exterioară, structură fără personalitate juridică în cadrul Spitalului Sovata-Niraj.

Spitalul Sovata-Niraj se află la limita de județ Mureș-Harghita, în imediata apropiere a salinei Praid, deservind un număr de aproximativ 25.000 de locuitori ai orașului Sovata și zonele limitrofe, cu pondere relativ crescută a populației de peste 65 ani. Morbiditatea este cea caracteristică pentru populația adultă și vârstnică, principalele cauze de internare fiind afecțiunile cardio-vasculare, afecțiunile căilor respiratorii, afecțiunile degenerative osteo-articulare, diabetul zaharat cu sau fără complicații.

Secția exterioară se situează în centrul orașului Miercurea-Nirajului într-o clădire monobloc, asigurând asistență medicală de specialitate medicină internă pentru populația din oraș și mai multe localități limitrofe, deservind în jur de 23.000 de locuitori.

Structura organizatorică a spitalului din Miercurea Nirajului:

- Compartiment medicină internă - 8 paturi
- Compartiment pediatrie - 6 paturi
- Laborator analize medicale
- Laborator radiologie și imagistică medicală
- Microstație de ambulanță
- Punct de farmacie
- Aparat funcțional

În oraș pe lângă serviciile de sănătate oferite de spital, există și medici de familie, dispensare dentare, farmacii conform tabelelor de mai jos.

Denumire	Nume doctor	Telefon
CMI DR.TOKES ENDRE	TOKES ENDRE	0265-586087
CMI DR.POP VIORICA	POP VIORICA	0749-222603
CMI DR.POP SORIN	POP SORIN	0753-434261
CMI DR.PAP GYORGY	PAP GYORGY	0265-576020

Medici dentiști din orașul Miercurea Nirajului

CMI DR. KOCSIS ZSUZSANNA

SC „DENTORAD” SRL MIERCUREA NIRAJULUI

La Miercurea Nirajului există un punct de lucru al SMURD. În județul Mureș, ISU are cinci subunități. La acestea se adaugă Garda de Intervenții de la Miercurea Nirajului și alte două puncte de lucru, la Râciu și Deda.

La Miercurea Nirajului lucrează 13 paramedici voluntari și 20 de pompieri care au la dispoziție două autospeciale de intervenție cu apă și spumă.

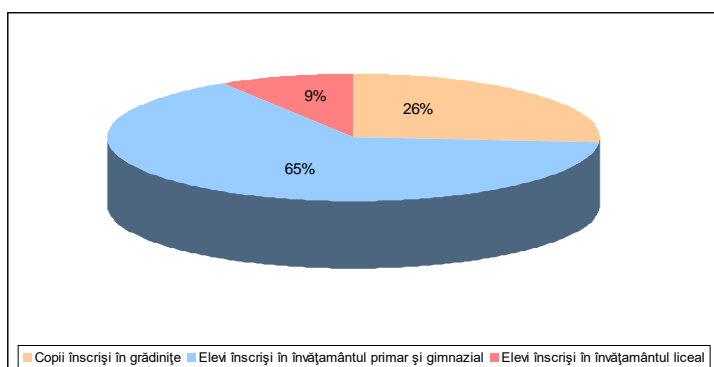

Noul punct de lucru asigură intervenția mult mai rapidă a echipajelor în cazurile de urgență. Mașinile ajung în 8 minute.

I.4. Activități sociale și instituții locale

I.4.1 Educație, formare, cultură

În ceea ce privește **sistemul de învățământ** – și implicit educația – este cel mai important mijloc de apărare împotriva sărăciei, de evitare a capcanei excluderii sociale și principalul instrument pentru participarea în totalitate a populației la viața socio-economică (Neagu, 2006). Rolul educației devine cu atât mai important, cu cât o țară, o regiune vrea să atingă un nivel de dezvoltare mai ridicat. De asemenea cu cât dezvoltarea economică, tehnologică este mai ridicată, cu atât crește rolul și importanța școlilor. O populație având cunoștințe vaste poate realiza inovări pentru a se adapta mult mai ușor la condițiile economice în schimbare.

Elevii înscriși la diferite nivele de învățământ în anul 2012

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online

8,8% în învățământul liceal. Consecință a evoluțiilor demografice din ultimii ani, caracterizate prin scăderea populației și prin amplificarea migrației externe, numărul elevilor a înregistrat o reducere continuă în cazul majorității formelor de învățământ. Astfel, din anul 2007 și până în anul 2013 numărul total al elevilor înscriși în sistemul de învățământ s-a redus de la 5363 la 5150 (cu 4%).

Pentru a primi o imagine mai complexă asupra situației învățământului de pe teritoriul GAL Valea Nirajului, urmează o analiză a evoluției populației școlare, a personalului didactic precum și a infrastructurii de învățământ.

În anul 2012 26% din totalul copiilor din sistemul de învățământ erau înscriși în grădinițe, 65,2% în învățământul primar și gimnazial și

Contingentul de copii înscriși în grădinițe înregistrează o descreștere treptată, numărul lor scăzând de la 1589 la 1337 (15,9%) în aceeași perioadă. În schimb, în cazul elevilor înscriși la învățământul primar și gimnazial se observă o creștere însemnată, numărul lor crescând de la 3301 la 3358 (1,7%), fapt ce se datorează creșterii numărului elevilor înscriși la învățământul primar, cel gimnazial arătând o scădere accentuată. Observăm, de asemenea creșterea interesului elevilor pentru licee și școli postliceale în defavoarea școlilor profesionale (o creștere de 2,8%).

Această tendință poate fi interpretată ca și o îmbunătățire a gradului de conștientizare asupra importanței studiilor medii în vederea facilitării accesului la studii superioare.

La nivel de comune, cea mai drastică scădere a numărului elevilor înscriși în diferite forme de învățământ se observă în comunele Gălești (-22%) și Bereni (-14,5%), pe când o evoluție mai favorabilă s-a înregistrat în comunele Corunca (16,8%) și Livezeni (5,6%). După cum s-a specificat în capitolele anterioare, toate aceste evoluții sunt stigmatizate de situația demografică a localităților, de îmbătrânirea accentuată a unor comunități mai izolate sau de o evoluție mai favorabilă a grupelor de vârste în favoarea tinerilor.

În privința numărului personalului didactic care lucrează în unitățile de învățământ din microregiunea Valea Nirajului observăm o scădere de 3,2% pe toate nivelurile de învățământ datorită restricțiilor impuse în ultima vreme în privința posibilității agregării claselor și a restrângerii tot mai accentuate a locurilor pentru cadrele didactice, cea mai drastică scădere putându-se observa în comuna Gheorghe Doja (-25%), precum și în comunele Măgherani (-16,7%) și Bereni (-15,8%). În contrast, în comunele Acățari, Eremitu și Miercurea Nirajului numărul cadrelor didactice a crescut cu aproape 5%.

Analizând numărul elevilor ce revin unui cadru didactic, se pot observa și aici discrepanțe semnificative: dacă în comunele Hodoșa, Bereni și Acățari un cadru didactic îi revin 9 elevi, în comuna Gheorghe Doja acest indice este aproape dublu, numărul elevilor pe cadru didactic crescând la 17.

Prin definiție, instituțiile de învățământ sunt reprezentate de grădinițe, școli primare și gimnaziale, licee și universități. În privința repartizării teritoriale a unităților de învățământ, pe teritoriul GAL Valea Nirajului se observă o distribuție aproape egală chiar dacă numărul acestora s-a redus continuu din 1992 până în 2013 de la 109 de unități școlare la 14. În prezent fiecare comună din cadrul unității teritoriale analizate dispune de cel puțin o școală primară și una gimnazială, în afara orașului Miercurea Nirajului, unde, pe lângă școala gimnazială mai există și un liceu, denumit Grupul școlar "Bocskai István". La acestea se mai adaugă și Facultatea de Științe Tehnice și Umaniste din cadrul Universității Sapiientia din Târgu Mureș, care se află în localitatea Corunca. Cele două instituții de învățământ superior din microregiune reprezintă o valoare adăugată semnificativă în ceea ce privește sistemul de învățământ local, respectiv un avantaj excepțional față de celelalte microregiuni, determinând în mod absolut favorabil competitivitatea zonei pe plan educațional și socio-cultural (PDL Miercurea Nirajului).

Chiar dacă capacitatea instituțiilor de învățământ existente depășește cu mult nevoile populației, calitatea educației este încă redusă, pe de o parte din cauza slabei dotări a infrastructurii educaționale, iar pe de altă parte, datorită nivelului de pregătire sau experiența profesorilor. Cu toate că în ultimii ani au existat preocupări legate de îmbunătățirea infrastructurii educaționale, atât din fonduri bugetare, cât și cu ajutorul numeroaselor programe cu finanțare europeană (fonduri de preaderare precum și Fonduri Structurale) și din partea Băncii Mondiale, situația infrastructurii școlare rămâne încă precară. Principala problemă în cazul majorității unităților de învățământ o reprezintă degradarea clădirilor și slaba lor dotare tehnică, ceea ce nu permite crearea condițiilor optime pentru realizarea unui proces educațional adecvat și eficient, majoritatea școlilor având nevoie de renovări, mobilier, utilități de bază și material didactic. De asemenea tehnologia IT, echipamentele hardware și software sunt rar întâlnite în cadrul școlilor din spațiul rural,

echipamentele necesare formării profesionale sau pentru ucenici sunt învechite sau lipsesc complet, în timp ce atragerea personalului calificat în zonă rămâne în continuare dificilă (PDL Miercurea Nirajului).

În anul 2013 infrastructura educațională a microregiunii dispunea de următoarele dotări:

- 240 săli de clase
- 33 laboratoare
- 11 săli de gimnastică
- 3 ateliere școlare
- 6 terenuri de sport
- 544 PC-uri

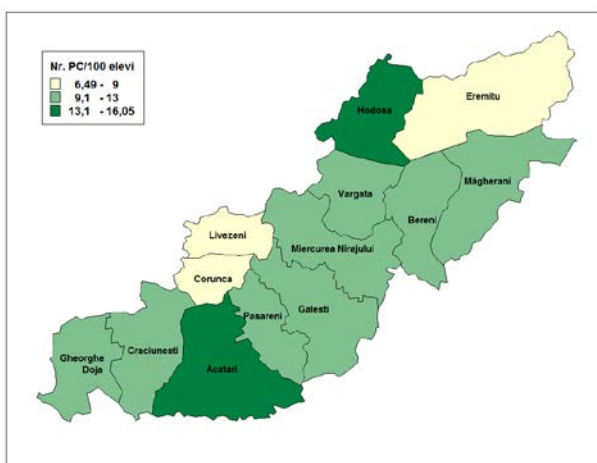
În privința dotărilor, în ultimii ani se remarcă o scădere a numărului sălilor de clase cu 9,8%, a sălilor de gimnastică cu 27%, iar datorită cererii tot mai reduse pentru școlile profesionale, numărul atelierelor școlare s-au redus cu 57%. Numărul terenurilor de sport a rămas neschimbat iar o creștere substanțială se remarcă în cazul laboratoarelor școlare, numărul acestora crescând cu 50% față de anul 2007, pe când numărul PC-urilor aproape că s-a triplat.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Săli de clasă	266	249	225	229	227	234	240
Laboratoare	22	22	20	25	30	29	33
Săli de gimnastică	15	19	14	17	12	11	11
Ateliere școlare	7	5	3	4	4	4	3
Terenuri de sport	6	6	5	7	6	6	6
Nr-ul PC-urilor	172	316	416	457	502	518	544

Sursa: Institutul Național de Statistică. Baza de date Tempo Online

Cele mai mari discrepanțe apar în privința dotării școlilor în materie de echipamente IT&C: dacă în comunele Acățari și Gălești găsim peste 13 PC-uri ce revin la 100 de elevi, în localitățile Bereni, Livezeni sau Eremitu numărul acestora rămâne sub numărul de 8 PC-uri la 100 de elevi. Desigur, această evoluție depinde în mare măsură și de numărul elevilor înscriși la învățământul liceal și

gimnazial, mai ales dacă avem în vedere faptul că în ultimii ani, în unele comunități mai îmbătrânite (ca de exemplu Hodoșa sau Păsăreni) numărul copiilor a scăzut semnificativ. Din cauza acestui fenomen rata PC-urilor ce revin la 100 de elevi în aceste comune a ajuns să fie mult mai ridicat în comparație cu comunele unde evoluția numărului elevilor înscriși la învățământ a fost mai favorabilă. Totuși, datorită programelor de finanțare și a fondurilor atrase de comunitățile locale pentru îmbunătățirea infrastructurii educaționale, școlile din valea microregiunii Niraj sunt într-o situație oarecum mai favorabilă în comparație cu media națională, având în vedere numărul de 10,1 PC-uri ce revin la 100 de elevi în comparație cu nivelul național sau cel județean, unde acest număr

Repartiția teritorială a numărului PC-urilor ce revin la 100 de elevi în anul 2012

Tempo Online

este sub 10%.

În concluzie, în cazul infrastructurii educaționale mai sunt necesare o serie de investiții, mai ales în ceea ce privește renovarea și îmbunătățirea imobilelor existente. În condițiile demografice actuale

cea ce amenință cel mai mult sistemul de învățământ este numărul tot mai redus al copiilor înscriși, fenomen ce – în lipsa unor intervenții adecvate gândite pentru a contracara acest proces – va conduce treptat la un val de desființări ale școlilor existente.

În ceea ce privește învățământul preșcolar, existența sau dimpotrivă inexistența grădinițelor reprezintă linia de demarcație în dezvoltarea localităților rurale (Enyedi, 1993), argumentând faptul că numărul acestora este un indice foarte important în analiza dezvoltării comunităților, putând contribui la ridicarea și dezvoltarea acestora pe termen lung. Din punct de vedere pedagogic, importanța unităților preșcolare este indiscutabilă, deoarece aici se generalizează primele forme ale comportamentului social și se pun bazele cunoștințelor care urmează a fi acumulate mai târziu. Dezvoltarea învățământului primar și gimnazial poate contribui mult la dezvoltarea dorinței de învățare a indivizilor dacă aceasta funcționează în mod optim: dacă distanța localităților față de aceste unități de deservire este mică, legăturile de transport sunt bine concepute. În aceste situații nu este importantă înființarea noilor unități școlare. Acele sate care în acest fel sunt legate de centrele comunale nu mai sunt într-o situație dezavantajată multiplă (Enyedi, 1993). Probleme apar la acele localități unde lipsa rețelelor de transport îngreunează accesul populației/elevilor la diferitele unități de învățământ, ceea ce poate contribui la abandonul școlar la o vârstă fragedă. Totodată, creșterea calității învățământului din mediul rural atât prin asigurarea profesorilor titulari cât și prin creșterea bugetului învățământului este pe termen lung mult mai importantă decât investițiile suplimentare în reconversie profesională, în asigurarea diferitelor ajutoare sociale pentru menținerea forței de muncă. Din această cauză în viitor o atenție sporită va trebui acordată programelor pentru susținerea creșterii accesibilității la sistemul de învățământ în vederea reducerii inegalităților existente și combaterea fenomenului de abandon școlar.

În final, pentru a reda o imagine de ansamblu asupra dezvoltării sociale din microregiune, facem apel la un instrument specific și adecvat, **Indicele de Dezvoltare Socială a Localităților (IDSL)**, care ia în calcul scorul factorial al unui număr de șapte indicatori (nivelul de educație, vârsta medie, speranța de viață, numărul de autoturisme la mia de locuitori, suprafața medie a locuinței, consumul de gaze pe cap de locuitor, categoria de mărime a localității) permite compararea în timp a variațiilor privind dezvoltarea umană a unităților administrativ-teritoriale. Pentru localitățile microregiunii Valea Nirajului, valoarea IDSL variază între 29 și 92, putând găsi astfel atât comune, orașe sărace, cât și comune dezvoltate. În prima categorie intră comunele Măgherani (cu o valoare a IDSL de numai 29) și Hodoșa (44), în a doua categorie, cu cel mai ridicat nivel al Indicelui de Dezvoltare Socială se înscrie comuna Corunca (92). Totodată trebuie menționat faptul că orașul Miercurea Nirajului, deși a obținut un scor de 73, la nivel național se încadrează doar în categoria orașelor sărace.

Indicele de Dezvoltare Socială a Localităților

Comune	IDSL	IDSL grupări
ACĂȚARI	58	comune dezvoltare
CRĂCIUNEȘTI	64	comune dezvoltare
EREMITU	45	comune mediu dezvoltate
GĂLEȘTI	54	comune mediu dezvoltate
GHEORGHE DOJA	61	comune dezvoltare
HODOȘA	44	comune sărace
LIVEZENI	67	comune dezvoltare
MĂGHERANI	29	comune sărace
ORAȘ MIERCUREA NIRAJULUI	73	orașe sărace
PĂȘĂRENI	55	comune mediu dezvoltate
VĂRGATA	53	comune mediu dezvoltate
CORUNCA	92	comune dezvoltare
BERENI	49	comune mediu dezvoltate

Sursa: <https://sites.google.com/site/dumitrusandu/bazededate>

Se poate observa că elevii din localitățile mici au șanse reduse pentru continuarea studiilor, dintre ei foarte puțini reușesc să continue studiile la universități. Cauzele fenomenului sunt imputabile atât proceselor socio-economice, cât și nivelului educației în localitățile mici.

În ceea ce privește situația educației publice, copii de etnie rromă se confruntă cu dezavantaje concrete. Nivelul scăzut al condițiilor de viață, veniturile scăzute influențează condițiile de frecvență a școlii. Astfel abandonul școlar în cazul rromilor este mult mai ridicat decât media pe țară.

Accesul la educație este îngreunată și copiilor cu nevoi speciale. Accesul lor este limitat de numărul redus al cadrelor didactice calificate, lipsa infrastructurii speciale, precum și integrarea lor dificilă.

Cu toate că unul dintre cele mai importante principii ale noului sistem educațional este adaptarea la nevoile pieței, precum și învățarea pe tot parcursul vieții, competențele și aptitudinile asigurate de sistemul actual nu corespund acestor nevoi. Este neapărat necesară reformarea sistemului educațional. Cu toate că a fost preconizată creșterea efectivelor, această creștere nu este mai mare de 10 %. Situația efectivelor arată astfel:

Situația educației în Orașul Miercurea Nirajului

Sistemul educațional al orașului Miercurea Nirajului este format din instituții preșcolare, instituții de învățământ primar, gimnazial și liceal. Grădinița desfășoară activitatea în regim de program normal, respectiv prelungit. La grădinița cu program prelungit se lucrează în două schimburi și se oferă în afara activității instructiv-educative și trei mese pe zi, precum și program de relaxare prin somnul de zi, alte activități specifice.

Grădinițe în orașul Miercurea Nirajului

- Grădiniță cu Program Normal Sîntandrei
- Grădiniță cu Program Normal Sîntana
- Grădiniță cu Program Normal Dumitrești
- Grădiniță cu Program Normal Tîmpa
- Grădiniță cu Program Normal Șardu Nirajului
- Grădiniță cu Program Normal Lăureni
- Grădiniță cu Program Normal Moșuni

Învățământul primar:

- Școala Primară Sîntandrei
- Școala Primară Sîntana
- Școala Primară Dumitrești
- Școala Primară Tîmpa
- Școala Primară Moșuni
- Școala Primară Lăureni

La Grădinița cu program prelungit, numărul copiilor în ultimii ani a rămas aproape neschimbat. Activitatea didactică se desfășoară în 8 săli cu 6 cadre didactice.

Învățământul gimnazial

- Școala Generală Deak Farkas, Miercurea Nirajului
- Școala Generală Șardu Nirajului La cele două școli primare din Miercurea Nirajului se poate observa o creștere a numărului de elevi, la una dintre școlile primare și la școala gimnazială a rămas aproape neschimbat numărul de elevi. La Școala Gimnazială din Miercurea Nirajului

paralel cu creșterea numărului de copii, a avut loc o scădere a numărului sălilor de clasă. Numărul de calculatoare a rămas neschimbat în ultimii 6 ani. La grădinițe însă numărul copiilor este în scădere.

Învățământul liceal

În Orașul Miercurea Nirajului funcționează **Liceul Teoretic Bocskai Istvan**. Conform datelor furnizate de către Primăria Orașului Miercurea Nirajului, situația efectivelor de elevi se prezintă astfel:

LICEU		ȘCOALĂ PROFESIONALĂ		ÎNV. POSTLICEAL		SERAL	
CLASA	NR. ELEVI	CLASA	NR. ELEVI	CLASA	NR. ELEVI	CLASA	NR. ELEVI
IX A	19	IX C	30	I	29	XI CDS	25
IX B	17	IX D	31	II	21		
X A	18	X C	28				
X B	22	X D	21				
XI A	16	XI C	24				
XI B	20	XI D	18				
XII A	23						
XII B	21						
TOTAL	156		152		50		25

În ultimii ani a scăzut numărul de copii la liceul teoretic, dar datorită creșterii numărului de profile, a crescut numărul și gradul de calificare al cadrelor didactice.

Un rol important din punct de vedere al sistemului de învățământ din orașul Miercurea Nirajului a avut **Filiala Universității Corvinus din Budapesta, Facultatea de Horticultură**, care a fost înființată în anul 1993. Ultima promoție își va termina studiile în anul 2016. Prezența acestei forme de învățământ a avut un efect pozitiv asupra dezvoltării economice a orașului Miercurea Nirajului.

Analizând nivelul de instruire a locuitorilor orașului, se poate observa ponderea mai mare a persoanelor de sex feminin la persoanele cu studii universitare, iar la nivel liceal și profesional numărul bărbaților este mult mai mare.

Din datele statistice referitor la nivelul de instruire a populației, se poate observa că 6,77% din populația stabilă de peste 10 ani a orașului are studii superioare, 3,09% studii postliceale, 34,61% din populația stabilă de peste 10 ani a orașului are numai studii gimnaziale, 13,63% are numai studii primare, 3,05% sunt fără școală și există 43 de analfabeți.

În ultimii ani s-a pus un accent deosebit pe dezvoltarea infrastructurii educaționale a orașului Miercurea Nirajului. Astfel, a avut loc renovarea clădirilor școlilor din localitatea Miercurea Nirajului, precum și clădirile școlilor din satele Lăureni și Moșuni.

Totodată a avut loc reabilitarea, modernizarea și etajarea la Grupul Școlar Bocskai Istvan din Miercurea Nirajului, reabilitarea și extinderea grădiniței și a școlii primare de pe strada Sîntana (200 mp), modernizarea, reabilitarea Școlii Primare din Tîmpa, reabilitarea și modernizarea Școlii Primare din Dumitrești (200mp), modernizarea producerii energiei termice la Grupul Școlar Bocskai Istvan din Miercurea Nirajului.

I.4.2 Societatea civilă

Nr.	Denumirea	Domeniul de activitate
1.	Asociația Breckner Gusztav Baráti Társaság	Motociclism
2.	Asociația Corală Bocskai István Dalkor	Cultură
3.	Asociația de Dans Bekecs Táncegyüttes	Cultură
4.	Asociația Kerecsen	Promovarea valorilor locale
5.	Asociația Pescarilor Sportivi Valea Nirajului	Pescuit și protecția mediului
6.	Asociația Sportivă Miercurea Nirajului	Sport
7.	Asociația Tinerilor din Miercurea Nirajului - NYISZ	Promovarea valorilor locale
8.	Asociația Titan	Social-umanitar
9.	Clubul Sportiv Miercurea Nirajului	Sport
10.	Fundația Bocskai István	Învățământ
11.	Fundația Pro Sport	Sport
12.	Fundația Remedium	Sănătate
13.	Asociația Pro Familia	Social
14.	Asociația Crescătorilor de Ovine	Agricultură
15.	Asociația Crescătorilor de Bovine	Agricultură
16.	Asociația Crescătorilor de Albine	Agricultură
17.	Asociația Microregiunea Valea Nirajului	dezvoltare microregională
18.	Asociația LEADER Valea Nirajului	dezvoltare rurală
19.	Asociația pentru Beu	cultură

Asociațiile desfășoară o activitate intensă și conlucrează strâns cu autoritățile locale, instituțiile de învățământ în vederea organizării unor evenimente culturale, educative și sportive respectiv asigură servicii sociale populației în vârstă.

Prin calitatea și numărul programelor oferite se evidențiază două asociații din Miercurea Nirajului:

Asociația Corală „Bocskai István”, înființată în anul 1929 și care a funcționat până în anul 1945. După anul 1945 au fost mai multe încercări de a restabili în orașul Miercurea Nirajului această mișcare culturală.

Încercările s-au fructificat prin înființarea în anul 1988 a corului feminin al căminului cultural. În 1991 acest cor, a reînființat Asociația Corală „Bocskai István”. În ultimii 20 de ani corul a participat la peste mult de 250 de evenimente culturale: întâlniri, serbări, respectiv s-a organizat deja de 12 ori „Întâlniri ale corurilor” în orașul Miercurea Nirajului, la care participă anual peste 100 de coruri din mai multe

țări: România, Ungaria, Serbia, Slovacia.

Asociația de Dans Bekecs Táncegyüttes

În ultimul deceniu Asociația respectiv grupul de dansuri tradiționale din cadrul organizației a devenit un veritabil ambasador cultural al Microregiunii Valea Nirajului și a Orașului Miercurea Nirajului. Formația de dans, laureată cu premiul special în cadrul concursului internațional *Fölszállott a páva* -ediția din anul 2014 - din Budapesta, Ungaria, a susținut și susține în mod regulat spectacole atât pe scenele localităților din microregiunea Valea Nirajului cât și pe scenele din marile orașe din țară și străinătate. Pe lângă promovarea valorilor tradiționale locale și microregionale, Asociația

asigură transmiterea acestor valori prin asigurarea de formare pentru cei aproximativ 900 de copii din microregiune.

Relații internaționale, parteneriate, localități înfrățite

Orașul Miercurea Nirajului are o rețea vastă de parteneri – localități din țări membre ale UE. Localitățile înfrățite sunt:

- **Mouscron**, Belgia
- **Aszód**, Ungaria
- **Simontornya**, Ungaria
- **Örkény**, Ungaria
- **Szerencs**, Ungaria
- **Mór**, Ungaria
- **Hajdúdorog**, Ungaria

Servicii de asistență socială

În Miercurea Nirajului există serviciu public de asistență socială organizat la nivel local. Direcția de Asistență Socială are rolul de a identifica și de a soluționa problemele sociale ale comunității, din domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor cu dizabilități, cu venituri mici, precum și a altor persoane aflate în situație de risc. Primăria Miercurea Nirajului are contract pentru servicii sociale cu Caritas Alba-Iulia. De servicii de asistență socială anual beneficiază în total aproximativ 200 de persoane. Serviciile oferite sunt:

- Servicii de bază: ajutor pentru igienă corporală, îmbrăcare și dezbrăcare, igiena eliminărilor, hrănire și hidratare, transfer și mobilizare, deplasare în interior, comunicare;
- Servicii de suport: ajutor pentru prepararea hranei sau livrarea acesteia, efectuarea de cumpărături, activități de menaj, însoțirea în mijloacele de transport, facilitarea deplasării în exterior, companie, activități de administrare și gestionare, activități de petrecere a timpului liber;
- Servicii de îngrijiri medicale: monitorizarea parametrilor fiziologici, manevre terapeutice de tipul injecțiilor, pansamentelor, cateterisme, tratamentul stomelor și fistulelor, prevenirea și tratamentul escarelor de decubit, prevenirea complicațiilor venoase, pulmonare și osteo-musculo-articulare aferente imobilizării etc;

În afara serviciului de bază Caritas organizează și programe de instruire și de conștientizare. În acest demers se înscrie și expunerea anuală despre viața sănătoasă și prevenirea cancerului ținut de specialiști din domeniu.

În orașul Miercurea Nirajului există un cămin pentru bătrâni (centru socio-medical pentru vârstnici) și un centru pentru copii (casă de tip familial). Furnizorul acestor servicii în cazul Căminului de bătrâni este Primăria Miercurea Nirajului, iar centrul pentru copii funcționează sub Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului. În august 2015 a avut loc renovarea și extinderea centrului pentru vârstnici.

Fundația „Sf. Francisc” oferă servicii sociale prin Centrul de zi „Sf. Veronica”. Fundația desfășoară o activitate susținută în domeniul asistenței sociale din anul 1993 constând în:

- identificarea copiilor aflați în situații de risc social
- oferirea în cadrul instituțiilor a condițiilor unei vieți normale (asigurarea hranei, cazării și a unei educații în spirit creștin) în grupe de familii sociale și în internate ajutorarea familiilor din care provin copiii pentru facilitarea reîncadrării lor în familia naturală.
- sprijinirea tinerilor absovenți de liceu sau de studii superioare în integrarea lor în societate.

I.5. Bilanțul politicilor întreprinse în teritoriu

Ultima strategie de dezvoltare locală a Orașului Miercurea Nirajului fost elaborată în 2015, acesta fiind rezultatul unei prime încercări de consultare a comunității locale în ceea ce privește viziunea strategică și necesitățile de dezvoltare în comună. Ca urmare a obiectivelor propuse în acest document, respectiv având în vedere oportunitățile de finanțare și nu în ultimul rând resursele financiare proprii pentru acoperirea cheltuielilor legate de aceste proiecte, în perioada 2014-2020 pe raza UAT Miercurea Nirajului s-au implementat cu succes respectiv în momentul elaborării prezentului document strategic au fost în curs de implementare următoarele proiecte și investiții:

Nr.	Denumire	Valoare lei	Sursa de finanțare	Stadiu
1.	Modernizare drum communal DC 24A Șardu Nirajului – Beu – Veța	6,277,699.39	PNDL	Finalizat
2.	Modernizare drum județean DJ135 și DJ135A în orașul Miercurea Nirajului	7.645.838,46	PNDL	Finalizat
3.	Sistem de racordare la rețeaua de apă și canalizare a persoanelor fizice și juridice în orașul Miercurea Nirajului	2,240,000.00	PNDL	Finalizat
4.	Modernizare zonă central în orașul Miercurea Nirajului etapa 1.	435,870.54	Buget local	Finalizat
5.	Modernizare zonă central în orașul Miercurea Nirajului etapa 2.	284,229.01	Buget local	Finalizat
6.	Amenajare trotuar în orașul Miercurea Nirajului și Sântandrei	758,558	Buget local	Finalizat
7.	Amenajare trotuar în satul Tâmpa	208,883.1	Buget local	Finalizat
8.	Modernizare străzi în orașul Miercurea Nirajului	1,044,379.14	Buget local	Finalizat
9.	Construirea unei platforme de depozitare a gunoiului de grajd în orașul Miercurea Nirajului	2,057,000.00	MAP-UMP + Buget local	Finalizat

CAPITOLUL II ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (puncte forte, puncte slabe, oportunități, amenințări) se bazează pe de o parte pe opiniile relevate în cursul sondajului, pe de altă parte pe rezultatele activității grupului comunității locale, precum și pe factorii identificați în cursul activității de planificare. Punctele tari și oportunitățile identificate reprezintă resursele strategice comune care vor fi valorificate în urmărirea obiectivelor strategice, iar acestea depind în mare măsură de punctele slabe interne și amenințările externe existente.

La elaborarea analizei SWOT a Orașului Miercurea Nirajului am considerat următoarele domenii conform capitolelor prezentate în analiza de nevoi:

1. Cadru general
2. Demografie și forța de muncă
3. Terenuri și locuințe
4. Infrastructură
5. Servicii sociale, servicii de sănătate, învățământ, cultură și sport
6. Dezvoltare economică
7. Protecția și conservarea mediului

1. Cadru general	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Traversarea orașului de rute de transport rutier; • Demararea unor proiecte de dezvoltare a infrastructurii rutiere și tehnico-edilitare; • Existența unor resurse naturale, spații întinse de păduri și pășuni; • Suprafață verde îngrijită, parc amenajat; • Existența unor programe culturale tradiționale; • limă și tipuri de sol favorabile diversificării activităților agricole; • ucătărie și rețete tradiționale: prepararea pâinii de casă, produse agroalimentare specifice regiunii; 	<ul style="list-style-type: none"> • Poziționarea mai puțin avantajoasă a orașului Miercurea Nirajului; • Atropizare reliefului și diminuarea spațiilor verzi prin dezvoltarea sectorului imobiliar; • Existența rețelelor de utilități doar în Miercurea Nirajului • Lipsa unor amenajări de petrecere a timpului liber; • Nr. redus de organizații civile; • Lipsa fondurilor pentru investiții de reabilitare și restaurare a monumentelor istorice sau a obiectivelor arhitecturale de interes turistic;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Reabilitarea drumului județean DJ 135; • Demararea unor proiecte de dezvoltare a infrastructurii rutiere și tehnico-edilitare; • Existența unor resurse naturale, spații întinse de păduri și pășuni; 	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea amenajărilor într-un ritm mai slab. • Dezvoltarea imobiliară haotică poate avea un impact puternic asupra unei dezvoltări tradiționale armonioase; • Încetinirea/neimplementarea proiectelor de dezvoltare a orașului; • Efectele industrializării și a globalizării pătrund din ce în ce mai adânc în teritoriul orașului în detrimentul culturii populare, a tradițiilor și a obiceiurilor locale, și în mod indirect în defavoarea dezvoltării turismului rural;

2. Demografia și forța de muncă	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> •Echilibru în împărțirea populației pe sexe: 51,10 % persoane de sex feminin și 48,90% persoane de sex masculin; •Diversitatea religioasă extrem de accentuată (reformați 50%, ortodocși 13%, romano-catolici 16%, unitarieni 5,61% și altele 12,8%, 2,59% fără religie) •Numărul populației de peste 60 de ani relativ mic față de alte orașe din România: aceasta reprezintă un procent de 16,90% din populația totală a orașului; •Diversitate culturală •Forță de muncă bine reprezentată la nivelul segmentării populației pe grupe de vârstă; •Forță de muncă disponibilă; •Scăderea numărului șomerilor 	<ul style="list-style-type: none"> •Densitatea mare a populației pe teritoriul orașului (104 locuitori/km²); •Rata de natalitate mai scăzută (10,93‰ față de nivelul județean de 11,9‰); •Scăderea numerică a populației stabile; •Soldul natural negativ; •Rata mortalității destul de ridicată; •Adâncirea procesului de îmbătrânire a populației atrage pericolul de depopulare a unor așezări; •Populația activă reprezintă numai 37,27% din totalul populației orașului Miercurea Nirajului; • Lipsa sau eficiența scăzută a programelor de formare în domeniul agricol și agro-alimentar; • Lipsă de cunoștințe în ceea ce privește creșterea competitivității și diversificării produselor și activitatilor din agricultură și silvicultură;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> •Apropierea de orașe mai mari crește oportunitățile oferite pe piața muncii pentru locuitori; •Atractivitatea zonei pentru turiști, care pot genera locuri de muncă; •Proiectele de dezvoltare a infrastructurii pentru creșterea accesibilității zonei; •Posibilitatea finanțării proiectelor de infrastructură din fonduri nerambursabile; 	<ul style="list-style-type: none"> •Criza economică și financiară de la nivel național ce are impact asupra dezvoltării economice și a pieței locurilor de muncă; •Posibilitatea creării unui deficit de forță de muncă, peste 20 de ani, la nivelul orașului; •Subfinanțarea sistemului de învățământ și astfel scăderea calității actului educațional va determina scăderea numărului persoanelor cu studii medii și superioare;

3. Terenuri și locuințe	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> •Dezvoltarea numărului de locuințe (51 de case construite din anul 2010); •Îmbunătățirea condițiilor de locuire, prin dezvoltarea noilor proiecte; •Implicarea autorităților în rezolvarea problemelor de echipare edilitară; 	<ul style="list-style-type: none"> •Serviciu de transport între localități și Miercurea Nirajului slab dezvoltat. •Inexistența rețelei de utilități în localități; •Diferențe de dezvoltare între localități; •Spații verzi insuficiente; •Punerea în posesie a terenurilor;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> •Apropierea de orașe crește oportunitățile oferite pe piața muncii pentru locuitorii orașului; •Atractivitatea zonei pentru turiști, care pot genera locuri de muncă; •Proiectele de dezvoltare a infrastructurii pentru creșterea accesibilității zonei; •Posibilitatea finanțării proiectelor de infrastructură din fonduri nerambursabile; 	<ul style="list-style-type: none"> •Dezvoltare imobiliară haotică •Încetinirea implementării proiectelor de dezvoltare; •Criza economică poate genera stoparea unor proiecte imobiliare

4. Infrastructură	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea lungimii străzilor modernizate ale orașului; • Implicarea autorităților în rezolvarea problemelor de echipare edilitară; • Acces facil la infrastructura feroviară și aeriană (30 km acces aerian); • Sistem de distribuție a energiei electrice bine dezvoltat (grad de acoperire 98%); • Rețea de iluminat public corespunzător; • Acoperire relativ bună a zonei cu rețea de telefonie fixă și mobilă 80%; 	<ul style="list-style-type: none"> • Drumuri neasfaltate în multe localități aparținătoare orașului Miercurea Nirajului; • Lipsa unui sistem de alimentare centralizată cu apă la nivelul localităților; • Nu există centre civice moderne, integrate, reabilite în mod inovativ; • Centrele localităților sunt nedezvoltate sau chiar degradate, creând o imagine nefavorabilă, o influență negativă asupra întregii localități. • Acoperire slabă a zonei cu rețea de telefonie mobilă în Moșuni, Beu și Veța.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Posibilitatea finanțării proiectelor de infrastructură din fonduri nerambursabile europene prin Programul Operațional Regional, prin PNDR și prin alte programe de finanțare; 	<ul style="list-style-type: none"> • Adâncirea actualei crize economice poate genera reducerea surselor proprii de venituri și implicit reducerea sumelor alocate investițiilor în infrastructură; • Posibile dificultăți în asigurarea cofinanțării unor proiecte majore de reabilitare a infrastructurii și rețelelor edilitare.

5. Servicii publice	
Puncte tari	Puncte slabe
<p>Asistența socială</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existența serviciilor oferite prin Asociația comunitară Caritas; • Servicii comunitare dezvoltate pentru persoanele vârstnice. • Existența Centrului pentru copii; <p>Învățământ și cultură</p> <ul style="list-style-type: none"> • Școli renovate în majoritatea localităților aparținătoare orașului; • Existența terenului de sport; • Organizarea de evenimente cultural- artistice periodice; • Funcționarea Casei de Cultură are un rol important în organizarea acțiunilor cultural-artistice, educative, de informare și de divertisment; • Existența și funcționarea bibliotecii; • Existența și funcționarea Centrului de informare PAPI în Miercurea Nirajului. • Existența și funcționarea ansamblului Bekecs. <p>Sănătate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existența și funcționarea corespunzătoare a spitalului- funcționează ca un centru de sănătate al Văii Nirajului; • Existența altor unități sanitare care asigură serviciile medicale pentru populație (dispensare 	<p>Asistența socială</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inexistența asociațiilor și fundațiilor care activează în domeniul social; • Prezența mare a grupurilor vulnerabile; <p>Învățământ și cultură</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unitățile de învățământ sunt dotate necorespunzător; • Creșterea ratei abandonului școlar, • Lipsa programului prelungit la grădiniță și la școală; • Necorelarea ofertei educaționale cu nevoile de pe piața muncii; • Nu există Casă de cultură în fiecare localitate; <p>Sănătate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Servicii de telemedicină neexploatate; • Lipsa unor programe de promovare a sănătății. <p>Administrația publică</p> <ul style="list-style-type: none"> • Probleme în asigurarea calității serviciilor de salubritate; • Numărul relativ mare de infracțiuni • Probleme în asigurarea calității serviciilor de alimentare cu apă și canalizare;

<p>medicale, de stomatologie);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existența punctului de lucru SMURD; • Reabilitarea drumului județean DJ 135 favorizează legătura spitalului cu orașul Sovata ; • Condiții de locuire pentru medici tineri ; <p>Administrația publică</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existența unui site de informare a cetățenilor; • Transparență decizională. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pregătirea și specializare insuficientă a resurselor umane din instituțiile publice.
Oportunități	Amenințări
<p>Asistența socială</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea unor proiecte în parteneriat cu organizațiile non-guvernamentale; • Accesarea fondurilor europene și a programelor naționale în domeniul asistenței sociale; • Existența cadrului legislativ ce creează facilități pentru mediul economic ce angajează persoane din grupurile vulnerabile în vederea integrării acestora în societate; • Posibilitatea dezvoltării de parteneriate între APL și sectorul non-guvernamental; <p>Învățământ și cultură</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea activităților educative care să stimuleze înclinația spre cultură a populației tinere; • Dezvoltarea activităților educative care să stimuleze înclinația spre cultură a populației tinere; • Existența fondurilor europene direcționate spre perfecționarea actului didactic; • Existența fondurilor europene disponibile pentru reabilitarea clădirilor instituțiilor de învățământ și dotarea corespunzătoare a acestora; • Programe școlare internaționale; <p>Sănătate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Înființarea unui dispensar ambulatoriu; • Accesarea de fonduri europene destinate reabilitării, modernizării sau echipării infrastructurii serviciilor de sănătate; • Dezvoltarea mediului privat medico-sanitar (dezvoltarea cabinetelor medicale de specialitate); <p>Administrația publică</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea de proiecte în parteneriat cu societatea civilă pentru sprijinirea și îmbunătățirea serviciilor publice; • Informatizarea furnizării serviciilor publice; • Accesarea fondurilor nerambursabile destinate îmbunătățirii serviciilor publice; • Specializarea resurselor umane cuprinse în instituțiile furnizoare de servicii publice; 	<p>Învățământ și cultură</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezinteresul pentru educație și scăderea calitativă a învățământului românesc; • Subfinanțarea sistemului de învățământ românesc; • Lipsa condițiilor atractive pentru cadrele didactice tinere (salarizare, condițiile din școli, locuințe); • Politica de salarizare existentă în domeniul educațional care poate avea influențe negative asupra calității actului educațional; • Frecvențele schimbări legislative privind sistemul românesc de învățământ; • Lipsa de interes a cetățenilor față de cultură; • Insuficiența fondurilor alocate pentru instituțiile culturale și investițiile în acest domeniu; <p>Sănătate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Subfinanțarea sistemului medical; • Scăderea calității serviciilor medicale la nivel național; • Scăderea gradului de atractivitate a sistemului public de sănătate pentru tinerii medici; • Amploarea fenomenului migratoriu în rândul personalului medico-sanitar spre statele Uniunii Europene; • Politica de salarizare în domeniul sănătății slab motivantă; <p>Administrația publică</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politica de salarizare în domeniul administrației publice slab motivantă. • Capacitatea insuficientă de absorbție a fondurilor europene destinate administrației publice;

6. Dezvoltare economică	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea numărului de persoane juridice active la nivelul orașului; • Tradiție în producția agricolă; • Existența produselor tradiționale; • Implicarea autorităților publice în sprijinirea activităților economice; • Accesibilitatea facilă a orașului din punct de vedere rutier, feroviar; • Existența și funcționarea Asociației LEADER Valea Nirajului; • Accesarea unor fonduri pentru dezvoltarea mediului de afaceri; • Prezența activităților meșteșugărești și de artizanat tradiționale, desfășurate în cadrul unor întreprinderi mici; • Existența și funcționarea Filialei Facultății de Horticultură din Budapesta; • Existența unor specializări în cadrul liceului, favorabile mediului economic; • Existența unor resurse naturale; <p>Turism</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potențial turistic ridicat utilizabil pe tot parcursul anului datorat peisajului diversificat, tradițiilor, monumentelor arhitecturale și istorice; • Numărul crescător al unităților turistice; • Valori arhitecturale specifice orașului–monumete istorice cu valoare arhitecturală deosebită; • Valori imateriale locale specifice; • Ospitalitatea locuitorilor; • Intențiile ferme ale membrilor comunității în vederea inițierii de mici afaceri în domeniul turistic; 	<ul style="list-style-type: none"> • Inexistența rețelelor de utilități în localități ătoare orașului; • Atitudine negativă a unor persoane referitor la dezvoltare și cooperare; • Numărul mic de întreprinderi în domeniul producției; • Lipsa persoanelor calificate în anumite domenii; • Utilizarea necorespunzătoare a posibilităților de finanțare de către persoane juridice și fizice; • Lipsa structurilor de sprijin a afacerilor; • Promovarea insuficientă a imaginii orașului ca posibilă destinație pentru investiții; • Lipsa terenurilor/locații disponibile pentru investiții; • Dispariția sau scăderea cantității culturilor tradiționale, specifice microregiunii; • Lipsa inovației în domeniul agricol sau a valorificării cunoștințelor moderne în acest domeniu; • Lipsa competitivității produselor locale agricole și agro-alimentare locale; • Scăderea efectivului de animale pe parcursul perioadei de tranziție; • Fragmentarea excesivă a proprietății în agricultură; • Grad redus de asociere a fermierilor; • Numărul mare al exploatațiilor de subzistență și semi-subzistență; • Numărul redus al exploatațiilor comerciale; • Slaba dezvoltare a activității de marketing în domeniul agroalimentar; • Lipsa inovației la nivelul întreprinderilor mici și mijlocii; • Lipsa programelor de sprijin pentru întreprinderi start-up; • Capacitatea redusă a micro-întreprinderilor existente de a răspunde necesității de a furniza locuri de muncă pentru populația din spațiul rural;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Programele naționale de sprijin pentru IMM-uri; • Programele europene de finanțare pentru mediul economic și pentru creșterea competitivității; • Dezvoltarea comunicării între reprezentanții mediului de afaceri și reprezentanții autorităților publice locale; • Dezvoltarea unor platforme logistice; 	<ul style="list-style-type: none"> • Impactul crizei economice asupra mediului de afaceri din România; • Modificări ale legislației privitoare la activitatea agenților economici; • Capacitatea limitată a mediului de afaceri de a accesa, cofinanța proiectele finanțate din fonduri europene;

<ul style="list-style-type: none"> • Posibilitatea de a atrage noi investiții datorită apropierii orașelor Tg. Mureș și Sovata; • Crearea unei societăți în care valorile imateriale ca obiceiurile populare, tradițiile, cultura populară, meșteșugurile străvechi să reprezinte o valoare adăugată a orașului; • Oportunitatea înființării unor muzee, centre multifuncționale pentru înființarea de ateliere pentru promovarea meșteșugurilor tradiționale și a istoriei orașului; • Oportunitatea atribuirii unei funcții noi liniei de cale ferată îngustă scoasă din funcțiune prin convertirea acesteia în pistă ciclabilă. 	<ul style="list-style-type: none"> • Orientarea turiștilor români către destinațiile străine; • Lipsa totală a întreprinderilor în domeniul dezvoltării cercetării și a transferului de tehnologie; • Lipsa serviciilor de consiliere de specialitate pentru întreprinderi; • Cooperare foarte slabă între cercetarea universitară și sectorul economic; • Lipsa de competență a întreprinzătorilor în ceea ce privește dezvoltarea micro-întreprinderilor;
--	--

7. Protecția și conservarea mediului	
Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unui plan de management de gestionare a deșeurilor la nivel județean; • Există un program de colectare selectivă a deșeurilor de hârtie, carton și PET-uri; • Există operatori de protecția mediului în județ; • Existența unor zone întinse de Natura 2000. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poluarea din cauza activității agricole și industriale; • Poluare din cauza traficului; • Poluare din cauza turismului neorganizat; • Lipsa unor proiecte ecologice la nivelul comunității locale; • Lipsa promovării voluntariatului referitor la protecția mediului înconjurător; • Utilizarea îngrășămintelor chimice și pesticide, pentru fertilizare, respectiv combaterea bolilor și a dăunătorilor; • Fonduri insuficiente alocate pentru protecția mediului; • Lipsa desăvârșită a investițiilor pentru protecția mediului în cadrul întreprinderilor;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> • Implicarea populației în activitățile de educație ecologică; • Dezvoltarea de parteneriate în vederea protecției mediului; • Fonduri disponibile din surse europene sau naționale pentru susținerea proiectelor de mediu; • Introducerea surselor regenerabile de energie; • Oportunitatea creării unor parteneriate între ONG-urile care derulează proiecte privind conservarea biodiversității sau promovarea valorilor imateriale locale și administrația publică locală; • Investiții în sisteme de producere și furnizare de energie din surse regenerabile pentru instituțiile publice; 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa de colaborare a populației pentru colectare selectivă a deșeurilor; • Schimbări climatice globale pot duce la alunecări de teren; • Degradarea cadrului natural (flora și fauna) în cazul dezvoltării necontrolate a turismului; • Potențial de poluare accidentală cu privire la evacuarea apelor uzate;

CAPITOLUL III.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A ORAȘULUI MIERCUREA NIRAJULUI

III.1 Diagnoza și identificarea categoriei de abordare strategică

Caracteristici pozitive

Existența unui potențial economic.

Orașul Miercurea Nirajului deține câteva atuuri economice care îl disting: implicarea autorităților publice în sprijinirea activităților economice, infrastructură rutieră avantajoasă pentru transportul de mărfuri, cadru natural deosebit, varietatea formelor de relief care permit practicarea multiplelor forme de turism și din care rezultă diversificarea activităților agricole, condiții favorabile pentru dezvoltarea diferitelor forme de turism, numărul persoanelor juridice active din punct de vedere juridic ce revine la 1.000 de locuitori, este mare față de alte localități. În orașul Miercurea Nirajului densitatea firmelor în anul 2014 era de 27,18%, situându-se peste nivelul județean (24%) și național (25,8%). În oraș există tradiție în anumite meșteșuguri artisanale.

Poziționarea geografică strategică și accesibilitate ridicată

Orașul Miercurea Nirajului beneficiază de o accesibilitate din punct de vedere rutier, feroviar și aerian; este traversat de rute importante de transport rutier: DJ 135, DJ 113, DJ 135A; este situat la 24 km de orașul Tg. Mureș și la 29 km de orașul Sovata.

Existența unui potențial în domeniul locuirii

Orașul dispune de terenuri pentru dezvoltare. Suprafața locuibilă medie este corespunzătoare (11,25 mp/locuință în Miercurea Nirajului). Miercurea Nirajului este racordată la utilități, poluarea mediului este medie, accesul la infrastructuri de comerț este corespunzător. În oraș există un număr ridicat de proiecte imobiliare, au avut loc îmbunătățiri ale condițiilor de locuire, prin dezvoltarea noilor proiecte. Autoritățile locale s-au implicat în rezolvarea problemelor de echipare edilitară.

Potențial demografic

Există echilibru în împărțirea populației pe sexe: 51,1% persoane de sex feminin și 49,9% persoane de sex masculin. Diversitatea religioasă extrem de accentuată: 50% reformați, 13% ortodocși, 16% romano-catolici, 5,61% unitarieni, restul populației este de altă religie, ateii sau fără religie (15,39%). Orașul este caracterizat și de diversitate culturală: 80% maghiari, 10% români, 6% romi, 4% nedecarați sau de alte etnii; Numărul șomerilor este în scădere, există forță de muncă disponibilă în oraș.

Sănătate

Existența spitalului poate fi considerat un punct tare pentru oraș, deoarece spitalul deservește locuitorii localităților învecinate.

Învățământ

În ultimii ani au avut loc investiții în reabilitarea clădirilor școlilor. Prezența Filialei Universității Corvinus, Facultatea de Horticultură a avut un rol însemnat în dezvoltarea orașului.

Caracteristici negative

Demografie și forța de muncă

Rata natalității a avut evoluții negative în ultimii ani. Rata mortalității este mai mare decât cel la nivel județean (12,72% în orașul Miercurea Nirajului, 10,4% la nivelul județului Mureș în anul 2013), gradul de îmbătrânire, rata de dependență demografică au valori mai mari decât la nivel județean sau național. Datele statistice arată o scădere a numărului șomerilor, dar există un număr mare de șomeri neînregistrați. Calificarea forței de muncă disponibilă nu corespunde cererilor pieței de muncă.

Calitatea relativ scăzută a serviciilor

Deși existente, serviciile de alimentare cu apă, canalizare, servicii de asigurare a siguranței cetățeanului, serviciul de transport public nu este satisfăcător și necesită investiții importante în

continuare. Serviciile comunitare sunt insuficient dezvoltate pentru persoanele vârstnice/cu handicap, pentru victime ale violenței domestice etc..

Nu există asociații sau fundații care activează în domeniul social. Nu există grădiniță cu program prelungit. Suprafața spațiilor verzi existente raportată la numărul de locuitori este scăzută. Se constată lipsa unor locuri amenajate pentru petrecerea timpului liber.

Sănătate

Se constată lipsa unui dispensar ambulatoriu, lipsa unor secții din spital. Se constată dotarea insuficientă a spitalului din Miercurea Nirajului.

Învățământ

Se constată necorelarea între oferta liceului și cererea de pe piața muncii. Se constată lipsa unui program prelungit pentru clasele primare.

Administrația publică

Se constată o absorbție scăzută a fondurilor în domeniul administrației publice locale.

Economie

Se constată lipsa sau eficiența scăzută a programelor de formare în domeniul dezvoltării afacerilor. În ultimele decenii s-a intensificat migrarea forței de muncă bine pregătite în străinătate sau spre zone mai dezvoltate. Lipsește inovația în domeniul agricol și valorificarea cunoștințelor moderne în acest domeniu. În ultimele decenii a avut loc dispariția sau scăderea cantității culturilor tradiționale, specifice microregiunii. Numărul femeilor întreprinzători sau manageri în cadrul întreprinderilor din oraș este redus, nu există structuri și programe care ar încuraja afacerile orientate spre piață. Din partea tinerilor se constată lipsa inițiativelor de afaceri. Nu există locuri de muncă pentru persoane din categorii vulnerabile.

Turism

Avantajele existente în domeniul turismului nu sunt valorificate. Se constată lipsa unui turism organizat. Nu există programe complete, nu este suficient de dezvoltat marketingul turistic, sunt reduse elementele de informare și de publicitate.

Mediul înconjurător

Poluarea se datorează mai ales activității agricole, industriei prelucrătoare, turismului neorganizat și traficului în orașul Miercurea Nirajului. Se constată lipsa unor proiecte ecologice la nivelul comunității locale, lipsa promovării voluntariatului referitor la protecția mediului înconjurător.

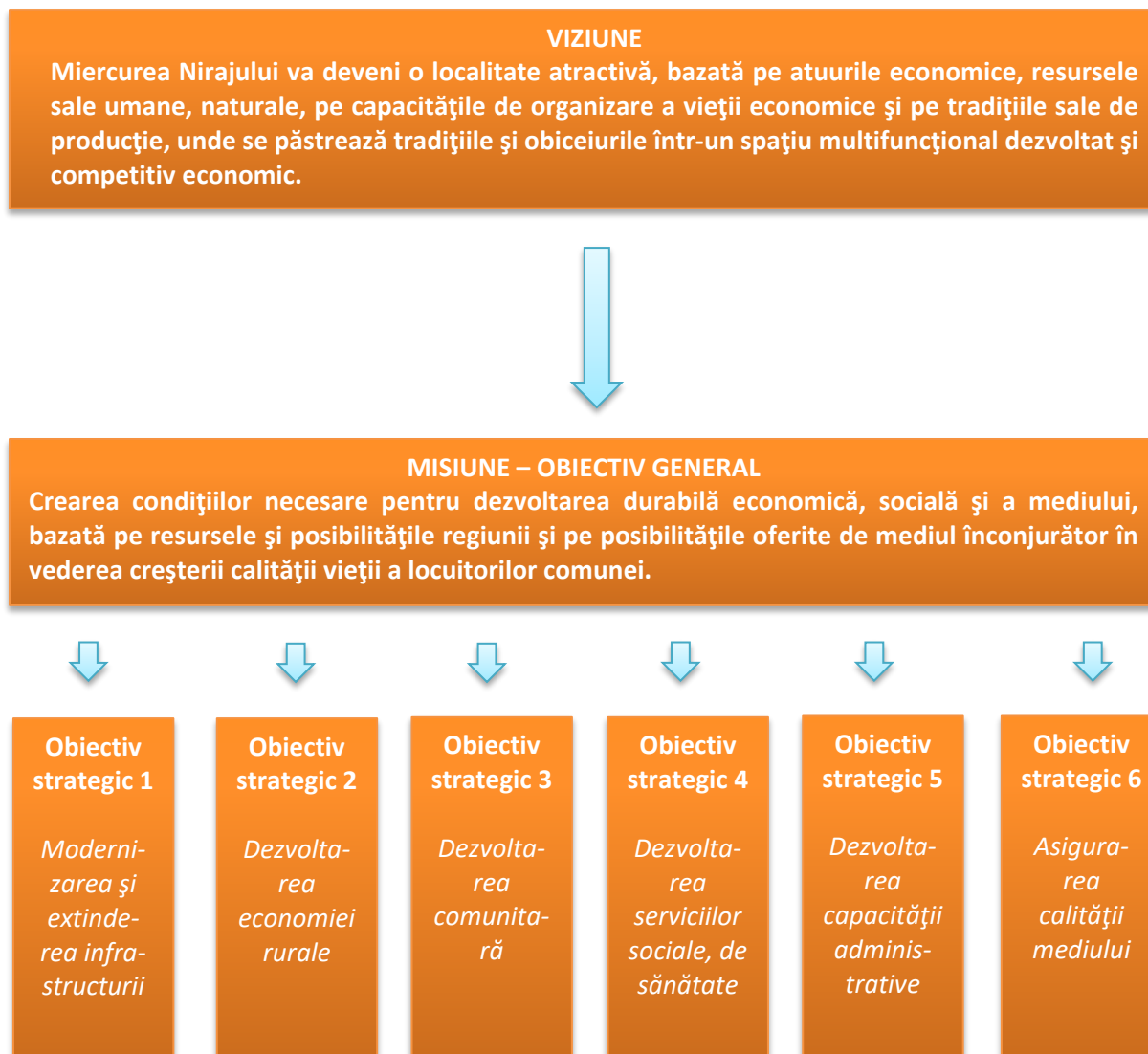
Concluzii și direcții acțiune

- Dezvoltarea orașului nu reprezintă doar o problemă a autorităților locale, ci ține de voința și capacitatea comunității de a defini obiective strategice și de a le transpune în programe operaționale;
- Orașul Miercurea Nirajului se confruntă cu probleme specifice unui oraș în dezvoltare;
- Orașul Miercurea Nirajului se confruntă cu probleme similare existente în orașele mai mici din România;
- Orașul Miercurea Nirajului deține un potențial deosebit în ceea ce privește dezvoltarea economică (potențial natural, resurse umane);
- Creșterea calității vieții în orașul Miercurea Nirajului este un element strategic indispensabil dezvoltării viitoare a orașului;
- Succesul strategiei depinde de capacitatea administrației publice locale de a coopera cu mediul privat și comunitatea, de a implementa proiectele, de a le monitoriza, evalua și a le corecta în timp.

III.1 Viziune, misiune, obiective strategice

Viziunea, misiunea și obiectivele strategice ale Orașului Miercurea Nirajului au fost formulate în baza analizei datelor culese respectiv ca urmare a identificării lipselor, nevoilor și problemelor identificate.

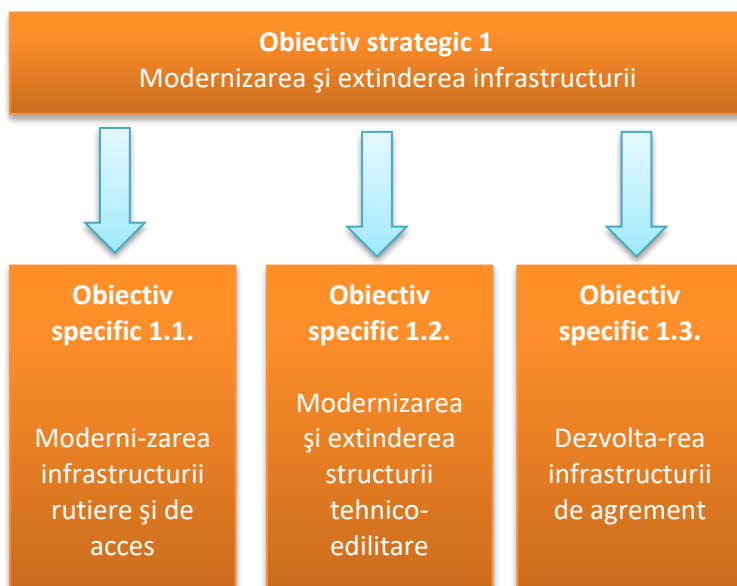
Obiectivele strategice au fost elaborate pe baza descrierii situației actuale, pe domeniile studiate.

Obiectivul strategic nr. 1

Modernizarea și extinderea infrastructurii

Trebuie să fie o prioritate în cadrul oricărei strategii de dezvoltare locală din România, cu atât mai mult cu cât ea este o constantă în elaborarea strategiilor de la nivel regional și național. Influența semnificativă a gradului de dezvoltare a infrastructurii (tehnic-edilitară, de transport și a serviciilor publice) asupra nivelului de trai al locuitorilor și dezvoltării economice reclamă rezolvarea problemelor existente la nivelul comunei.

Modernizarea și extinderea infrastructurii (drumuri, utilități), cât și dezvoltarea infrastructurii de agrement este o necesitate și poate bloca dezvoltarea economică, spațială și socială.

O infrastructură modernă reprezintă punctul de pornire în transformarea zonelor rurale în zone atractive, în care cetățenii să-și desfășoare activitatea economică și să trăiască într-un mediu curat. Necesitatea intervențiilor în dezvoltarea și reabilitarea infrastructurii locale este actuală și chiar stringentă.

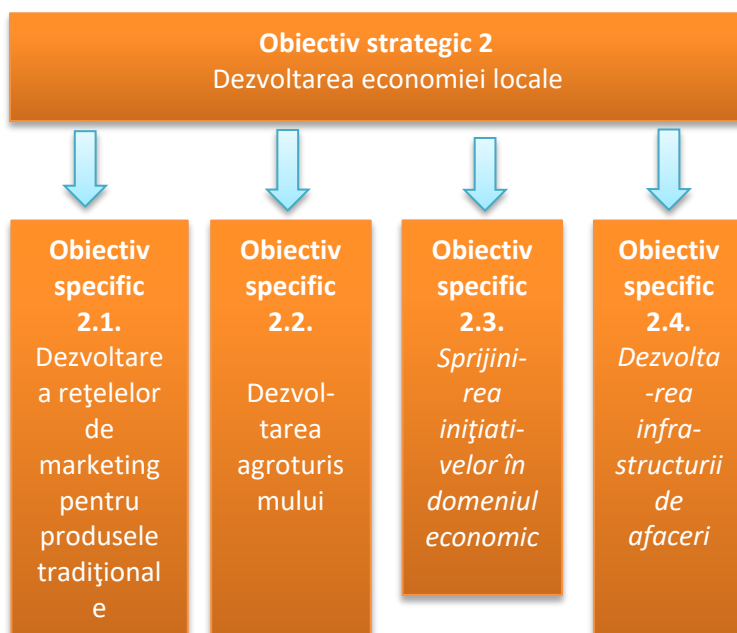
Creșterea calității vieții locuitorilor implică accesul la utilități publice de calitate a tuturor locuitorilor săi. Lucrările trebuie coordonate astfel încât succesiunea acestora să aibă o logică: mai întâi se intervine asupra

rețelelor de utilități, se îngroapă rețelele de telecomunicații, apoi se asfaltează străzile și trotuarele. De aceea, se recomandă ca activitățile referitoare la utilități să fie incluse într-un proiect integrat, de amploare, care să fie urmat de unul similar pentru modernizarea drumurilor.

Dezvoltarea infrastructurii de agrement, precum și construirea unor obiective pentru petrecerea timpului liber vor putea valorifica mai mult potențialul de dezvoltare al comunei și resursele sale naturale (păduri, terenuri pentru dezvoltare).

Obiectivul strategic nr. 2 Dezvoltarea economiei locale

Reprezintă principalul element al dezvoltării unei comunități, fundamentul dezvoltării globale. Practic, activitățile sociale și culturale trebuie susținute din punct de vedere financiar de activitatea economică.

Abordarea viitoare a dezvoltării durabile a economiei locale va trebui să țină cont de avantajele ce derivă din amplasarea comunei relativ la căile de comunicație și transport.

De aceea, se va sprijini dezvoltarea și extinderea gamei de produse tradiționale și servicii oferite la nivel local astfel încât aceste avantaje să fie valorificate corespunzător. Se pune accent pe dezvoltarea rețelelor de marketing și desfacere a produselor agricole și orientarea-valorificarea potențialului de comercializare al produselor alimentare tradiționale și al produselor

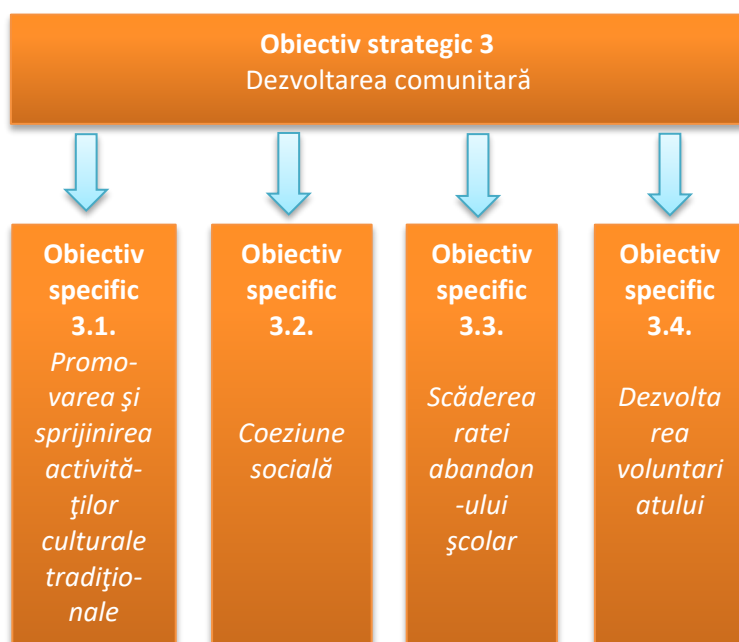
ecologice.

Se va oferi sprijin pentru creșterea competitivității prin stimularea asocierii producătorilor.

Fructificarea avantajelor ce derivă din amplasarea comunei față de căile de comunicație și transport, precum și potențialul de valorificare a terenurilor disponibile trebuie să ducă pe termen lung la o creștere a numărului de investiții.

Contactul permanent al administrației publice cu mediul privat, crearea unor centre de informații, introducerea mijloacelor electronice în comunicare, transparentizarea administrației locale sunt factori care pot spori încrederea investitorilor și pot genera noi locuri de muncă.

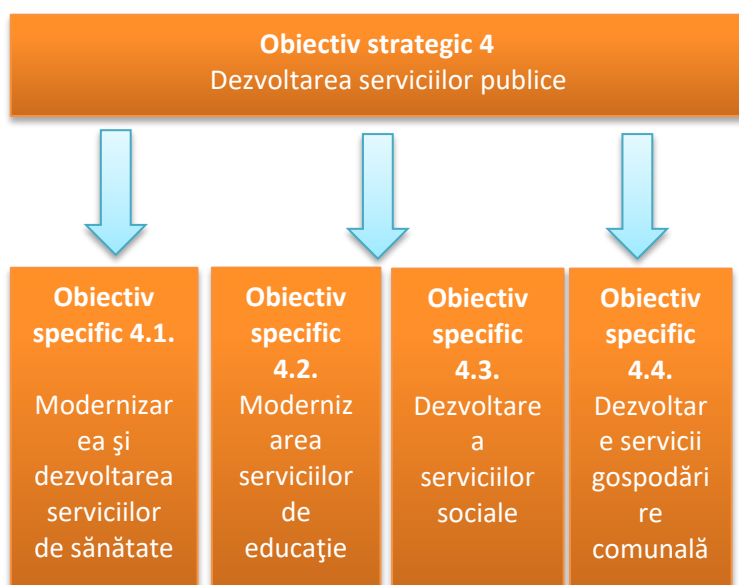
Obiectivul strategic nr. 3 Dezvoltarea comunitară

Este foarte important dezvoltarea comunităților de romi și a proceselor de dezvoltare, în contextul drepturilor civile, sociale, politice și economice, dezvoltarea relațiilor de cooperare și parteneriat cu asociații private, publice, naționale și internaționale, specializate în cercetarea și implementarea programelor sociale.

Asta înseamnă îmbunătățirea condițiilor de viață, crearea unor locuri de muncă pentru locuitori din medii defavorizate, creșterea coeziunii sociale. Totodată înseamnă dezvoltarea spiritului de voluntariat în rândul comunității

locale.

Obiectivul strategic nr. 4 Dezvoltarea serviciilor publice

Au fost identificate o serie de dificultăți în ceea ce privește educația, sănătatea, serviciile sociale, motiv pentru care includerea dezvoltării serviciilor sociale ca domeniu prioritar în cadrul strategiei de dezvoltare este absolut necesară.

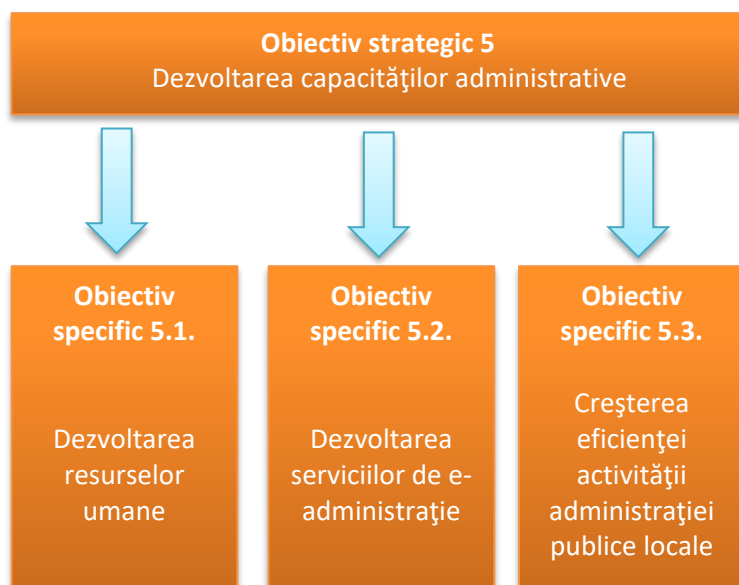
Evoluția planificată a acestor servicii în cadrul comunității este foarte importantă întrucât ele au o influență semnificativă asupra creșterii calității vieții membrilor

colectivității, dezvoltarea serviciilor de sănătate, asistență socială, educație, cultură, gospodărire comunală fiind o prioritate pentru orașul Miercurea Nirajului.

Dotarea materială a unităților de învățământ; starea tehnică a locurilor unde se desfășoară activitatea educativă, serviciile comunitare pentru persoanele vârstnice/cu handicap, pentru victime ale violenței domestice etc. sunt insuficient dezvoltate. Mai mult, accentuarea problemelor economice și scăderea nivelului de trai, populația în curs de îmbătrânire și gradul ridicat de sărăcie reclamă creșterea capacității de furnizare a serviciilor sociale și socio-medicale.

Scopul educației este de a forma oamenii ca elemente active ale societății civile. Educația începe încă din primii ani de viață și continuă pe tot parcursul vieții. Educația de calitate presupune accesul grupului țintă la infrastructură modernă, dotări corespunzătoare și trebuie să cuprindă pe lângă educația tinerilor și educația adulților în vederea calificării sau recalificării profesionale.

Obiectivul strategic nr. 5 **Dezvoltarea capacităților administrative**

Capacitatea administrativă și instituțională eficace reprezintă cheia bunei guvernări, condiția elaborării cu succes a politicilor publice și a implementării strategiei de dezvoltare locale.

Obiectivul acestei priorități este de a contribui la crearea unei administrații publice locale mai eficace și mai eficiente în beneficiul socio-economic al orașului.

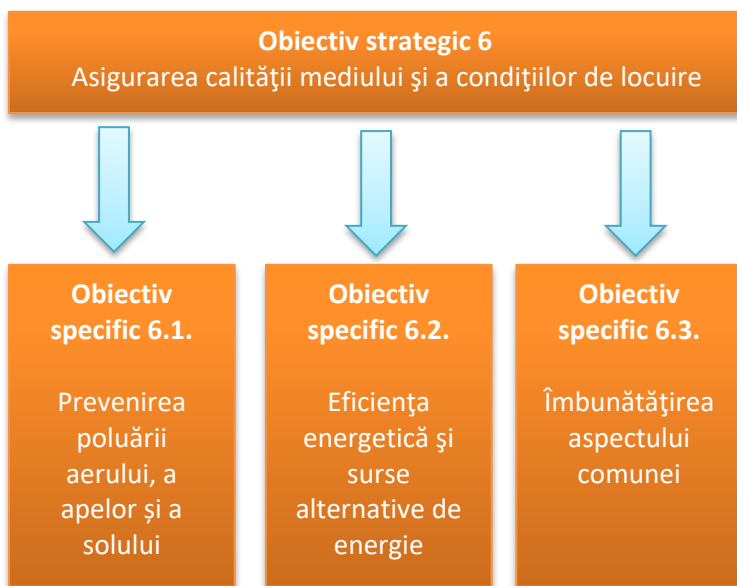
Abordarea unor domenii cum ar fi planificarea strategică, formularea de politici publice, managementul strategic, monitorizarea, evaluarea,

a răspunde nevoilor de a îmbunătăți sistemul de luare a deciziilor și, în acest context, contribuie la eficiența și eficacitatea administrației publice.

Pentru asigurarea unei dezvoltări viitoare a localității administrația publică locală are nevoie de resurse umane instruite. Lipsa personalului instruit, lipsa informațiilor, lipsa planificării sunt doar câteva cauze care pot sta la baza potențialului limitat al administrației publice de a accesa diverse surse de finanțare existente. Strategia propune acordarea unei atenții mai ridicate scrierii și implementării de proiecte, pentru creșterea ratei de absorbție a fondurilor europene.

Obiectivul strategic nr. 6 **Asigurarea calității mediului și a condițiilor de locuire**

Dezvoltarea durabilă urmărește dezvoltarea economică și socială în concordanță cu menținerea unui echilibru rațional între elementele evoluției societății umane și integritatea mediului natural.

Protecția mediului condiționează dezvoltarea durabilă a orașului, servind la menținerea calității vieții întregii populații.

Protecția mediului este importantă pentru dezvoltarea economică și socială, protecția cadrului natural fiind luată în considerare în toate acțiunile desfășurate de mediul de afaceri. Astfel, acțiunile de protecție a mediului sunt definite în strânsă legătură cu politica de dezvoltare economică, aceasta din urmă trebuind să se realizeze fără a periclita accesul generațiilor viitoare la resursele existente.

Locuirea joacă un rol semnificativ în dezvoltarea oricărei societăți, fiind un element crucial pentru progresul economic, social și cultural. Experiența a arătat că satisfacerea corespunzătoare a nevoii de locuințe a necesitat, pentru toate statele europene, existența unor elemente de politică publică în domeniul locuirii și a unor intervenții pe piața de locuințe. Locuirea poate influența, direct sau indirect, competitivitatea comunelor fiind astfel unul dintre factorii care contribuie la dezvoltarea economică locală. Ca răspuns la schimbările fundamentale ale economiei mondiale, administrațiile locale și regionale încep să folosească tot mai mult condițiile de locuire ca un avantaj competitiv pentru creșterea economică.

III.3 PLANUL DE ACȚIUNE

OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 1 MODERNIZAREA ȘI EXTINDEREA INFRASTRUCTURII

Ob. specific 1.1. Modernizarea infrastructurii rutiere și de acces

P 1.1.1. Modernizarea drumurilor vicinale și străzilor comunale

P 1.1.2. Amenajare/reabilitare trotuare

P 1.1.3. Modernizarea căilor de acces în cadrul fondului forestier, modernizarea infrastructurii agricole de acces către terenuri agricole

Ob. specific 1.2. Modernizarea și extinderea structurii tehnico-edilitare

P 1.2.1. Construirea/extinderea rețelei de apă și de canalizare

Ob. specific 1.3. Dezvoltarea infrastructurii de agrement

P 1.3.1. Modernizarea arhitecturală și peisagistică a spațiilor verzi

P 1.3.2. Dezvoltarea zonelor de agrement

P 1.3.3. Îmbunătățirea aspectului localității

OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 2 DEZVOLTAREA ECONOMIEI LOCALE

Ob. specific 2.1. Dezvoltarea rețelelor de marketing pentru produsele tradiționale

P 2.1.1. Dezvoltarea economiei sociale în mediu rural

P 2.1.2. Crearea unei baze de date la nivelul Primăriei referitor la economia locală

P 2.2.3. Încurajarea inițiativelor în domeniul economiei sociale

P 2.2.3. Încurajarea inițiativelor pentru valorificarea comună a produselor locale

Ob. specific 2.2. Dezvoltarea agroturismului

P 2.2.1. Elaborarea unui plan turistic complex pentru Orașul Miercurea Nirajului

P 2.2.2. Aderarea, sprijinirea, participarea la o inițiativă microregională de dezvoltare turistică

Ob. specific 2.3. Sprijinirea inițiativelor în domeniul economic

P 2.3.1. Elaborarea unei strategii pentru susținerea afacerilor

P 2.3.2. Facilitarea accesului companiilor la plata taxelor și impozitelor locale prin informatizarea serviciilor oferite

P 2.3.4. Eliberarea titlurilor de proprietate

Ob. specific 2.4. Dezvoltarea infrastructurii de afaceri

P 2.4.1. Înființarea unui incubator de afaceri

P 2.4.2. Organizarea de cursuri în domeniul procedurilor administrative legate de deschiderea unei noi afaceri.

P 2.4.3. Realizarea unor parteneriate de tip public privat pentru operarea unor utilități și investiții publice

OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 3
DEZVOLTAREA SERVICIILOR PUBLICE/COMUNITARE

Ob. specific 3.1. Promovarea și sprijinirea activităților culturale

P 3.1.1. Organizarea unor programe culturale

Ob. specific 3.2. Coeziune socială

P 3.2.1. Participarea grupurilor vulnerabile în economia socială.

P 3.2.2. Proiecte privind educația pentru viață și responsabilizare socială

Ob. specific 3.3. Scăderea ratei abandonului școlar

P 3.3.1. Promovarea importanței școlarizării în rândul populației care reprezintă risc de abandon școlar

Ob. specific 3.4. Dezvoltarea voluntariatului

P 3.4.1. Muzeul cu inițiative-proiect pentru dezvoltarea voluntariatului

P 3.4.2. Proiecte pentru copii dezavantajați social

OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 4
DEZVOLTAREA SERVICIILOR

Ob. specific 4.1. Modernizarea și dezvoltarea serviciilor de sănătate

P 4.1.1. Extinderea, îmbunătățirea serviciilor medicale

P 4.1.2. Îmbunătățirea dotării spitalului

P 4.1.3. Construcții de locuințe pentru cadre didactice și medici

P 4.1.4. Program local de promovare a sănătății

Ob. specific 4.2. Modernizarea și îmbunătățirea serviciilor de educație

P 4.2.1. Construirea/reabilitarea/extinderea și dotarea școlilor/grădinițelor de pe teritoriul UAT

P 4.2.2. Dotarea cabinetului de informatică a școlii

P 4.2.3. Extinderea și dotarea sălii de sport

P 4.2.4. Lărgirea serviciilor de tip after school

Ob. specific 4.3 Dezvoltarea serviciilor sociale

P 4.3.1. Creșterea calității serviciilor sociale

P 4.3.3. Îmbunătățirea serviciilor în cadrul centrului socio-medical pentru vârstnici

P 4.3.4. Specializarea resurselor umane implicate în furnizarea serviciilor sociale

P 4.3.5. Construcții de locuințe pentru cadre didactice

P 4.3.6. Creșterea calității și a numărului serviciilor sociale oferite în comună

P 4.3.7. Construcția de case și capele mortuare

Ob. specific 4.4 Dezvoltarea serviciilor de gospodărire comunală

P 4.3.1. Creșterea calității serviciilor de gospodărire comunală

P 4.3.2. Diversificarea serviciilor de gospodărire comunală

OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 5 DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR ADMINISTRATIVE

Ob. Specific nr. 5.1. Dezvoltarea resurselor umane

P 5.1.1. Pregătirea personalului din administrația publică în domenii strategice respectiv: managementul proiectelor, achiziții publice, management financiar

P 5.1.2. Organizarea schimbului de experiență cu autoritățile locale din România și din alte localități din Uniunea Europeană

Ob. Specific nr. 5.2. Dezvoltarea serviciilor de e-administrație

P 5.2.1. Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice susținerea implementării de soluții de e-guvernare și asigurarea conexiunii la broadband

P 5.2.2. Implementarea sistemului de management al calității la nivelul primăriei orașului

Ob. Specific nr. 5.3. Creșterea eficienței activității administrației publice locale

P 5.3.1. Actualizarea strategiei de dezvoltare a comunei

P 5.3.2. Organizarea unor consultări periodice pentru a identifica nevoile comunității

P 5.3.3. Înființarea unei asociații de dezvoltare intercomunitară pentru implementarea unor proiecte comune de dezvoltare a infrastructurii și utilităților cu localitățile învecinate

P 5.3.4. implementarea sistemului de management al calității la nivelul primăriei orașului

OBIECTIVUL STRATEGIC NR. 6 ASIGURAREA CALITĂȚII MEDIULUI ȘI A CONDIȚIILOR DE LOCUIRE, CONSERVAREA PATRIMONIULUI CULTURAL, ARHITECTURAL ȘI NATURAL

Ob. Specific nr. 6.1. Prevenirea poluării aerului, a apelor și a solului

P 6.1.1. Inițierea unor campanii de educare a populației în privința protecției mediului

P 6.1.2. Măsuri de protecție la activități agricole, agricultură biologică

P 6.1.2. Desemnarea și delimitarea unor arii protejate de interes local, proiecte comunitare de curățenie, decontaminare, (re)plantare

Ob. specific nr. 6.2. Eficiența energetică și surse alternative de energie

P 6.2.1. introducerea, instalarea, aplicarea unor tehnologii/sisteme/unități de producție/soluții alternative de producție/utilizare a energiei

P 6.2.2. Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice

P 6.2.3. Montarea de panouri solare pe clădirile instituțiilor publice

Ob. specific nr. 6.3. Îmbunătățirea aspectului localităților, conservarea patrimoniului arhitectural vernacular tradițional, respectarea și protecția peisajului rural

P 6.3.1. Modernizarea arhitecturală și peisagistică a străzilor cu respectarea omogenității peisajului rural tradițional, includerea acestor principii în PUG-ul orașului

P 6.3.2. organizarea de evenimente și manifestări legate de patrimoniul cultural imaterial și material

P 6.3.3. conservarea și valorizarea patrimoniului cultural imaterial și material

P 6.3.4. Încurajarea voluntariatului în acțiunile de curățare a mediului înconjurător

Obiectiv strategic	Obiectiv specific
1. Modernizarea și extinderea infrastructurii	1.1.Modernizarea infrastructurii rutiere și de acces 1.2 Modernizarea și extinderea structurii tehnico-edilitare 1.3.Dezvoltarea infrastructurii de agrement
2. Dezvoltarea economiei locale	2.1. Dezvoltarea rețelelor de marketing pentru produsele tradiționale 2.2. Dezvoltarea agroturismului 2.3. Sprijinirea inițiativelor în domeniul economic 2.4. Dezvoltarea infrastructurii de afaceri
3. Dezvoltarea serviciilor comunitare	3.1. Promovarea și sprijinirea activităților culturale 3.2. Coeziune socială 3.3. Scăderea ratei abandonului școlar 3.4. Dezvoltarea voluntariatului
4. Dezvoltarea serviciilor	4.1. Modernizarea și dezvoltarea serviciilor de sănătate 4.2. Modernizarea și îmbunătățirea serviciilor de educație 4.3 Dezvoltarea serviciilor sociale 4.4 Dezvoltarea serviciilor de gospodărire comunală
5. Dezvoltarea capacităților administrative	5.1. Dezvoltarea resurselor umane 5.2. Dezvoltarea serviciilor de e-administrație 5.3.Creșterea eficienței activității administrației publice locale
6. Asigurarea calității mediului și a condițiilor de locuire, conservarea patrimoniului cultural, arhitectural și natural	6.1. Prevenirea poluării aerului, a solului și ale apelor 6.2. Eficiența energetică și surse alternative de energie 6.3. Creșterea atractivității turistice a localităților, dezvoltarea și creșterea economică

2. Diagrama Gantt

Obiective specifice-Proiecte	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
P1.1.1. Asfaltarea drumurilor secundare/orășenești							
P1.1.2. Modernizarea drumurilor forestiere și agricole							
P 1.2.2. Modernizarea și extinderea rețelei de apă și de canalizare							
P 1.3.1. Amenajare de parcuri							
P 1.3.2. Dezvoltarea zonelor de agrement							
P1.3.3. Îmbunătățirea aspectului localității							
P 2.1.1. Promovarea comunei prin participare la diverse evenimente							
P 2.1.2. Crearea unei baze de date la nivelul Primăriei referitor la economia orașului							

Miercurea Nirajului						
P 2.2.1. Elaborarea unui plan turistic complex pentru Orașul Miercurea Nirajului						
P 2.3.1. Elaborarea unei strategii pentru susținerea afacerilor						
P 2.3.2. Facilitarea accesului companiilor la plata taxelor și impozitelor locale prin informatizarea serviciilor oferite						
P 2.3.4. Eliberarea titlurilor de proprietate						
P 2.4.1. Înființare incubator de afaceri						
P 2.4.2. Organizarea de cursuri în domeniul procedurilor administrative legate de deschiderea unei noi afaceri.						
P 2.4.3. Realizarea unor parteneriate de tip public privat pentru operarea unor utilități și investiții publice						
P 2.4.4. Participarea grupurilor vulnerabile la economia socială						
P 3.1.1. Organizarea unor programe culturale						
P 3.2.1. Participarea grupurilor vulnerabile în economia socială.						
P 3.2.2. Proiecte care promovează stiluri de viață- Educație pentru viață și responsabilizare socială						
P 3.3.1. Proiect „Vreau la școală!”- Promovarea importanței școlarizării în rândul populației care reprezintă risc de abandon școlar						
P3.4.1. Muzeul cu inițiative-proiect pentru dezvoltarea voluntariatului						
P 3.4.2. Voluntar pentru educație!- proiect pentru copii dezavantajați social						
P 4.1.1. Extinderea serviciilor medicale						

P 4.1.2. Îmbunătățirea dotării spitalului						
P 4.1.3. Evaluarea stării de sănătate a populației și crearea unui plan de management al serviciilor medicale și socio-medicale						
P 4.2.1. Dotarea laboratoarelor și cabinetelor școlii						
P 4.2.2. Dotarea cabinetului de informatică a școlii						
P 4.2.3. Extinderea și dotarea sălii de sport						
P 4.2.4. Lărgirea serviciilor de tip after school						
P 4.3.1. Creșterea calității și a numărului serviciilor sociale oferite în comună						
P 4.3.3. Dezvoltarea Centrului medico-social pentru persoane vârstnice						
P 4.3.4. Specializarea resurselor umane implicate în furnizarea serviciilor sociale						
P 4.3.5. Construcții de locuințe pentru cadre didactice						
P 4.4.5. Creșterea calității serviciilor de gospodărire comunală						
P 4.4.5. Diversificarea serviciilor de gospodărire comunală						
P 5.1.1. Pregătirea personalului din administrația publică în domenii strategice respectiv: managementul proiectelor, achiziții publice, management financiar						
P 5.1.2. Organizarea schimbului de experiență cu autoritățile locale din România și din alte localități din Uniunea Europeană						
P 5.2.1. Creșterea performanței administrației publice locale prin implementarea unor soluții de tip e-guvernare						
P 5.2.2. Implementarea						

sistemului de management al calității la nivelul primăriei.						
P 5.3.1. Actualizarea strategiei de dezvoltare a comunei						
P 5.3.2. Organizarea unor consultări periodice pentru a identifica nevoile comunității						
P 5.3.3. Înființarea unei asociații de dezvoltare intercomunitară pentru implementarea unor proiecte comune de dezvoltare a infrastructurii și utilităților cu localitățile învecinate						
P 6.1.1. Campanie de promovare a transportului ecologic						
P 6.1.2. Măsuri de protecție la activități industriale și agricole						
P 6.2.1. Sisteme fotovoltaice pentru producerea de energie electrică pentru iluminatul public						
P 6.2.2. Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice						
P 6.2.3. Introducerea, în toate instituțiile publice, a becurilor cu consum energetic redus						
P 6.2.4. Montarea de panouri solare pe clădirile instituțiilor publice						
P 6.3.1. Modernizarea arhitecturală și peisagistică a străzilor cu respectarea peisajului rural tradițional						
P 6.3.2. Modernizarea arhitecturală și peisagistică a spațiilor verzi						
P 6.3.3. Inițierea unor campanii de educare a copiilor și tinerilor în privința protecției mediului						
P 6.3.4. Încurajarea voluntariatului în acțiunile de curățare a mediului înconjurător						

III.3. Analiza efectelor sociale, economice și cele asupra mediului

Efecte sociale

Obiectivele și domeniile de intervenție menționate în strategia de dezvoltare nu pot acoperi toate domeniile de dezvoltare în comună. Strategia elaborată este un concept integrat de dezvoltare, care se bazează pe priorități. În cazul în care intervenția se realizează numai în anumite puncte (sectoare, instituții) și lipsa de balanță (atingerea anumitor scopuri în dauna altora) se menține pentru o perioadă mai îndelungată în activitatea de dezvoltare, atunci principiile de bază ale planificării (sustenabilitate, egalitatea de șanse, parteneriat) dispar și nici scopurile de bază nu vor fi atinse.

Întărirea societății civile locale, extinderea relațiilor intercomunitare fac posibilă ca societatea civilă să-și asume multe responsabilități din sfera protecției sociale, a combaterii șomajului, a îmbunătățirii nivelului de trai, a întăririi spiritului de apartenență. De-asemenea „civilii” – dacă devin parte a procesului – pot să contribuie la procesul de planificare și la procesul de implementare, întărind influența lor socială. Astfel, sfera civică contribuie la atingerea scopurilor.

Ca un rezultat al dezvoltării sănătății, educației și a protecției sociale se arată o societate reînnoită, mai sănătoasă, capabilă să se adapteze la cerințele pieței forței de muncă, care este capabilă să se ocupe cu conflictele provenite din situația actuală stagnantă și din schimbările economice. În timp ce educația publică mereu schimbătoare devine instrumentul și scena integrării – coeziunii – sociale, cursurile de formare profesională, sistemul de formare adaptat la cerințele pieței forței de muncă devine un actor important în dezvoltarea dinamică a economiei locale, în creșterea salariilor, în „păstrarea” tinerilor – deci, în oprirea proceselor demografice dezavantajoase.

Extinderea serviciilor culturale eficiente stimulează crearea unui mod de viață „sănătos”, iar instituțiile – cu activitățile lor culturale, tradiționale – întăresc gândirea comună, și sentimentul de apartenență la comunitate. Produsele materiale și intelectuale tradiționale, caracteristice numai acestei zone, întăresc identitatea locuitorilor comunei Gălești prin conservarea tradițiilor și a patrimoniului cultural. Totodată, aceste produse contribuie la crearea imaginii bine definite și unice a microregiunii pentru actorii externi (investitori, turiști).

Efecte economice

Dezvoltarea orașului Miercurea Nirajului este influențată în mare măsură de producția ei economică, competitivitatea ei, deschiderea ei față de inovare, de noutăți, capacitatea de a se adapta la mediul schimbător. În scopul atingerii obiectivelor definite în strategie, mai multe procese trebuie să se întâmple simultan și cu succes. Dacă una dintre aceste procese eșuează, atingerea scopului de bază ajunge sub semnul întrebării.

Competitivitatea actorilor economici locali este slabă, avantajele lor comparative apar în cheltuielile scăzute legate de salarii. Cheia dezvoltării orașului Miercurea Nirajului constă în intensificarea economiei, în dezvoltarea serviciilor legate de dezvoltarea întreprinderilor și în exploatarea posibilităților turistice. Actorii economici ai localității trebuie să devină capabili de a se folosi de aceste posibilități.

În structura economică a UAT, un rol definitiv în crearea valorilor au acele sectoare care nu reprezintă domenii majore nici în economia globală, nici în structura națională. În aceste arii de activitate competiția națională și internațională este foarte puternică, piețele naționale și străine sunt pline de produse comune comerciale, dinamismul extinderii acestor piețe este slabă. Dacă structura ei nu se schimbă, economia comunei este condamnată la o creștere de nivel scăzut, la nivel

scăzut de profit, la rată scăzută a investițiilor, la decalaj tehnologic. Condiția de bază a schimbării structurale este crearea mediului economic inovator.

Unul dintre punctele slabe ale economiei locale este șomajul. Nivelul scăzut al utilizării forței de muncă și rata populației inactive este destul de mare. Aceste date înseamnă că veniturile familiilor sunt scăzute, astfel nivelul de consum al populației este la fel scăzut. Cererea pentru produsele și serviciile locale este de asemenea mică, și limitează într-o mare măsură posibilitățile de dezvoltare ale producătorilor și prestatorilor locali. În cazul lipsei de creștere a utilizării forței de muncă, efectele pozitive ale dezvoltării economiei nu se regăsesc la nivelul populației și astfel inegalitățile sociale pot deveni și mai accentuate.

Succesul economic al UAT se poate atinge numai în urma întăririi parteneriatului, a cooperării mai strânse între actorii locali. Succesele individuale devin sustenabile pe termen lung numai în condiția în care ele sunt integrate într-o dezvoltare mai generală și cu eficiență mai extinsă.

Succesul schimbării economice depinde de sustenabilitatea ei pe termen lung, de evitarea conflictelor interne, de pregătirea actorilor la schimbările ciclice ale pieței. Succesul poate fi atins numai în cazul în care prețul lui poate fi plătit din punct de vedere social și al mediului.

Extinderea nivelului de utilizare a forței de muncă - după experiențele naționale și internaționale – se așteaptă din sfera întreprinderilor mici și mijlocii. Fără întărirea sectorului IMM nici dezvoltarea economică a regiunii, nici efectele extinse pe întregul teritoriu al regiunii nu se va realiza. În cadrul IMM-urilor un rol important au întreprinderile care produc valoare adăugată și care se ocupă cu activități tradiționale, deoarece aceste întreprinderi au cele mai mari perspective. Luarea în considerare a criteriilor ecologice în procesul de schimbare (și de stimulare) a structurii economice asigură sustenabilitatea creșterii economice bazată pe schimbare de structură.

Economia comunei s-a dezvoltat într-o direcție greșită în ultimele decenii: nivelul prelucrării bunurilor produse în comună nu s-a crescut, valoarea adăugată s-a limitat. Dacă acest proces poate fi oprit, valoarea produsă în comună se va crește, perspectivele întreprinderilor și situația populației locale se vor îmbunătăți.

Receptivitatea IMM-urilor din comună pentru inovare și noutăți este limitată. Majoritatea inovațiilor care apar pe piețele internaționale și ar putea fi aplicate nici nu ajung la întreprinzători, cunoștințele conducătorilor și ale managementului în cele mai multe cazuri sunt insuficiente pentru introducerea noutăților. Prin crearea condițiilor de bază și prin creșterea nivelului de cunoaștere al întreprinzătorilor se extinde cercul acelor care se adaptează în mod flexibil la condițiile schimbătoare ale pieței, care pătrund pe piețele externe și devin angajatori stabili.

În comună numărul întreprinderilor nou înființate este scăzută, pentru acestea nu este asigurat un cadru incubator. Astfel, multe idei promițătoare nu pot fi realizate, și mai multe firme cu perspectivă sunt condamnate la nereușită. Prin lărgirea cadrelor incubatoare, mai multe firme nou-înființate pot să se consolideze pe piață, pot să devină elementul stabil al economiei.

Instrumentul – astăzi numai marginal folosit – al sustenabilității și al obținerii unui avantaj competitiv este utilizarea timpurie a tehnologiilor care ocrotesc mediul. Prin introducerea acestora – pe lângă creșterea temporară a nivelului de costuri – se poate atinge o îmbunătățire durabilă a competitivității, și în același timp se poate micșora și gradul de poluare mediului, îmbunătățind calitatea vieții populației.

Utilizarea informaticii în sfera întreprinzătorilor este redusă. Extinderea cadrelor infrastructurale ale tehnologiilor informaționale, răspândirea utilizării lor reduc dezavantajele, și fac posibilă apariția

unor noi sectoare (bazate pe TIC) și pot îmbunătăți competitivitatea întreprinzătorilor prin crearea condițiilor de adaptare flexibilă la piață.

Efecte asupra mediului

Efectuarea unui studiu de impact asupra mediului poate fi posibil numai după elaborarea programelor operative pe de o parte, iar pe de altă parte după crearea și funcționarea unui sistem corespunzător de informare și monitoring. Bazându-se pe cercetările empirice existente pot fi menționate deja în strategie relațiile de cauză-efect dovedite în practică care fac referire la schimbările cele mai importante ale mediului și la conflictele potențiale care apar în cursul realizării. Din perspectiva menținerii stabilității sensibile a ecosistemului și a creării unui sistem optim de economie, mediu și societate bazate pe principiul sustenabilității, obiectivul de a moderniza societatea care trăiește în armonie cu mediul este real. Acesta poate fi realizat prin colaborarea administrației publice locale, a întreprinzătorilor și a organizațiilor civile de pe raza UAT.

Colaborarea realizată în domeniul protecției mediului și a naturii, precum și dezvoltarea relațiilor economice cu luarea în vedere a influențelor asupra mediului contribuie la menținerea diversității biologice a regiunii, la îmbunătățirea condițiilor de viață a celor care trăiesc în regiune și creează condițiile dezvoltării sustenabile.

Prin colaborarea întreprinzătorilor și a actorilor civili, precum și a actorilor de dezvoltare regională devine posibilă utilizarea și cunoașterea resurselor naturale ale regiunii. Orașul Miercurea Nirajului va deveni un loc atrăgător pentru întreprinzători dacă sunt asigurate condiții bune de viață și un mediu plăcut pentru cei care trăiesc și lucrează în comună.

Prin dezvoltarea producției alimentelor conform cerințelor UE va deveni posibil producerea unor produse sănătoase, vor reapărea acele cicluri de producție verzi.

Folosirea moderată a chimicalelor reduce probabilitatea ajungerii unor insecticide și pesticide în alimente. Prin transformarea suprafețelor agricole cultivate va deveni posibil menținerea calității și cantității solului, precum și depozitarea pentru utilizarea ulterioară.

Majoritatea produselor secundare agricole constituie o astfel de bază pe care pe termen lung se poate sprijini reducerea sau eliminarea utilizării carburanților fosile. Sursele de energie regenerabile sunt identificate prioritar în diferite planuri, iar actorii regionali pot utiliza acestea în vederea creșterii veniturilor.

Prin construirea întregii rețele de apă potabilă și canalizare, precum și prin tratarea ecologică a apelor uzate, se rezolvă cea mai mare problemă: poluarea mediului prin serviciile publice comunale. Prin tratarea corespunzătoare a apelor uzate provenite din agricultură și industria alimentelor se poate preveni poluarea apelor de suprafață și a solului. Prin epurarea controlată se va înceta efectul poluant asupra apelor subterane, iar apa uzată epurată și nămolul inert pot fi folosite pentru irigație sau alt uz agricol. Toate aceste dezvoltări servesc și protecția valorilor naturale și a ariilor protejate și pot crea echilibrul natural al acestor zone.

În planificarea etapelor de dezvoltare economică, infrastructurală, și de resurse umane, protecția mediului și economia mediului au un rol primordial. Întărirea competitivității întreprinderilor contribuie la activitățile de mediu ale întreprinderilor și motivează introducerea strategiilor proprii de protecția mediului. Efectele activităților poluante pot fi reduse prin intervenții tehnologice și tehnice moderne. La transformarea economiei UAT sprijinirea extinderii tehnologiilor verzi contribuie prin posibilitatea dezvoltării durabile și îmbunătățirea calității vieții a populației. Dezvoltarea infrastructurii verzi care promovează activitățile economice contribuie la creșterea

șansei de adaptare iar reabilitarea zonelor industriale poluate contribuie la îmbunătățirea imaginii Orașului Miercurea Nirajului și la rezolvarea unor probleme de mediu.

În vederea creării unor relații de colaborare cu populația comunei se realizează o viziune nouă, o cultură de mediu, creându-se astfel condițiile unui mediu de viață sănătos, precum și condițiile dezvoltării sustenabile. Asigurarea publicității informațiilor reale face posibil ca societatea locală cu o mentalitate de mediu sănătoasă să se implice în luarea deciziilor, respectiv să aibă o influență în procesul de luare a deciziilor. Pe parcursul acestui proces interesele contrare și opiniile care stau la baza acestora se pot ciocni, astfel numai prin controlul publicului poate fi implementată o strategie de mediu.

Formarea conștiinței de mediu într-un mod mai extins și mai deplin se realizează prin două metode: pe de o parte prin elaborarea programelor de educație de mediu, care stimulează organizațiile civile și locuitorii comunei pentru protejarea mediului, pe de altă parte prin informarea permanentă a locuitorilor.

III.4 Portofoliul de proiecte

Prezentul capitol cuprinde prioritizarea proiectelor descrise și planul de acțiune locală, considerate cele mai importante din perspectiva dezvoltării Orașului Miercurea Nirajului. Stabilirea ordinii proiectelor de dezvoltare se realizează cu luarea în considerare a tuturor criteriilor de mai jos:

- dimensiunea sferei de incidență teritorială a intervenției;
- stadiul de pregătire al dezvoltărilor;
- acceptarea dezvoltării de către populație;
- nevoia de resurse a dezvoltărilor și disponibilitatea/accesibilitatea resurselor necesare.

Ca urmare a prioritizării – atât în privința sferei de incidență teritorială și în funcție de numărul de locuitori a intervenției, cât și în privința complexității dezvoltării – în vârful clasamentului s-a situat pachetul integrat de intervenții care vizează dezvoltarea infrastructurii comunei, dezvoltarea economiei agrare, dezvoltarea serviciilor, a capacității administrative și utilizarea energiei alternative. Aceste dezvoltări sunt de importanță deosebită din punct de vedere al asigurării dezvoltării durabile a comunei.

În continuare prezentăm proiectele considerate cele mai importante pe baza criteriilor enumerate mai sus.

MENȚIUNE PRIVIND OBIECTIVELE; PRIORITĂȚILE ȘI PORTOFOLIUL DE PROIECTE

Având în vedere faptul că prezentul document strategic se referă la o perioadă de șapte ani, Orașul Miercurea Nirajului și Consiliul Local Miercurea Nirajului sunt conștienți de faptul că în urma unor eventuale și imprevizibile modificări ale contextului socio-economic poate apărea necesitatea unor modificări atât în ceea ce privește obiectivele cât și prioritățile la nivel de comună față de cele prevăzute și descrise în prezentul document. Aceste modificări pot impune modificarea și/sau completarea portofoliului de proiecte propus în ceea ce urmează. Prin consecință lista de proiecte de mai jos nu este exhaustivă.

În cazul în care se va impune modificarea și/sau completarea obiectivelor, priorităților și a proiectelor neprevăzute în prezentul document, acesta va fi posibilă în baza unui memoriu justificativ acceptat printr-o hotărâre al Consiliului Local Miercurea Nirajului și adăugat ca addendum la prezentul document.

TITLUL PROIECTULUI 1.

MODERNIZAREA DRUMURILOR VICINALE ȘI STRĂZILOR ORĂȘENEȘTI

Scopul proiectului: Îmbunătățirea accesibilității orașului și modernizarea infrastructurii de transport.

Obiective specifice:

- Modernizarea drumurilor vicinale și a străzilor de pe raza UAT
- Îmbunătățirea aspectului general al orașului
- Creșterea siguranței rutiere, fluidizarea traficului rutier
- Creșterea atractivității comunei pentru desfășurarea activităților economice

Grupul țintă: Comunitatea locală, turiștii care sosesc în vizită și potențialii investitori.

Activități principale: Asfaltarea carosabilului, amenajare trotuare

Rezultatele așteptate: O rețea de drumuri modernă care permite libera deplasare a localnicilor și a turiștilor. Rezultatul va fi, în consecință, o populație locală mulțumită, formarea unei imagini atractive a localității, creșterea numărului de turiști și sporirea numărului de investitori.

Surse de finanțare posibile: PO Transport și/sau altele

Posibili parteneri: Consiliul Județean Mureș

Perioada de implementare: 2021-2027

Sustenabilitate: Datorită implicațiilor financiare mari, implementarea acestui proiect se va face etapizat, prin delimitarea unor zone de intervenție și prioritizarea acestora sau prin abordarea intervențiilor în funcție de importanța străzilor. În acest fel, se permite rezolvarea în totalitate a problemelor de infrastructură rutieră, fără a se ajunge la imposibilitatea de a susține financiar investițiile. Având în vedere impactul favorabil evident asupra activității economice, se așteaptă ca reabilitarea infrastructurii de drumuri să dinamizeze mediul de afaceri local, ceea ce va avea un impact pozitiv și asupra bugetului local.

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: Domeniu prioritar județean: Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale.

Prioritar la nivel european: Dezvoltarea unei structuri moderne pentru creșterea economică și locuri de muncă

Încadrarea în cadrul strategiei de dezvoltare locală: Obiectiv strategic nr. 1. Modernizarea și extinderea infrastructurii Măsura 1.1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii rutiere.

Documente necesare:

- Cerere de finanțare;
- Studiu de fezabilitate/ documentație de avizare pentru lucrări de intervenții;
- Avize;
- Certificat de urbanism/ Autorizație de construire;
- Studiu geotehnic,
- Studiu topografic;
- Fișa tehnică privind condițiile de protecție a mediului

TITLUL PROIECTULUI 2.

LUCRĂRI DE PREPROIECTARE ȘI/SAU EXECUȚIE/EXTINDERE REȚEA DE APĂ ȘI DE CANALIZARE ȘI RACORDURI ÎN MIERCUREA NIRAJULUI ȘI ÎN SATELE DUMITREȘTI, TÂMPA, ȘARDU NIRAJULUI, LĂURENI, MOȘUNI, BEU, VEȚA RESPECTIV EXTINDERE REȚEA DE GAZ ÎN SATELE MOȘUNI, BEU, VEȚA

Scopul proiectului: Extinderea rețelei de apă potabilă și de canalizare și de gaz de pe teritoriul UAT Miercurea Nirajului, inclusiv racordarea unor instituții publice și de învățământ.

Obiective specifice:

- o rețea de apă potabilă și de gaz, introducerea canalizării
- un mediu mai curat, sănătos
- creșterea nivelului de trai al locuitorilor

Grupul țintă: Populația din localitățile arondate.

Rezultatele așteptate:

- un mediu mai curat, stoparea poluării apelor de suprafață și a pânzei freatice
- creșterea nivelului de trai.

Surse de finanțare posibile: PO Dezvoltare Durabilă și/sau altele

Posibili parteneri: Consiliul Județean Mureș, Aqua Invest ADI

Perioada de implementare: 2021-2027

Sustenabilitate:

Datorită implicațiilor financiare mari, implementarea acestui proiect se va face etapizat, prin delimitarea unor zone de intervenție și prioritizarea acestora. În acest fel, se permite rezolvarea în totalitate a problemelor legate de canalizare, fără a se ajunge la imposibilitatea de a susține financiar investițiile.

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: Domeniu prioritar județean: Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale.

Prioritar la nivel european: Dezvoltarea unei infrastructuri moderne pentru creștere economică și locuri de muncă.

Încadrarea în cadrul strategiei de dezvoltare locală: Obiectiv strategic nr. 1. Modernizarea și extinderea infrastructurii Obiectiv specific nr.1.2. Modernizarea și extinderea structurii tehnico-edilitare.

Documente necesare:

- Cerere de finanțare;
- Studiu de fezabilitate/ documentație de avizare pentru lucrări de intervenții;
- Avize;
- Certificat de urbanism/ Autorizație de construire;
- Studiu geotehnic,
- Studiu topografic; fișa tehnică privind condițiile de protecție a mediului

TITLUL PROIECTULUI 3.

MODERNIZAREA CĂILOR DE ACCES ÎN CADRUL FONDULUI FORESTIER, MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII AGRICOLE DE ACCES CĂTRE TERENURI AGRICOLE

Scopul proiectului: Execuție lucrări drumuri de exploatație agricolă și modernizare străzi în Orașul Miercurea Nirajului

Obiective specifice:

- Modernizarea drumurilor agricole către terenuri agricole
- Modernizarea drumurilor forestiere
- Dezvoltarea agroturismului

Grupul țintă: Comunitatea locală

Activități principale: Modernizarea drumurilor de acces agricol și forestier

Rezultatele așteptate: Drumuri agricole și forestiere moderne, creșterea productivității și randamentului sectorului agricol și silvic prin asigurarea unui acces mai facil și rapid la exploatarea forestieră și agricolă, reducerea eroziunii terenurilor din cauza unor drumuri neamenajate și neprevăzute cu șanț.

Surse de finanțare posibile: PO Transport și/sau altele

Posibili parteneri: Consiliul Județean Mureș

Perioada de implementare: 2021-2027

Sustenabilitate:

Datorită implicațiilor financiare mari, implementarea acestui proiect se va face etapizat, prin delimitarea unor zone de intervenție și prioritizarea acestora sau prin abordarea intervențiilor în funcție de importanță agricolă sau forestieră.

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: Domeniu prioritar județean: Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale.

Prioritar la nivel european: Dezvoltarea unei infrastructuri moderne pentru creștere economică și locuri de muncă.

Încadrarea în cadrul strategiei de dezvoltare locală: Obiectiv strategic nr. 1. Modernizarea și extinderea infrastructurii Obiectiv specific nr.1.1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii rutiere

Documente necesare:

- Cerere de finanțare;
- Studiu de fezabilitate/ documentație de avizare pentru lucrări de intervenții;
- Avize;
- Certificat de urbanism/ Autorizație de construire;
- Studiu geotehnic,
- Studiu topografic;
- Fișa tehnică privind condițiile de protecție a mediului

TITLUL PROIECTULUI 4.

**CONSTRUIREA ȘI/SAU REABILITAREA,
EXTINDEREA, DOTAREA
AȘEZĂMINTELOR CULTURALE,
CONSTRUIRE/ÎNFIINȚARE TEREN DE
SPORT, CONSTRUIRE CENTRU DE
RECREERE/AGREMENT**

Scopul proiectului: construirea/înființarea, reabilitarea, modernizarea, dotarea căminelor culturale, terenuri de sport și centre de recreere și de agrement în vederea asigurării serviciilor culturale și sportive de calitate, respectiv crearea condițiilor ca aceste clădiri să redevină un centru comunitar de acces la informație și cultură și de coeziune socială.

Obiective specifice:

- asigura spațiul necesar pentru derularea tuturor activităților comunitare de interes public.
- creșterea calității vieții culturale prin extinderea și susținerea infrastructurii culturale existente și prin diversificarea ofertei culturale

Proiecte concrete deja propuse spre realizare:

- modernizare cămin cultural în satul Beu,
- construire teren de fotbal acoperit cu balon presostatic,
- construire pistă de atletism în Orașul Miercurea Nirajului,
- construire bazin de înot didactic în Orașul Miercurea Nirajului
- Servicii de proiectare "Modernizare clădire administrativă teren de sport"
- Reamenajare teren de joacă în Orașul Miercurea Nirajului

Grupul țintă: Comunitatea locală

Activități principale:

- Achiziționarea serviciilor de proiectare pentru elaborarea Studiului de fezabilitate.
- Elaborarea studiului de fezabilitate, recepționarea documentației
- Obținerea certificatului de urbanism
- Obținerea avizelor și acordurilor solicitate prin certificatul de urbanism
- Începerea procedurii de achiziție a serviciilor de proiectare pentru elaborarea proiectului tehnic, a caietelor de sarcini și a detaliilor de execuție și formarea echipei de implementare
- Depunerea cererii de finanțare
- Implementarea proiectului

Surse de finanțare: PO Dezvoltare Durabilă și/sau altele

Posibili parteneri: ONG-urile locale

Perioada de implementare: 2021-2027

Sustenabilitate: Întreținerea obiectivului de investiții se va face din bugetul local respectiv din veniturile proprii ale căminelor (taxă de închiriere).

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: 4.3. Creșterea standardului de viață al locuitorilor din zonele rurale din județ prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, educaționale, sociale, culturale, de sănătate și de agrement.

Încadrarea în cadrul strategiei de dezvoltare locală: Obiectiv strategic nr. 1. Modernizarea și extinderea infrastructurii Obiectiv specific nr.1.3. Dezvoltarea infrastructurii de agrement

Documente necesare:

- Cerere de finanțare; Studiu de fezabilitate/documentație de avizare pentru lucrări de intervenții; Proiecte, Avize; Autorizație de construire;

TITLUL PROIECTULUI 5.
REABILITAREA, EXTINDEREA ȘI DOTAREA ȘCOLILOR ȘI A GRĂDINIȚELOR
CU PROGRAM NORMAL ȘI PROGRAM PRELUNGIT

Scopul proiectului: crearea condițiilor necesare pentru asigurarea serviciilor de educație de calitate, prin îmbunătățirea infrastructurii aferente acestui sector

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea calității infrastructurii de educație și a dotării școlilor din comună, asigurarea unui proces educațional la standarde europene, creșterea participării populației la procesul educațional;
- Asigurarea calității și a accesului la educație prin îmbunătățirea stării și a accesibilității infrastructurii educaționale și a dotărilor aferente ;
- Ridicarea performanțelor economice locale prin sprijinirea educației, respectiv crearea condițiilor pentru dezvoltarea unei piețe locale competitive ;

Proiecte concrete deja propuse spre realizare:

- Extindere și reabilitare Școala Generală și Grădiniță cu program normal Șardu Nirajului
- Extindere și reabilitare Școala Generală și Grădiniță cu program normal Tâmpa, sistem de supraveghere pentru curtea școlii, localitatea Tâmpa
- Servicii de instalare detectoare, semnalizare și alarmare în caz de incendiu la Școala Generală și Grădiniță cu program normal Șardu Nirajului
- Servicii de instalare echipamente antifoc la Liecul Teoretic Bocskai Istvan, Miercurea Niraj
- Construire scară exterioară la Școala Gimnazială Deak Farkas, Miercurea Nirajului
- Servicii de proiectare Sală de Sport la Școala Gimnazială Deak Farkas, Corp A, Miercurea Nirajului
- Extindere și reabilitare Școala Generală și Grădiniță cu program normal Lăureni
- Servicii de proiectare pentru reabilitarea acoperișului și clădirii Școlii Generale Deak Farkas
- Servicii de proiectare pentru reabilitare la clădirea Liecului Teoretic Bocskai Istvan
- Reabilitare acoperiș la fostul internat

Grupul țintă: Comunitatea locală

Activități principale:

- Achiziționarea serviciilor de proiectare pentru elaborarea Studiului de fezabilitate.
- Elaborarea studiului de fezabilitate, recepționarea documentației
- Obținerea certificatului de urbanism, și a avizelor/acordurilor solicitate prin certificatul de urbanism
- Începerea procedurii de achiziție a serviciilor de proiectare pentru elaborarea proiectului tehnic, a caietelor de sarcini și a detaliilor de execuție, formarea echipei de implementare
- Depunerea cererii de finanțare, implementarea proiectului

Surse de finanțare: Diverse

Posibili parteneri: Școlile/grădinițele din comună, ONG-urile locale

Perioada de implementare: 2021-2027

Sustenabilitate: Întreținerea obiectivului de investiții se va face din bugetul local.

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: 4.3. Creșterea standardului de viață al locuitorilor din zonele rurale din județ prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, educaționale, sociale, culturale, de sănătate și de agrement.

Încadrarea în strategia de dezvoltare locală: Obi. strat. nr. 4. Modernizarea și îmbunătățirea serviciilor de educație Obi. sp. 4.2.1. Construirea/reabilitarea/extinderea și dotarea școlilor și grădinițelor

Documente necesare:

- Cerere de finanțare; studiu de fezabilitate/documentație de avizare pentru lucrări de intervenții; proiecte, avize; autorizație de construire;

TITLUL PROIECTULUI 6.

CREȘTEREA CALITĂȚII SERVICIILOR SOCIALE, ÎNFIINȚARE/ÎNFIINȚARE CENTRU SOCIAL PENTRU COPII DEFAVORIZAȚI

Scopul proiectului:

Creșterea calității de servicii sociale acordate persoanelor vârstnice și pentru copii defavorizați, înființare centru social pentru copii defavorizați.

Obiective specifice:

- Reabilitarea sau construirea unei clădiri și amenajarea acesteia
- Îmbunătățirea serviciilor pentru seniori și tineri/copii

Grupul țintă: Comunitatea locală, angajații direcției de asistență socială

Rezultatele așteptate:

- o clădire reabilitată
- calitatea îmbunătățită a serviciilor sociale

Surse de finanțare: PO Sănătate; PO Combaterea Sărăciei și/sau altele

Posibili parteneri: Direcția județeană de asistență socială, Asociația Diakonia

Perioada de implementare: 2021-2027

Sustenabilitate: Cheltuielile ulterioare de funcționare vor fi suportate din bugetul local

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: Prioritatea 4.3. Creșterea standardului de viață al locuitorilor din zonele rurale din județ prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, educaționale, sociale, culturale, de sănătate și de agrement

Încadrarea în cadrul strategiei de dezvoltare locală: Obiectiv strategic nr. 1. Modernizarea și extinderea infrastructurii, Obiectiv specific nr.4 Creșterea calității serviciilor sociale

Documente necesare:

- Cerere de finanțare;
- Studiu de fezabilitate/ documentație de avizare pentru lucrări de intervenții;
- Avize;

TITLUL PROIECTULUI 7.

LĂRGIREA SERVICIILOR DE TIP AFTER SCHOOL

Scopul proiectului: Dezvoltarea serviciilor de educație de tip „after school” pe teritoriul UAT

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea calității actului educațional
- Creșterea gradului de mulțumire al beneficiarilor

Grupul țintă: - copii de la grădiniță, elevii din clasele I-IV de pe teritoriul UAT

- cadre didactice de pe teritoriul UAT
- comunitatea locală

Activități principale:

1. Amenajarea clădirii școlii pentru program tip „after school”
2. Pregătirea spațiilor și activităților pentru program tip „after school”

Rezultatele așteptate:

- Creșterea calității serviciilor de educație
- Asigurarea unui cadru plăcut și securizat pentru copii
- Creșterea gradului de accesibilitate al familiilor care doresc alternative mai bune pentru îngrijirea și educarea copiilor.

Surse de finanțare: PO Capital Uman și/sau altele

Posibili parteneri: Inspectoratul Școlar Județean Mureș

Perioada de implementare: 2015-2016

Sustenabilitate: Întreținerea obiectivelor se va realiza din sursele proprii ale primăriei

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: La nivel județean: Prioritatea 1.3. Dezvoltarea infrastructurii de învățământ, sănătate, situații de urgență, protecție socială. Măsura 1.3.1. Dezvoltarea infrastructurii de învățământ și a serviciilor educaționale, prin construirea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea acestora în mediul urban și rural.

Încadrarea în cadrul strategiei de dezvoltare locală: Obiectiv strategic nr. 4, Obiectiv specific nr.4.2. Îmbunătățirea serviciilor de educație și culturale. P 4.2.4. lărgirea serviciilor de tip after school.

Documente necesare: - Cerere de finanțare

- Studiu de fezabilitate
- Proiect tehnic

TITLUL PROIECTULUI 8.

INTRODUCEREA, INSTALAREA, APLICAREA UNOR TEHNOLIGII/SISTEME/UNITĂȚI DE PRODUCȚIE/SOLUȚII ALTERNATIVE DE PRODUCȚIE/UTILIZARE A ENERGIEI

Scopul proiectului: Protecția mediului prin reducerea consumului de energie, utilizând tehnologii/sisteme/surse alternative de producere a energiei.

Obiective specifice:

- Valorificarea uneia dintre tehnologiile/sistemele/resursele regenerabile/ecologice de energie – e.g. energia solară, eoliană, înființare unități de producere a peleților/montare cazane peleți, sisteme geotermice, construcții/case pasive etc.;
- Creșterea independenței energetice față de importurile de resurse de energie primară prin diversificarea surselor și tehnologiilor de producere a energiei electrice: ca urmare se realizează utilizarea rațională și mai eficientă a resurselor energetice primare în alte scopuri decât acela al producerii de energie electrică;
- Protecția mediului prin utilizarea unei surse și tehnologii nepoluante de producere a energiei electrice;
- Promovarea dezvoltării durabile;

Proiecte concrete deja propuse spre realizare:

- modernizarea iluminatului public în Orașul Miercurea Nirajului

Grupul țintă: Comunitatea locală, instituții publice, agenți economici

Activități principale: - Achiziționarea și amenajarea terenului în scopul amplasării echipamentelor/ instalațiilor proiectului;

- Construcții și instalații aferente construcțiilor necesare implementării proiectului;
- Achiziția de echipamente, inclusiv a echipamentelor de monitorizare continuă;
- Racordarea la rețeaua Sistemului Electroenergetic Național în aval de punctul de delimitare.

Rezultatele așteptate: - Reducerea costurilor cu iluminatul public
- Reducerea consumului de energie

Surse de finanțare: PO Dezvoltare Durabilă și/sau altele

Posibili parteneri: Consiliul Județean Mureș, ONG-uri active și cu experiență în domeniu

Perioada de implementare: 2021-2027

Sustenabilitate: Cheltuielile ulterioare de funcționare vor fi suportate din bugetul local

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: Regional: Prioritatea 3. Protecția mediului înconjurător, creșterea eficienței energetice, stimularea utilizării surselor alternative de energie.

Încadrarea în cadrul strategiei de dezvoltare locală: Obiectiv strategic nr.8. Asigurarea calității mediului și a condițiilor de locuire, Obiectiv specific nr. 6.2. Eficiența energetică și surse alternative de energie.

Documente necesare:

- Cerere de finanțare; Studiu de fezabilitate, studiu potențial energetic surse alternative
- Raport- evaluare impact mediu

TITLUL PROIECTULUI 9.

CREȘTEREA EFICIENȚEI SERVICIILOR PUBLICE ȘI DE GOSPODĂRIRE COMUNALE

Scopul proiectului: Creșterea eficienței serviciilor publice și de gospodărire comunale existente sau, după caz, înființarea și dotarea unor servicii publice și de gospodărire comunală noi în cadrul Comunei Gheorghe Doja pe teritoriul UAT.

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea serviciilor oferite populației
- Gestionarea mai eficientă a serviciilor furnizate

Grupul țintă: - Comunitatea locală

Activități principale:

- creșterea eficienței serviciilor publice și de gospodărire comunală prin achiziționarea de echipamente, utilaje noi și moderne în vederea dotării serviciilor publice și de gospodărire comunală deja existente pe teritoriul UAT Miercurea Nirajului;
- creșterea eficienței serviciilor publice și de gospodărire comunală prin înființarea de servicii publice și de gospodărire comunală noi pe teritoriul UAT Miercurea Nirajului, respectiv dotarea acestora cu echipamente, utilaje noi și moderne.

Rezultatele așteptate:

Creșterea eficienței serviciilor publice și de gospodărire comunală oferite populației

Surse de finanțare: PO DEZVOLTARE DURABILĂ/ PROGRAMUL LEADER sau altele

Posibili parteneri: Consiliul Județean Mureș

Perioada de implementare: 2021-2027

Sustenabilitate: Cheltuielile ulterioare de funcționare vor fi suportate din bugetul local

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: Prioritatea 4.3. Creșterea standardului de viață al locuitorilor din zonele rurale din județ prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare,

Încadrarea în cadrul strategiei de dezvoltare locală: Obiectiv strategic nr. 4. Dezvoltarea serviciilor publice, **Obiectiv specific nr. 4.4.** Dezvoltarea serviciilor de gospodărire comunală

Documente necesare: Cerere de finanțare

TITLUL PROIECTULUI 10.

CREȘTEREA EFICIENȚEI ACTIVITĂȚII ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

Scopul proiectului: Îmbunătățirea relației dintre administrația publică, comunitatea locală și agenții economici.

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea metodelor de informare publică
- Gestionarea mai eficientă a serviciilor furnizate

Grupul țintă: - Comunitatea locală, agenți economici

Activități principale:

- Implementarea sistemului e-guvernare;
- Instruirea funcționarilor publici din Primăria Orașului;
- Informarea grupurilor țintă cu privire la proiect;
- Implementarea unui sistem GIS și realizarea bazei de date aferente acestuia;
- Implementarea unui sistem informatic de gestionare a documentelor;

Rezultatele așteptate: - Creșterea transparenței decizionale

- Reducerea birocrăției în administrația publică locală
- Reducerea timpului de prelucrare a documentelor

Surse de finanțare: PO Creștere inteligentă și Digitalizare și/sau altele

Posibili parteneri: Consiliul Județean Mureș

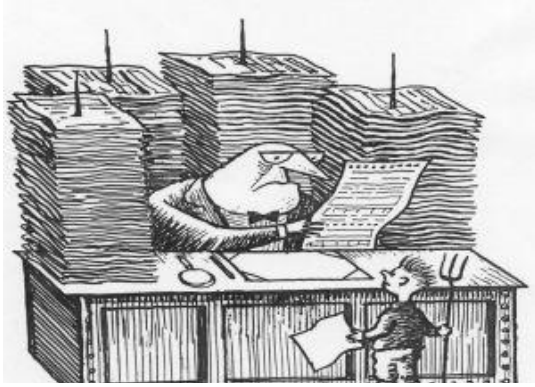
Perioada de implementare: 2021-2027

Sustenabilitate: Cheltuielile ulterioare de funcționare vor fi suportate din bugetul local

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: Prioritatea 7.1. Îmbunătățirea procesului de politici publice în administrația publică locală

Încadrarea în cadrul strategiei de dezvoltare locală: Obiectiv strategic nr. 5. Dezvoltarea capacităților administrative, **Obiectiv specific nr. 5.3.** Creșterea eficienței activității administrației publice locale

Documente necesare: Cerere de finanțare;
Studiu de fezabilitate

TITLUL PROIECTULUI 11.

DEZVOLTAREA ȘI CREȘTEREA EFICIENȚEI SERVICIILOR PUBLICE ELECTRONICE SUSȚINEREA IMPLEMENTĂRII DE SOLUȚII DE E-GUVERNARE ȘI ASIGURAREA CONEXIUNII LA BROADBAND

Scopul proiectului: Îmbunătățirea relației dintre administrația publică, comunitatea locală și agenții economici.

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea metodelor de informare publică
- Gestionarea mai eficientă a serviciilor furnizate

Grupul țintă: - Comunitatea locală, agenți economici

Activități principale:

- Implementarea sistemului e-guvernare;
- Instruirea funcționarilor publice din Primăria orașului;
- Informarea grupurilor țintă cu privire la proiect;
- Implementarea unui sistem GIS și realizarea bazei de date aferente acestuia;
- Implementarea unui sistem informatic de gestionare a documentelor;

Rezultatele așteptate: - Creșterea transparenței decizionale

- Reducerea birocrăției în administrația publică locală
- Reducerea timpului de prelucrare a documentelor

Surse de finanțare: PO Creștere inteligentă și Digitalizare și/sau altele

Posibili parteneri: Consiliul Județean Mureș

Perioada de implementare: 2020-2027

Sustenabilitate: Cheltuielile ulterioare de funcționare vor fi suportate din bugetul local

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: Prioritatea 7.1. Îmbunătățirea procesului de politici publice în administrația publică locală

Încadrarea în cadrul strategiei de dezvoltare locală: Obiectiv strategic nr. 5. Dezvoltarea capacităților administrative, **Obiectiv specific nr. 5.3.** Creșterea eficienței activității administrației publice locale

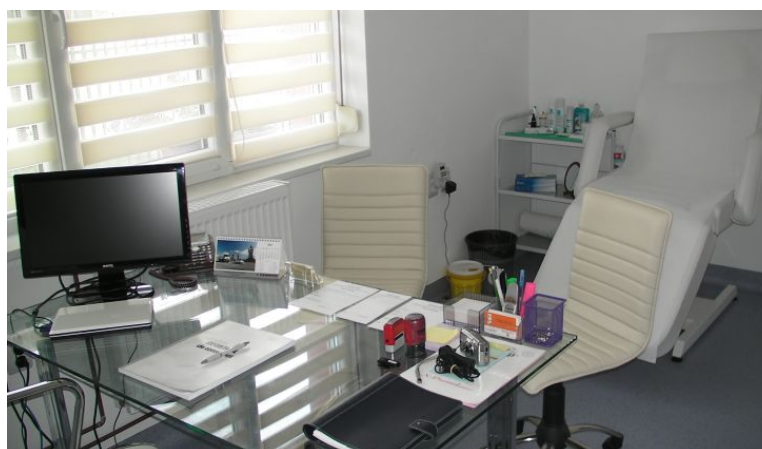
Documente necesare: Cerere de finanțare;
Studiu de fezabilitate

Cabinet stomatologic Corunca dotat și reabilitat din fonduri LEADER

TITLUL PROIECTULUI 12.

EXTINDEREA, ÎMBUNĂȚIREA SERVICIILOR MEDICALE

Scopul proiectului: Extinderea și diversificarea serviciilor medicale prin înființarea unui dispensar de stomatologie și a unui dispensar de pediatrie

Obiective specifice: - Îmbunătățirea stării de sănătate a populației

- Creșterea calității vieții
- Asigurarea unor servicii de sănătate de calitate

Proiecte concrete deja propuse spre realizare:

- Demolare Școala Deak Farkas, Clădirea B și fosta grădiniță, și proiectare spital
- Construire spital nou în Orașul Miercurea Nirajului

Grupul țintă: - comunitatea locală

Activități principale:

- Organizarea echipei de management și de implementare a proiectului
- Obținerea avizelor favorabile privind oportunitatea și necesitatea investiției din partea Direcției de Sănătatea Publică Mureș
- Obținerea avizelor solicitate
- Achiziția proiectului tehnic, realizarea acestuia
- Dotarea dispensarelor

Rezultatele așteptate: - servicii medicale îmbunătățite, clădire spital nou

Surse de finanțare: PO Sănătate și/sau altele

Posibili parteneri: Ministerul Sănătății

Perioada de implementare: 2021-2027

Sustenabilitate: Din bugetul local

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: Prioritatea 1.3. Dezvoltarea infrastructurii de învățământ, sănătate, situații de urgență, protecție socială ,

Încadrarea în cadrul strategiei de dezvoltare locală: Obiectiv strategic nr. 4, M 4.3. Modernizarea serviciilor sociale, M 4.1. Modernizarea și dezvoltarea serviciilor de sănătate

Documente necesare: - Cerere de finanțare

- Studiu de fezabilitate, proiect tehnic

TITLUL PROIECTULUI 13. DEZVOLTAREA ECONOMIEI SOCIALE

Presa de fructe comunitară, Lupeni

Presa de fructe comunitară,
Eremieni, com. Bereni

Scopul proiectului: - creșterea capacității comunității locale pentru dezvoltare durabilă și inclusivă
- reducerea sărăciei

Obiective specifice: - dezvoltarea și promovarea unor activități generatoare de venit la nivel de comunitate locală, activități care ajută membrii societății rurale să se integreze sau să se reintegreze pe piața muncii și care contribuie la bunăstarea comunității;
- pregătirea antreprenorială în domeniul economiei sociale pentru membrii grupurilor vulnerabile și ai organizațiilor care susțin interesele acestora.
- Înființarea unei microîntreprinderi într-un domeniu specific localității

Grupul țintă: - comunitatea rurală și în special grupurile vulnerabile (femei, romi etc.)

Activități principale: - înființarea întreprinderii sociale
- măsurarea performanței
- creștere, adaptare, evoluție

Rezultatele așteptate:

- oferirea unui loc de muncă pentru grupurile vulnerabile, în special femei
- producerea de bunuri și servicii pentru comunitatea locală
- stoparea fenomenului emigrării
- crearea unei surse de venit complementare
- creșterea economică durabilă

Surse de finanțare posibile: PO Combaterea Sărăciei și/sau altele

Posibili parteneri: - ONG-uri cu experiență în domeniu: Fundația Civitas, Asociația Diakonia, parteneri străini etc.

Perioada de implementare: 2021-2027

Sustenabilitate: Întreținerea se va realiza din bugetul local în colaborare cu agenții economici

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: **Strategia Europa 2030:** Creștere favorabilă incluziunii: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială.

Încadrarea în cadrul strategiei de dezvoltare locală: Obiectiv strategic nr. 2. Dezvoltarea economică a comunei, Obiectiv strategic nr. 2.4. Promovarea parteneriatului public-privat

Documente necesare: - Cerere de finanțare (plan de afacere), studiu de fezabilitate, proiect tehnic

TITLUL PROIECTULUI 14.

ORGANIZAREA SCHIMBULUI DE EXPERIENȚĂ CU AUTORITĂȚILE LOCALE DIN ROMÂNIA ȘI DIN ALTE LOCALITĂȚI DIN UNIUNEA EUROPEANĂ

Scopul proiectului:

Scopul proiectului este acela de a facilita schimbul de experiență dintre factorii de decizie și politici, reprezentanți ai autorităților locale, ONG-uri și experți relevanți din România și din alte țări ale Uniunii Europene.

Obiective specifice: - creșterea capacității administrative a autorităților publice locale;

- organizarea și realizarea schimbului de experiență și a vizitelor de studiu a factorilor de decizie, administrațiilor publice locale;
- crearea legăturilor de colaborare bilaterală sau multilaterală între factorii de decizie și administrația locală ale participanților;

Grupul țintă: - reprezentanți ai administrației locale
- reprezentanți ai ONG-urilor

Activități principale: 1. Organizarea unei sesiuni de informare
2. Elaborarea proiectului
3. Derularea schimburilor de experiență
4. Derularea conferinței internaționale
5. Raport de activitate

Rezultatele așteptate: -schimburi de experiență
conferință internațională
- Facilitarea transferului experiențelor acumulate
- Consolidarea parteneriatului dintre societatea civilă, factorii de decizie și administrația locală în scopul identificării problemelor și soluțiilor

Surse de finanțare: Programul „Europa pentru cetățeni” și/sau altele

Posibili parteneri: Localitățile înfrățite

Perioada de implementare: 2021-2027

Sustenabilitate: Din bugetul local

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: Prioritatea 7.1. Îmbunătățirea procesului de politici publice în administrația publică locală

Încadrarea în cadrul strategiei de dezvoltare locală: Obiectiv strategic nr. 5, Dezvoltarea capacităților administrative, Obiectiv specific nr. 5.1. Dezvoltarea resursei umane

Documente necesare: - Cerere de finanțare

TITLUL PROIECTULUI 15.
IMPLEMENTAREA SISTEMULUI DE MANAGEMENT AL CALITĂȚII
LA NIVELUL PRIMĂRIEI ORAȘULUI

Scopul proiectului: Îmbunătățirea furnizării serviciilor publice la nivelul comunei și introducerea sistemului de management al calității

Obiective specifice: - simplificarea proceselor de management și de execuție;
- monitorizarea și reducerea timpului de furnizare a serviciilor, a costurilor;
- creșterea eficienței și calității serviciilor publice;
- pregătirea continuă a funcționarilor publici și a conducătorilor instituțiilor publice;
- îmbunătățirea procesului de coordonare și comunicare;

Grupul țintă: - angajați ai administrației locale
- comunitatea locală, agenții economici

Activități principale: 1. Elaborarea proiectului
2. Promovarea proiectului;
3. Evaluarea inițială a sistemului actual de furnizare a serviciilor publice;
4. Implementarea Sistemului de Management al Calității în administrația publică locală – Certificare ISO 9001:2008;
5. Reorganizarea instituțională a primăriei comunei conform standardului ISO 9001:2008;
6. Evaluare, audit și raportare.

Rezultatele așteptate: - un sistem de management al calității elaborat, adoptat, implementat și certificat la nivelul primăriei comunei vizând pe termen lung, îmbunătățirea continuă a rezultatelor prin concentrare asupra cetățenilor și cerințelor a tuturor celorlalte grupuri interesate
- 100% din grupul țintă își vor îmbunătăți cu minim 50% cunoștințele și abilitățile în domenii majore legate de eficientizarea serviciilor publice și buna guvernare (politici publice, planificare strategică, management resurse umane și financiar, achiziții publice, dezvoltare de parteneriate)
- 100% din grupul țintă ca urmare a instituirii, prin Sistemul de Management al Calității, a unui cadru clar de desfășurare a atribuțiilor, vor deveni mai responsabili și mai implicați la locul de muncă, mai motivați pentru calitate în activitatea desfășurată;
- 8% din grupul țintă vor beneficia de condiții îmbunătățite de muncă în urma achiziționării de mobilier și echipamente informatice.

Alte rezultate:

- Un raport de evaluare a performanței serviciilor publice;
- O aplicație informatică pentru managementul integrat al documentelor, permițând un management al documentelor mai eficient, mai rapid și mai sigur și o eficientizare a distribuiri informației;
- Obiecte de inventar achiziționate: calculatoare desktop și laptop, imprimante, copiator, mobilier;
- Apariții în mass media;
- Diminuarea cu 10% (la finalul proiectului) a duratei de livrare a serviciilor publice – ca urmare a tuturor activităților proiectului.

Surse de finanțare: PO Creștere Inteligentă și Digitalizare și/sau altele

Posibili parteneri: Consiliul Județean Mureș

Perioada de implementare: 2021-2027

Sustenabilitate: Întreținerea obiectivului de investiții se va face din bugetul local

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: Prioritatea 7.1. Îmbunătățirea procesului de politici publice în administrația publică locală

Încadrarea în cadrul strategiei de dezvoltare locală: Obiectiv strategic nr. 5, Dezvoltarea capacităților administrative, Obiectiv specific nr. 5.2. Dezvoltarea serviciilor de e-administrație

Documente necesare: - Cerere de finanțare

TITLUL PROIECTULUI 16.
ÎNFIINȚAREA UNEI ASOCIAȚII DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARĂ PENTRU IMPLEMENTAREA UNOR PROIECTE COMUNE DE DEZVOLTARE A INFRASTRUCTURII ȘI UTILITĂȚILOR CU LOCALITĂȚILE ÎNVECINATE

Scopul proiectului: Dezvoltarea unui sistem de infrastructuri care să asigure dezvoltarea întreprinderilor, atragerea investițiilor, transferul de tehnologie, dezvoltarea rurală

Obiective specifice: - Consolidarea rolurilor unităților administrativ-teritoriale

- Gestionarea responsabilă a resurselor naturale și protecția mediului
- Echilibrarea și creșterea ritmului dezvoltării economice
- Îmbunătățirea condițiilor de viață

Grupul țintă: - Localitățile/comunele învecinate
- Locuitorii orașului

Activități principale: - Înființare Asociație

- Elaborare proiect pentru dezvoltarea infrastructurii de transport
- Elaborare proiect pentru dezvoltarea durabilă a turismului
- Elaborare proiect pentru dezvoltarea structurii educaționale
- Elaborare proiect pentru dezvoltarea infrastructurii serviciilor sociale
- Elaborare proiect pentru dezvoltarea serviciilor publice (iluminat, gaze, deșeuri)

Rezultatele așteptate: - Îmbunătățirea sistemului de transport la nivel zonal
- Utilități, parcări aranjate pe aceste rute
- Implementarea unor programe care să permită accesul la servicii de sănătate, educație la toate nivelurile

Surse de finanțare: diverse

Posibili parteneri: Administrațiile locale ale localităților învecinate, Consiliile județene

Perioada de implementare: 2021-2027

Sustenabilitate: Întreținerea obiectivelor se va realiza din sursele proprii ale primăriilor

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: Domeniu prioritar județean: Dezvoltare urbană, dezvoltarea infrastructurii tehnice și sociale

Prioritar la nivel european: Dezvoltarea unei infrastructuri moderne pentru creștere economică și locuri de muncă

Încadrarea în cadrul strategiei de dezvoltare locală: Obiectiv strategic nr. 5. Dezvoltarea capacităților administrative, Obiectiv specific nr. 5.3. Creșterea eficienței activității administrației publice locale

Documente necesare: - Cerere de finanțare

TITLUL PROIECTULUI 17.
PROMOVAREA IMPORTANȚEI ȘCOLARIZĂRII ÎN RÂNDUL POPULAȚIEI
CARE REPREZINTĂ RISC DE ABANDON ȘCOLAR

Scopul proiectului: Creșterea frecvenței școlare și reducerea abandonului școlar

Obiective specifice: - Identificarea copiilor cu risc de abandon

- Parteneriate între școală și comunitate pentru reducerea abandonului școlar
- Crearea unui mediu inclusiv pentru copii cu risc de abandon școlar

Grupul țintă:

- Copiii cu risc ridicat de abandon școlar
- Familiile copiilor cu risc ridicat de abandon școlar
- Personalul didactic din școli
- Reprezentanți ai comunității

Activități principale:

- Evaluarea nevoilor de informare, formare și consiliere ale reprezentanților comunităților selectate (profesori, director de școală, părinți și reprezentanți ai comunității);
- Formarea personalului școlar în toate dimensiunile proiectului pentru a putea oferi servicii adaptate de informare, facilitare, formare și consiliere părinților și altor membri ai comunității;
- Promovarea activităților comune în cadrul planului de acțiune al școlii, în funcție de problemele și de provocările identificate
- Organizarea de cursuri de educație parentală în comunitățile selectate cu scopul de a îmbunătăți comunicarea dintre părinte și copil;
- Discuții cu liderii romi, în încercarea de a schimba percepția părinților față de educație;
- Conectarea familiilor copiilor cu risc de abandon școlar la resursele disponibile în comunitate;

Rezultatele așteptate: - Creșterea frecvenței școlare și reducerea riscului de abandon școlar în cazul copiilor ce provin din medii defavorizate din punct de vedere socio-economic cu 40%

- Asigurarea abilităților primare copiilor ce provin dintr-un mediu defavorizat din punct de vedere socio-economic 100%
- Dezvoltarea abilităților profesorilor și dobândirea de către aceștia a unor competențe didactice inovatoare
- Transformarea școlilor într-un mediu prietenos prin implicarea activă a tuturor actorilor: personal didactic, elevi, părinți și alți membri ai comunității

Surse de finanțare: PO Capital Uman, PO Combaterea Sărăciei, și/sau altele

Posibili parteneri: Consiliul Județean Mureș

Perioada de implementare: 2021-2027

Sustenabilitate: Întreținerea obiectivelor se va realiza din sursele proprii ale primăriei

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: Prioritatea 1.3. Dezvoltarea infrastructurii de învățământ, sănătate, situații de urgență, protecție socială

Încadrarea în cadrul strategiei de dezvoltare locală: Obiectiv strategic nr. 4. Dezvoltarea serviciilor sociale, Obiectiv specific nr. 4.2. Modernizarea serviciilor de educație

Documente necesare: - Cerere de finanțare

TITLUL PROIECTULUI 18.
DESEMNAREA ȘI DELIMITAREA UNOR ARII PROTEJATE DE INTERES LOCAL, PROIECTE COMUNITARE DE CURĂȚENIE, DECONTAMINARE, (RE)PLANTARE

Scopul proiectului: Încurajarea comunității locale și în special a tinerilor de a se implica în proiecte și activități ecologice de protecția mediului

Obiective specifice: - Creșterea nivelului de informare privind schimbările climatice și soluțiile de reducere a acestora prin acțiuni educative

Activități:

- acțiuni educative informale de protecție a naturii
- acțiuni de delimitare zone/arii protejate de interes local
- acțiuni de curățenie, plantare
- confectionare de materiale promovare și informative
- amplasare panouri informative

Grupul țintă: - elevi din școala comunei
- cadre didactice, comunitatea locală

Rezultatele așteptate: - Creșterea gradului de informare și sensibilizarea întregii populații
- Educarea și conștientizarea elevilor și a populației adulte din comună;

Surse de finanțare: Diverse

Posibili parteneri: Școlile din comună

Perioada de implementare: 2021-2027

Sustenabilitate: Întreținerea obiectivelor se va realiza din sursele proprii ale primăriei.

Coerența cu politicile europene, naționale, regionale, județene: La nivel județean: Prioritatea nr. 3. Protecția mediului înconjurător, eficiență energetică, utilizarea surselor alternative de energie

Încadrarea în cadrul strategiei de dezvoltare locală: Obiectiv strategic nr. 6, Obiectiv specific nr. 6.3 Îmbunătățirea aspectului comunei, P 6.3.3. Inițierea unor campanii de educare a copiilor și tinerilor în privința protecției mediului

Documente necesare: - Cerere de finanțare

TITLUL PROIECTULUI 19. CONSTRUCȚIE/ÎNFIINȚARE MUZEU ÎN ORAȘUL MIERCUREA NIRAJULUI

Scopul proiectului: Construirea/înființarea unui centru expozițional adecvat și conform normelor europene în vederea valorizării patrimoniului cultural material și imaterial local și microregional

Obiective specifice:

- Conștientizarea populației asupra valorii pe care o reprezintă patrimoniul cultural material și imaterial
- Creșterea atractivității turistice a localității și a microregiunii și implicit creșterea economică a sectorului turistic

Activități principale:

- Achiziționarea serviciilor de proiectare pentru elaborarea Studiului de fezabilitate.
- Elaborarea studiului de fezabilitate, recepționarea documentației
- Obținerea certificatului de urbanism
- Obținerea avizelor și acordurilor solicitate prin certificatul de urbanism
- Începerea procedurii de achiziție a serviciilor de proiectare pentru elaborarea proiectului tehnic, a caietelor de sarcini și a detaliilor de execuție.
- Formarea echipei de implementare
- Depunerea cererii de finanțare
- Implementarea proiectului

Grupul țintă: comunitatea locală, microregională, turiști

Surse de finanțare: Diverse

Posibili parteneri: Reprezentanții cultelor locale

Perioada de implementare: 2020-2027

Sustenabilitate: Întreținerea obiectivelor se va realiza din sursele proprii ale primăriei.

Documente necesare: - Cerere de finanțare

TITLUL PROIECTULUI 20.
ÎNFIINȚARE INCUBATOR DE AFACERI ÎN MIERCUREA NIRAJULUI

Scopul proiectului: Crearea Incubatorului de Afaceri Sectorial și dezvoltarea serviciilor prestate în cadrul Incubatorului în Orașul Miercurea Nirajului

Obiective specifice:

- creșterea competitivității în domeniul antreprenorial
- încurajarea dezvoltării mediului de afaceri și a sectorului privat/IMM-uri în teritoriu
- încurajarea și dezvoltarea spiritului de inițiativă și a inovației în sectorul privat/mediul de afaceri

Activități principale:

- Achiziționarea serviciilor de proiectare pentru elaborarea Studiului de fezabilitate.
- Elaborarea studiului de fezabilitate, recepționarea documentației
- Obținerea certificatului de urbanism
- Obținerea avizelor și acordurilor solicitate prin certificatul de urbanism
- Începerea procedurii de achiziție a serviciilor de proiectare pentru elaborarea proiectului tehnic, a caietelor de sarcini și a detaliilor de execuție.
- Formarea echipei de implementare
- Depunerea cererii de finanțare
- Implementarea proiectului

Grupul țintă: comunitatea locală, microregională, tinerii întreprinzători

Surse de finanțare: Diverse

Posibili parteneri: Reprezentanții cultelor locale

Perioada de implementare: 2020-2027

Sustenabilitate: Întreținerea obiectivelor se va realiza din sursele proprii ale primăriei.

Documente necesare: - Cerere de finanțare

TITLUL PROIECTULUI 21 MODERNIZARE PIAȚĂ AGROALIMENTARĂ ÎN ORAȘUL MIERCUREA NIRAJULUI

Scopul proiectului: Modernizarea pieței agroalimentare din Miercurea Nirajului

Obiective specifice:

- îmbunătățirea serviciilor oferite populației
- încurajarea dezvoltării sectorului agro-alimentar
- sprijinirea micilor producători, producători artizani și meșteri artizani din microregiune
- creșterea atractivității turistice a orașului și a microregiunii
- încurajarea și dezvoltarea spiritului de inițiativă și a inovației în sectorul agroalimentar
- crearea de lanțuri scurte de aprovizionare
- crearea și înregistrarea unui brand microregional pentru produsele de pe Valea Nirajului

Activități principale:

- Achiziționarea serviciilor de proiectare pentru elaborarea Studiului de fezabilitate.
- Elaborarea studiului de fezabilitate, recepționarea documentației
- Obținerea certificatului de urbanism
- Obținerea avizelor și acordurilor solicitate prin certificatul de urbanism
- Începerea procedurii de achiziție a serviciilor de proiectare pentru elaborarea proiectului tehnic, a caietelor de sarcini și a detaliilor de execuție.
- Formarea echipei de implementare
- Depunerea cererii de finanțare
- Implementarea proiectului

Grupul țintă: comunitatea locală, microregională, producători, artizani, meșteșugari locali

Surse de finanțare: Diverse

Posibili parteneri: ONG-urile și Comunele din microregiunea Valea Nirajului,

Perioada de implementare: 2020-2027

Sustenabilitate: Întreținerea obiectivelor se va realiza din sursele proprii ale primăriei.

Documente necesare: - Cerere de finanțare

TITLUL PROIECTULUI 22

DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE INTERES COMUNITAR ÎN MIERCUREA NIRAJULUI

Scopul proiectului: Modernizarea infrastructurii unor clădiri, spații publice sau alte obiective de interes comunitar Miercurea Nirajului

Obiective specifice:

- îmbunătățirea serviciilor oferite populației
- îmbunătățirea calității vieții pe raza UAT Miercurea Nirajului

Proiecte concrete propuse spre realizare:

- **Achiziție, renovare și schimbare de destinație a imobilului monument arhitectural tip B realizat în urma proiectului arh. dr. Kós Károly de pe strada Trandafirilor din Miercurea Nirajului**
- **Reabilitare clădire și acoperiș la stația de ambulanță din Miercurea Nirajului**
- **Reabilitare a clădirii SMURD din Miercurea Nirajului**
- **Modernizare zona centrală a Orașului Miercurea Nirajului**
- **Amenajare pod între strada Plopilor și Piața Agroalimentară din Miercurea Nirajului**

Activități principale:

- Achiziționarea serviciilor de proiectare pentru elaborarea Studiului de fezabilitate.
- Elaborarea studiului de fezabilitate, recepționarea documentației
- Obținerea certificatului de urbanism
- Obținerea avizelor și acordurilor solicitate prin certificatul de urbanism
- Începerea procedurii de achiziție a serviciilor de proiectare pentru elaborarea proiectului tehnic, a caietelor de sarcini și a detaliilor de execuție.
- Formarea echipei de implementare
- Depunerea cererii de finanțare
- Implementarea proiectului

Grupul țintă: comunitatea locală, microregională, producători, artizani, meșteșugari locali

Surse de finanțare: Diverse

Posibili parteneri: ONG-urile și Comunele din microregiunea Valea Nirajului,

Perioada de implementare: 2020-2027

Sustenabilitate: Întreținerea obiectivelor se va realiza din sursele proprii ale primăriei.

Documente necesare: - Cerere de finanțare

Monitorizare și evaluare

Un comitet de monitorizare va fi creat pentru supravegherea implementării, monitorizării și evaluării strategiei. Comitetul de monitorizare va fi prezidat de Primarul orașului și asistat de un secretariat permanent, responsabil de pregătirea documentelor pentru discuții în cadrul comitetului și pentru redactarea agendei și minutelor reuniunilor acestuia.

Comitetul de monitorizare va reflecta principiul parteneriatului, incluzând reprezentanți ai Primăriei orașului și al serviciilor publice, parteneri

sociale, agenți economici și organizații neguvernamentale care pot avea o contribuție eficace la implementarea strategiei.

Comitetul de monitorizare va fi creat nu mai târziu de 3 luni de la aprobarea strategiei de către Consiliul local al Orașului. Comitetul de monitorizare se va întruni de cel puțin două ori pe an.

Două evaluări intermediare vor fi realizate de evaluatori independenți, contractați de Primăria Orașului, în anii 2023 și 2027 pentru a verifica relevanța, eficiența, eficacitatea, utilitatea și sustenabilitatea strategiei și a oferi recomandări pentru îmbunătățirea acesteia și concluzii de care se va ține cont în cursul viitoarelor intervenții de acest gen.

Elaborat de către
Asociația Microregiunea Valea Nirajului

Miercurea Nirajului 2020